

ΓΛΩΣΣ/ΑΠ/Β3

Κ. Ι. ΑΝΑΓΗΩΙΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΩΗΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΟΥ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΟΚΙΜΩΝ ΔΕΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΟΦΥΛΑΧΗΣ

ΓΛΩΣΣΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

Σ

ΑΘΗΝΑΙ 1954

181

Κ. Ι. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΩΗΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΟΥ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΟΚΙΜΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΧΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΛΕΞΗ ΔΗΜΑΡΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΓΛΩΣΣΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

Handwritten: Π. Δ. 1183 / 1956

ΑΘΗΝΑΙ 1954

*Αφιεροθται εις τοὺς μαθητάς μου

Κ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Εἶναι κακὸν συστατικὸν δι' ἕνα λαὸν καὶ διὰ τὰ συνιστώσα αὐτὸν ἄτομα αἱ ἀνορθογραφίαι καὶ αἱ ἀνορθογραφίαι καὶ τὰ ἐν γένει γλωσσικὰ λάθη τὰ εἰς τὰ γραφόμενά των γενόμενα. Ἐἴτε ἐξ ἀγνοίας εἴτε ἐξ ἀδιαφορίας, εἴτε καὶ ἐξ ἐπαναστατικῆς κατὰ τῶν κειμένων διαθέσεως προέρχονται ταῦτα προδίδουσι ἀμάθειαν, νωθρότητα πνευματικὴν καὶ διαλυτικὴν προδιάθεσιν, καλλιέργουσι δὲ ἀκαταστασίαν γενικὴν ἐν τῇ ψυχῇ, ἀνωμαλίαν διανοτικὴν καὶ τὴν ἀνθαιρεσίαν. Ἡ ἀνορθογραφία εἰς κανόνας μεταφέρεται εὐκόλως ἀπὸ τῆς γλώσσης εἰς τὰ ἄλλα ψυχικὰ βιώματα καὶ καλλιεργεῖ ἀντικοινωνικὰς τάσεις καὶ πνεῦμα ἐγωπαθοῦς ἀνθαιρεσίας εἰς τὰ ἄτομα, διαλυτικὸς τῆς κοινωνίας παράγοντας καὶ ἐν τῇ φαινομενικῇ τῆς προοδευτικότητι εἰτοιμάζει ὀπισθοδρομῶσιν. Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐκινδύνων αὐτῶν συνεπειῶν οἱ λαοὶ καὶ οἱ προσφάτως ἀκόμη δημιουργήσαντες ἐθνικὴν λογοτεχνίαν καταβάλλουσι δαπάνας καὶ κόπους πρὸς ἄσκησιν τῶν νέων εἰς τήρησιν τῶν κανόνων τῆς λογικῆς ὡς καὶ τῶν τῆς κοινωνικῆς συμβιώσεως διὰ τῆς μεταδόσεως τῶν γλωσσικῶν κανόνων, διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς τηρήσεώς των καὶ διὰ τοῦ ἐλέγχου τῶν σφαλμάτων. Μερικὰ ἐκ τῶν σφαλμάτων ἐπαναλαμβάνονται παρὰ πολλοῖς, μερικὰ δὲ εἶναι συμπτωματικά. Τῶν πρώτων εἶναι ἐφικτὴ ἡ διόρθωσις διὰ τῆς ἀπομονώσεώς των, τοῦ ἐλέγχου των καὶ διὰ τῆς ἀντιπαραθέσεως τῶν ὀρθῶν. Τοιαῦτα συλλέξαντες πολλὰ λάθη ἐκ τοῦ ἐπὶ πέντε δεκαετηρίδας ἐλέγχου γραπτῶν δοκιμῶν μαθητῶν ἀπὸ τοῦ ἐλληνικοῦ σχολείου μέχρι τῶν τῆς Σχολῆς δοκιμῶν ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς δημοσιεύομεν εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο ἄρκετὰ μετὰ παρατηρήσεών μας καὶ ὑποδείξεων τῶν ὀρθῶν ἐλπίζοντες, ὅτι θὰ συντελέσωμεν εἰς τὸν περιορισμὸν των.

ΛΑΘΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΤΙΞΙΝ

Πᾶς λόγος διαφεύεται εἰς τμήματα μεγαλύτερα ἢ μικρότερα ἀποτελοῦντα εὐρύτερα ἢ στενότερα νοήματα· τὰ τμήματα ταῦτα διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων διὰ παρεμβολῆς σημείων, ἅτινα καλοῦνται σημεῖα στίξεως. Πᾶσαι αἱ λέξεις αἱ συναποτελουῦσαι πλήρη κρίσιν, ἂν μὴ διὰ τῶν εἰδικῶν πρὸς τοῦτο γλωσσικῶν στοιχείων (συνδέσμων) χωρίζονται ἀπὸ τὰς ἄλλας μᾶς εὐρύτερας γλωσσικῆς ἐνόητος, πρέπει νὰ χωρίζονται διὰ τῶν σημείων τῆς στίξεως ἀναλόγως πρὸς τὴν νοηματικὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς ὁμάδος τῶν ἀπὸ τὰ συμπεριφραζόμενα. Τὰ σημεῖα στίξεως εἶναι τὰ κόμματα, αἱ ἄνω στιγμαί, ἡ τελεία στιγμὴ, τὸ ἔρωτηματικόν, τὸ θαυμαστικόν, τὰ εἰσαγωγικά, αἱ παρενθέσεις, τὸ σημεῖον τῆς παραγράφου, ἡ παύλα. Ἡ κυρία φραστικὴ μονὰς τοῦ λόγου εἶναι ἡ περίοδος χωριζομένη ἀπὸ τῶν ἐπομένων διὰ τελείας στιγμῆς. Τμήματα συναποτελοῦντα αὐτὴν εἶναι τὰ κῶλα χωριζόμενα δι' ἄνω στιγμῆς, τούτων δὲ πρωταρχικὰ μέρη, ὧν ἕκαστον ἐκφράζει ψυχολογικὴν κρίσιν, εἶναι αἱ προτάσεις χωριζόμεναι διὰ κομμάτων, ἂν μὴ παρεμβάλληται παρατακτικὸς τις σύνδεσμος (συμπλεκτικὸς ἢ ἀντιθετικὸς). Καὶ ἡ μὲν παράλειψις τῶν κυρίων τούτων σημείων τῆς στίξεως δὲν διευκολύνει τὴν εὐκόλον κατανόησιν καὶ συσχετίσιν τῶν γραφομένων, ἡ κακὴ ὅμως τοποθέτησις τῶν δυσχεραίνει τὴν κατανόησιν καὶ διαστρέφει τὸ νόημα. Παράδειγμα περιόδου ἄνευ σημείων στίξεως ἔστω τοῦτο: «Ὁ Σωκράτης καίτοι τοῦ παρόσχεν εὐκαιρίαν νὰ ἀποδράσῃ ἐκ τῶν φυλακῶν ἐν αἷς ἐκρατεῖτο ὁ Κρίτων ἕως ὅτου θὰ ἐπέστρεφεν ἡ Σαλαμνία τὸ ἱερὸν πλοῖον ἐκ Δήλου δὲν ἔπραξε τοῦτο διὰ νὰ διδάξῃ ὅτι ὀφείλει πᾶς πολίτης νὰ κειθαρχῇ εἰς τοὺς νόμους τοὺς ὁποίους ἔχει θέσει ἡ πατρις ὁσὸν δὴποτε ἐπαχθεῖς καὶ ἐπικίνδυνοι εἰς αὐτὸν καὶ ἂν εἶναι ἂν μάλιστα ἡ Πατρις αὐτὴ εἶναι αἱ Ἀθηναίαι».

Καὶ ἐνῶ οὕτως ἔγραψεν ὁ μισοκομματικὸς, φιλοκομματικὸς

ἄλλος κατέστιξε τὴν κάτωθι περίοδον οὕτω : «Οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι, μᾶς ἀφήκαν ἱερὰν παρακαταθήκην, τὰ γνωμικά των, διὰ τῶν περισσοτέρων, ἐκ τῶν ὁποίων μᾶς διδάσκουν ὅτι, ἡ ἀνικανότης μας, νὰ ζῶμεν μονήρεις, ἐπιβάλλει, νὰ τηρῶμεν τοὺς ἠθικοὺς κανόνας παρ' ὧν, ἐπιβάλλεται ἡ κοινωνικὴ συνεργασία καί, κατακρίνεται ἡ ἔρις».

Ὀυδαιμία σκέψις ὑποδεικνύει τὴν θέσιν τῶν κομμάτων' λέξεις στενωῶς συνδεόμεναι πρὸς ἀπόδοσιν νοήματος χωρίζονται διὰ κομμάτων τιθεμένων ἀσκοπῶς χάριν ποιικιλίας.

Εἶναι δύσκολος ἡ πλήρης καθοδήγησις εἰς τὴν χοῆσιν τῶν σημείων τῆς στίξεως' δυσχερέστατος δὲ ὁ καθορισμὸς ἔσεως τελείας καὶ ἄνω στιγμῆς καὶ ἡ ἐκ τοῦ νοήματος διάκρισις κώλου καὶ περιόδου. Ἡ συνετὴ νόησις τοῦ γράφοντος δέον νὰ τὸν καθοδηγῇ.

Παρὰ ταῦτα πάντοτε ἡ δευτερεύουσα πρότασις θὰ χωρίζεται διὰ κόμματος ἀπὸ τῆς κυρίας καὶ ἄλλης δευτερευούσης τιθεμένου ὄχι μετὰ ἀλλὰ πρὸ τοῦ ὑποτακτικοῦ συνδέσμου ἢ τῆς ἀναφορικῆς λέξεως, δι' ὧν εἰσάγονται αἱ δευτερεύουσαι προτάσεις : Οὕτως ὀρθῶς ἔχει ὁ λόγος. «Πολλοὶ νομίζουσιν, ὅτι πάντες, ὅσοι ἐπλούτησαν πολὺ, ἠδίκησαν ἄλλους». Ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ χωρίζονται αἱ προτάσεις : Πολλοὶ νομίζουσιν, ὅτι πάντες ἠδίκησαν ἄλλους, ὅσοι ἐπλούτησαν πολὺ. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἀναφορικὴ πρότασις ὅσοι ἐπλούτησαν πολὺ εἶναι πιθανὸν νὰ θεωρηθῇ προδι-
 ρίζουσα τοὺς ἄλλους καὶ ὄχι τοὺς πάντας, τιθεμένη ἀμέσως μετὰ τὴν λέξιν πάντες διχοτομεῖ τὴν δευτέραν (εἰδικὴν) πρότασιν καὶ τίθεται μετὰ τὴν κόμματος. Οὕτω τὰ κόμματα καὶ ἐν γένει τὰ σημεῖα στίξεως δὲν εἶναι διακοσμητικὰ στοιχεῖα τοῦ λόγου ἀλλὰ χρήσιμα βοηθήματα πρὸς κατανόησιν τῶν γραφομένων. Ἐκτὸς τοῦ κατὰ τὰ ἄνω χωρισμοῦ τῶν προτάσεων μὲ τὰ κόμματα χωρίζομεν ἀκόμη τὰς κλητικὰς, τοὺς οὐσιαστικοὺς προσδιορισμοὺς τοὺς ἐπεξηγηματικούς, πολλάκις δὲ ἄλλους ὄρους προτάσεων, ὅταν εἶναι κίνδυνος νὰ ἀποδοθῇ ὅρος τις οὐχὶ εἰς ὃν ὁ γράφων προτίθεται ὄρον ἄλλ' εἰς ἄλλον.

Λάθη εἰς τὴν ἔγκλισιν τόνου

Οἱ κανόνες τῆς ἐγκλίσεως τόνου συνταχθέντες καὶ ἐφαρμοζόμενοι εἰς γλωσσικὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς τηροῦνται ἐν συνεχείᾳ ἀδιαλείπτω ἐπὶ τῶν ἐκάστοτε σωζομένων ἐγκλιτικῶν λέξεων καὶ ἐπὶ ἀναλόγων νεολογισμῶν. Ὄντω σήμερον ἀποβάλλουσι ἢ ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον τῶν αἰ διατηρούμεναι ἀρχαῖαι ἐγκλιτικαὶ λέξεις: τίς, τινές, εἰς ὄλας τὰς πτώσεις, αἰ σύντομοι γενικαὶ καὶ αἰτιατικαὶ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν μου, με, σου, σε καὶ αἰ νεώτεραι του, τον, της, των, μας, σας, τους ἢ των καθὼς καὶ ἐπιρρήματά τινα: ποτε, που, πως συμφώνως πρὸς τοὺς ἀρχαίους κανόνες: ἦτοι α) ὅταν ἡ προηγουμένη τοῦ ἐγκλιτικοῦ λέξις εἶναι ὀξύτονος ἢ περισπωμένη, ὁ τόνος τῆς ἐγκλιτικῆς λέξεως ἀποβάλλεται: ἐλθῶ^ω τίς, ἀνδρῶν τινῶν κ.λ.π., β) ὅταν εἶναι προπαροξύτονος ἢ προπερισπωμένη, ἀναβιβάζεται ὀξεῖα εἰς τὴν ἄτονον λήγουσαν τῆς προηγουμένης λέξεως: ἀνθρώπος μου, κῆποι τινε^ς, γ) ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι παροξύτονος τὸ μὲν μονοσύλλαβον ἐγκλιτικὸν ἀποβάλλει τὸν τόνον, τὸ δὲ δισύλλαβον τὸν φυλάσσει: ἀνθρώπου τινός, βέλος τι, ξένος τίς, πρέπον ἐστί, σκέψεις τινές, ἀλλὰ πολιτεῖαι τινε^ς. Κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν δὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἔγκλισις τοῦ τόνου ἐπὶ τῶν δισυλλάβων ἐγκλιτικῶν, ὅταν αἰ προηγουμέναι λέξεις εἶναι προπερισπώμεναι, παροξύτονοι καὶ προπαροξύτονοι. Παρατάσσονται μερικὰ ἐκ τῶν σταχυολογηθέντων λαθῶν: "Ἀνθρώπος τίς, ἀνθρώποι τινές, νὰ μάθη τίς, τῆς πατρίδος του, τὸ σῶμα του, τὸ καθῆκον του, κῆποι τινές, ἔγραψαν τινές. Ἀποβολὴ τοῦ τόνου ἐγκλιτικῶν τινῶν καὶ ἄλλων λέξεων γίνεται καὶ ὅταν αἰ λέξεις αὗται συνδέωνται ὄχι μὲ τὴν προηγουμένην ἀλλὰ μὲ τὴν ἐπομένην λέξιν. Εἶναι δηλαδὴ προκλιτικαὶ καὶ ὅπως τὰ ἄτονα ἄρθρα καὶ αἰ ἄλλα ἄτονοι λέξεις, συμπεροφέρονται μὲ τὴν ἐπομένην ἐπ' αὐτῶν θέτονοι βαρεῖαν τότε ἢ διατηροῦμεν τὸν τόνον των χωρὶς νὰ τὰς τονίζωμεν εἰς τὴν προφορὰν π. χ. τὸν εἶδον, σὲ λῶω, μοῦ εἶπεν, σὰς προσκαλῶ. Ἰδιαιτέραν σημασίαν ἔχει ὁ διάφορος τονισμὸς ἐπὶ ἐρωτηματικῶν λέξεων, ὅταν αὗται χρησιμοποιῶνται ὡς σύνδεσμοι ἢ

ἀντί ἀναφορικῶν λέξεων, π. χ. πῶς εἶσαι; Νομίζω πὼς εἶμαι καλά. Πού μᾶς εἶδες; Σᾶς εἶδα πού παίζατε. Γιατί φωνάζεις, Φωνάζω γιατί πονῶ (τὸ ἐρωτηματικὸν γιατί μὲ ὄξειαν, τὸ ἀντί αιτιολογικῶν συνδέσμων (διότι, ἐπειδὴ) προκλιτικὸν γιατί μὲ βαρεῖαν). Ποῖοι σᾶς ἀκούουν; Μᾶς ἀκούουν οἱ νέοι, πού θέλουν νὰ μάθουν.

Λάθη εἰς τὸν συλλαβισμόν

Εἰς τὸ τέλος τῆς σειρᾶς γράφοντες ἀναγκαζόμεθα ἐνίοτε νὰ διακόψωμεν λέξεις καὶ νὰ τὰς συμπληρώσωμεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπομένης σειρᾶς, ὡς ἐλύ - θημεν, πέ - ρατα. Ὅρθον τότε εἶναι νὰ μὴ χωρίζωμεν τὰ γράμματα τῶν συλλαβῶν, νὰ μὴ γράφωμεν π.χ. βασιλε - ύει οὔτε πέρ - ας, πατ - ρός, μαρασ - μός, ἀλλὰ νὰ τηρῶμεν ἀκεραίας τὰς συλλαβὰς ἀποτελουμένους κατὰ τοὺς ἐξῆς κανόνας: α) Ἐν σύμφωνον μεταξὺ δύο φωνηέντων συλλαβίζεται μὲ τὸ δεύτερον (ᾶ - νε - μος), β) δύο ὅμοια σύμφωνα χωρίζονται: ἄλ - λος, θάλασ - σα, γ) δύο διαφορετικὰ σύμφωνα συλλαβίζονται ὁμοῦ μὲ τὸ ἐπόμενον φωνῆεν, ἂν ἀρχίζῃ λέξις ἑλληνικὴ ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ ἢ ἀπὸ ὁμόφωνά των: κό - σμημα (σμηνος), πα - τρίς (τρόμος), ἐτάχθημεν (χθές), βα - θμὸς (τμήμα), πρᾶ - γμα (κιητός). δ) Τρία σύμφωνα συμποφύρονται εἰς μίαν συλλαβὴν, ἂν ἀρχίζῃ λέξις ἑλληνικὴ ἀπὸ τὰ τρία ἢ ἀνὰ δύο ἀπὸ τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον καὶ ἀπὸ τὸ δεύτερον καὶ τρίτον: Ἄ - σκλη - πὸς (σκληρός) ε) τὰ σύνθετα χωρίζονται εἰς τὰ συνθετικά των μέρη πλὴν μετ' ἔκθλιπιν: ἐξ - ἔχω, συν - ἔ - πεια συν - ἔρ - χομαι, προσ - τρέχω (ἐνῶ ἄ - στραπή), ἀλλὰ ἄ - πάγω, ἄ - νέρομαι ὄχι συ - νέπεια, οὔτε ἔ - ξέπεσε, ἀλλὰ συν - ἔπεια ἐξ - ἔπεσε. στ) Τὰ δύο φωνήεντα τῶν διφθόγγων δὲν χωρίζονται: ἔδρευ - ει καὶ ὄχι ἔ - δρε - ύει.

Λάθη εἰς τὸν τονισμόν

Πολλὰ λάθη γίνονται εἰς τὸν τονισμόν. Ταῦτα ὀφείλονται τόσον εἰς τὴν ἄγνοιαν τῶν κανόνων τοῦ τονισμοῦ ὅσον καὶ εἰς

τήν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς προσφθίας (μακρότητος ἢ βραχύτητος χρόνου) τῶν διχρόνων ι, υ, α. Εἶναι τόσο ἀπλοῖ ὅμως οἱ κανόνες τοῦ τονισμοῦ, ὥστε οὐδεμία δικαιολογία ἐπιτρέπεται οὐδ' εἰς τοὺς τελειοφοίτους καὶ τοῦ δηωτικοῦ ἀκόμη σχολείου ἐκτὸς τῶν νοητικῶς ἀναπήρων καὶ τῶν πρωτογονικῶς ἀντικοινωνικῶν, τῶν ἀνεπιδέκτων συμμορφώσεως πρὸς καθιερωμένους κανόνας. Δυσκολώτερον εἶναι νὰ ἀπομνημονεύη κανεὶς πότε τὰ φωνήεντα Α, Ι, Υ εἶναι μακρὰ καὶ πότε εἶναι βραχέα. Ἡ καταχώρισις κανόνων τινῶν καὶ ὁ ἔλεγχος σημειωθέντων λαθῶν θὰ βοηθήσῃ τοὺς θέλοντας καὶ ἔχοντας τὸν κοινὸν νοῦν νὰ περιορίσουν τὰ τονικά των λάθη :

α) Εἰς τὴν προπαραλήγουσαν θέτομεν πάντοτε ὀξεῖαν πλὴν τῆς συνθέτου ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας ὅστις εἰς τὰς γενικὰς τῆς οὐτινος, ἡστινος, ὧν τινων (οἱ τύποι τῆς δοτικῆς δὲν εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὴν νέαν ἑλληνικὴν).

β) Πᾶσαν βραχεῖαν συλλαβὴν τονίζομεν ὀξύομεν.

γ) Τὰς ἀσυναϊρέτους ὀνομαστικῆν, αἰτιατικῆν καὶ κλητικῆν πάντων τῶν ὀνομάτων, οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων, καὶ τῶν μετοχῶν τονίζομεν ἐπὶ τῆς ληγουσῆς ὀξύομεν, ἀληθῆς, στάς, λυθείς, εὐρύς, χαράν, κ.λ.π. πλὴν τινων μονοσυλλάβων ὡς: δρῆς, δρῦν, γλαῦξ, μῦς, μῦν, Κῶς.

δ) Ὅταν ἡ λήγουσα εἶναι μακρά, ἡ μὲν προπαραλήγουσα δὲν τονίζεται, ἡ δὲ παραλήγουσα τονιζομένη δέχεται ὀξεῖαν πάντοτε εἴτε μακρὰ εἴτε βραχεῖα οὕσα : κῶδων, λύκου, ὁ φέρον, ὁ ἀρέσκων, ὁ πλῆττων.

ε) Ἡ ἐκ συναιρέσεως λήγουσα περισπᾶται: νό-ος - νοῦς, ἀλό-ος - οῦς, συκέ-α - συκῆ, (ἀλλὰ ἔσταῶς - ἔστώς, ἐνεστώς ἔ-τος, διότι τονίζεται τὸ δεύτερον ἐκ τῶν δύο φωνηέντων τὰ ὁποῖα συναιροῦνται).

στ) Αἱ μακροκατάληκτοι γενικαὶ καὶ δοτικαὶ, τονίζομεν ἐπὶ τῆς ληγουσῆς περισπῶνται: σοφοῦ, σοφῆς, ἀρετῶν, σωροῦ, ἀνδρῶν κ.λ.π.

ζ) Ὅταν ἡ παραλήγουσα εἶναι μακρά, παροξύνεται μὲν ἂν καὶ ἡ λήγουσα εἶναι μακρά, προπερισπᾶται δέ, ἂν ἡ λήγουσα εἶναι βραχεῖα, Οὕτω προπερισπᾶται μὲν ἡ ὀνομαστικὴ κῆπος,

χώρος, ἀνδρείος, παροξύνεται δὲ ἢ γενική κήπου, χώρου, ἀνδρείου.

Καὶ εἶναι μὲν πασίδηλος ἢ μακρότης τῶν συλλαβῶν, ὅσαι ἔχουν διφθόγγους ἢ ἓν τῶν μακρῶν φωνηέντων Η ἢ Ω ἀλλὰ γεννῶνται ἀμφιβολίαι περὶ τῆς προσφθίας τῶν συλλαβῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουσι ἓν τῶν διχρόνων Α, Ι, Υ. Οἱ κανόνες περὶ τῆς προσφθίας τῶν διχρόνων ἀφίνουσι πολλὰς περιπτώσεις ἔξω τῆς κυριαρχίας των, διὰ τὰς ὁποίας μόνη ἢ μνήμη ἐκάστου θὰ ἀποφαίνεται. Π. χ. τὸ κῦμα, τὸ κλῖμα τὸ κρᾶμα, κρᾶσις ἔχουν τὰ δίχρονα τῆς παραλήγουσης μακρά. Παρ' αὐτὰ ὅμως ἔχομεν καὶ τὸ «θέμα, δόσις, θέσις παράγωγα καὶ αὐτὰ μὲ προσθήκην τῶν καταλήξεων: μα καὶ σις ἄνευ ἐκτάσεως τοῦ φωνηεντικοῦ χαρακτῆρος.

Ἄλλ' ὑπάρχουσι καὶ κανόνες ἄνευ ἐξαιρέσεων :

α) Τὰ δίχρονα εἰς τὸ τέλος τῶν οὐδετέρων εἶναι βραχεά, ἂν δὲν προέρχωνται ἐκ συναρέσεως (τὰ πέρατα, τὰ ἄξια, ἀλλὰ τὰ χρυσᾶ).

β) Αἱ κατάληξεις ι, α, ας, τῆς τρίτης κλίσεως εἶναι βραχεῖαι τῷ τέκτονι, τὸν πίνακα, τοὺς ἄρχοντας.

γ) Ἡ κατάληξις α τῶν θηλυκῶν τῶν ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν ὧν τὸ ἀρσενικὸν εἶναι τριτόκλιτον εἶναι βραχεῖα π. χ. εὐθεΐα, μέλαινα, ἔχουσα.

δ) Ἡ κατάληξις α τοῦ θηλυκοῦ τῶν δευτεροκλίτων ἐπιθέτων εἰς -ος εἶναι μακρά : οὐράνιος-οὐρανία, ἐξαίσιος-ία, σπουδαία, ποία.

ε) Τὰ λήγοντα εἰς -α θηλυκὰ τῆς πρώτης κλίσεως, τὰ ἔχοντα τὴν γενικήν εἰς -ης ἔχουσι τὸ -α βραχὺ : μουσα-μούσης, ἄμαξα-ξης, ἄμιλλα-λης.

στ) Τὰ πολυσύλλαβα εἰς -ρα θηλυκὰ τῆς Α' κλίσεως ἔχουσι τὸ -α βραχὺ: μάχαιρα.

ζ) Τὰ δισύλλαβα εἰς -ρα θηλυκὰ τῆς Α' κλίσεως ἔχουσι τὸ α μακρὸν μὲν, ἂν εἰς τὴν παραλήγουσαν ἔχουσι φωνήεν (χώρα, λύρα πλὴν τῆς λέξεως σφῦρα), βραχὺ δέ, ἂν εἰς τὴν παραλήγουσαν ἔχουν δίφθογγον (σφαῖρα, μοῖρα) ἐξαρουμένων τῶν αὔρα, λαύρα, σαύρα.

η) Τὸ -ι τῶν τριτοκλίτων θηλυκῶν εἰς -ις, γεν. ιδος εἶναι βραχὺ πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων πατρίδος, τυρανίδος κ.λ.π.

θ) Τὸ ἴωτα τῶν ἐπιθετικῶν καταλήξεων -ιος, -ικος, -μιος καὶ τῶν προπαροξυτόνων καὶ ὀξυτόνων εἰς -ινος εἶναι βραχὺ, δι' ὃ τὰ παραθετικά των εἶναι εἰς -ώτερος μὲ ὦ μέγα (ἀξιώτερος, τακτικώτερος, πρωινότατος).

ι) Τὸ ἴωτα τῶν τονιζομένων εἰς τὴν παραλήγουσαν παραγωγῶν ἐπιθέτων εἰς -ινος εἶναι μακρόν: Βυζαντινός, Ἀκραγαντινός. (ἡ λέξις καρκίνος δὲν ὑπάγεται εἰς αὐτὴν τὴν κατηγορίαν).

ια) Ἡ αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ τοῦ ἐνικοῦ τῶν πρωτοκλίτων ἔχει τὸν χρόνον καὶ τόνον τῆς ὀνομαστικῆς.

ιβ) Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ τῶν ὀδσιαστικῶν τῆς πρώτης κλίσεως καὶ τῶν θηλυκῶν ἐπιθέτων, ὧν τὸ ἀρσενικὸν εἶναι τριτόκλιτον, τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγουσῆς καὶ περισπᾶται: τῶν ταμιῶν τῶν νομοθετῶν, τῶν ἀμαξῶν, τῶν ἀμιλλῶν, τῶν μουσῶν, τῶν ταχειῶν (ταχύς), τῶν μελαινῶν (μέλας) ἀλλὰ τῶν οὐρανίων δυνάμεων (οὐράνιος), φροῦδων ἐλπίδων (φροῦδος), μέσων θέσεων (μέσος), ὧν τὸ ἀρσενικὸν δευτερόκλιτον.

ιγ) Ἐνῶ ὄλαι αἱ δίφθογγοι εἶναι μακραί, ἡ -αι καὶ -οι εἰς τὸ τέλος τῶν λέξεων εἶναι βραχεῖαι (ἐκτὸς ἂν προέρχωνται ἐκ συναιρέσεως) καὶ τονίζονται ὀξύνονται: οἱ ἄγροί, αἱ τιμαί.

Ἐξαιροῦνται αἱ εἰς τὰς καταλήξεις τῶν εὐκτικῶν τῶν ρημάτων καὶ τῶν τοπικῶν ἐπιρρημάτων: παιδεύοι, λύσαι, οἴκοι, Ἴσθμοι, μὴ χρησιμοποιούμενα ἀρχαῖα γλωσσικὰ στοιχεῖα εἰς τὴν νεοελληνικὴν).

Παρὰ πάντα κανόνα ὅμως πρέπει νὰ συγκρατῆ ἡ μνήμη μας τὴν προσφθίαν τῶν διχρόνων καὶ τοὺς τόνους πολλῶν λέξεων ὡς: λίθος, τύπος, μάζα, ἀρπαξ, βλάξ, παῖς, σῦς, μῦς, κράτος κ. λ. π.

Ἀσυγχώρητοι εἶναι οἱ παρατοπισμοὶ λέξεων, ὧν ὁ τονισμὸς ὑπάγεται εἰς κανόνας, ὡς οἱ κάτωθι: εὐθείαν, μοῖραν, χῶρα, ἀπλαί, ὁ τολμών, ἡ τᾶν (αἱτ.) ἢ ἐπὶ τὰς (γενικ.), τοὺς ἀγώνας, τῶν μελαίνων, τῶν εὐθειῶν, αὐται, παρ' ἀρχαίους κ. λ. π., διότι ἡ προσφθία καὶ ὁ τονισμὸς τούτων ὑπάγεται εἰς τοὺς ἄνω

γενικούς κανόνες, οίτινες διδάσκονται από τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Λάθη εἰς τὰ πνεύματα

Συνήθως αἱ ἀπό φωνήεντος ἀρχόμεναι λέξεις λαμβάνουσι ψιλὴν, ἣτις τίθεται ἄνω τοῦ ἀρχικοῦ φωνήεντος ἐπὶ δὲ τῶν ἀρχικῶν διφθόγγων ἄνωθι τοῦ δευτέρου φωνήεντός των: ἀνήρ, εὐχή, αἰσθητός. Κατ' ἐξαιρέσειν λαμβάνουσι δασεῖαν αἱ ἀπὸ τῶν ἀρχόμεναι λέξεις καὶ τινες σχετικῶς πολὺ ὀλίγα ἀρχόμεναι ἀπὸ τὰ ἄλλα φωνήεντα καὶ ἀπὸ διφθόγγου. Ἐπίσης λαμβάνουσι δασεῖαν καὶ αἱ ἀπὸ τοῦ συμφώνου - ρ - ἀρχόμεναι λέξεις. Πολλοὶ εἰς τὰς ἀπὸ - ευ - ἀρχόμενας λέξεις θέτουσι δασεῖαν κατὰ λάθος παρασυρόμενοι ἀπὸ τὸ - υ - τῆς διφθόγγου ὡς Εὐρώπη, εὐτυχής, εὐρύς ἀντὶ τῶν ὀρθῶν Εὐρώπη, εὐτυχής, εὐρύς.

Δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος ὀρθῆς γραφῆς τῶν πνευμάτων παρὰ ἢ ἀπομνημόνευσις τῶν ἐξαιρουμένων τοῦ γενικοῦ κανόνος λέξεων, αἵτινες ἀρχόμεναι ἀπὸ τὰ ἄλλα πλὴν τοῦ - Υ - φωνήεντα θέλουσι δασεῖαν ἀντὶ ψιλῆς.

Λάθη εἰς τὴν ἐκθλιψιν καὶ κρᾶσιν

Συνήθως ἡ νεοελληνικὴ εφαρμόζει τὴν ἐκθλιψιν εἰς περιωρισμένην ἔκτασιν καὶ εἰς ὀρισμένας λέξεις π.χ. τὸ ἰῶτα τῆς ἐπὶ συνήθως τὸ ἐκθλίβει ἐν συνθέσει καὶ ἐν συντάξει, τῆς περι ὁμοῦ ὄχι.

Τὰ τελικὰ τοῦ ἄρθρου ο καὶ α δὲν ἐκθλίβει ἀλλὰ προτιμᾷ κρᾶσιν. Τῆς ἀντονομίας ἄλλα δὲν ἐκθλίβεται τὸ τελικὸν Α, ἐνῶ τὸ τοῦ συνδ. ἀλλὰ ἐκθλίβεται.

Τοῦ γὰρ τὸ α ὑφίσταται κρᾶσιν μὲ τὰ ἀρχικά ^ακαὶ Ε τῆς δευτέρας λέξεως: ^αΜαγαπᾶς, ^ανάχης συνηθέστερον ὁμοῦ μένει ἀμετάβλητον.

Τῆς παρὰ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκθλίβεται τὸ α ἐν τε συντάξει καὶ ἐν συνθέσει, ὅταν ἔχη καθαρῶς προθετικὴν σημασίαν· ὅταν

ὅμως ἢ παρὰ τίθεται πρὸ τοῦ δευτέρου ὅρου τῆς συγκρίσεως τότε τὸ τελικόν τῆς α δὲν ἐκθλίβεται. Κατὰ ταῦτα λάθη εἶναι τὰ κάτωθι παραδείγματα: ἔντιμος μᾶλλον παρ' ἄτιμος.

(¹ ἄλλο, τ' ἄλλα περὶ αὐτοῦ, τῶν ὀρθῶν τᾶλλο, τᾶλλα, ἀντὶ) περὶ αὐτοῦ, παρὰ ἄτιμος ² ἀλλ' ἔθνη ἀντὶ ἄλλα ἔθνη, ὄχι ~~ὄχι~~ εὐφωνα τὰ ἄλλα ἅπαντες, ἄλλα ἕκαστος, ἄλλα ὀπαδοὺς ἀντὶ ἀλλ' ἅπαντες, ἀλλ' ἕκαστος, ἀλλ' ὀπαδοὺς.

Τῆς ἀπὸ τὸ ο ἐκθλίβεται ἐν συνθέσει καὶ ἐν συντάξει, δι' ὃ ἐκ τῶν ἀπὸ + ἀθάνατος ὄημα ἀπ - ἀθανατίζω πρτκ. ἀπθανάιζον) καὶ ὄχι ἀποθανατίζω πρτκ. ἀπεθανάτιζον. Λάθος τὸ προτιμῶ κατήφορον παρ' ἀνήφορον· τὸ ὀρθὸν εἶναι... παρὰ ἀνήφορον, διότι εἶναι συγκριτικὸν ἔδῳ τὸ παρὰ.

Κατὰ τὴν κρᾶσιν νικᾷ τὸ ἰσχυρότερον ἐκ τῶν δύο φωνηέντων, τοῦ τελικοῦ μιᾶς λέξεως καὶ τοῦ ἀρχικοῦ τῆς ἐπομένης, ὅταν αἱ δύο λέξεις συμπροφέρονται ὡς μία ἀποτελεῦσαι μίαν ἔννοιαν· οὕτως ἐν τῇ δημοτικῇ τὸ ἕνα=τόνα τὸ ἔχω=τόχω, ἀπὸ ἕνα ἀπόνα. Δὲν ἐφαρμόζεται ὅμως παρὰ σπανίως καὶ εἰς τὴν δημοτικὴν. Κανεῖς π.χ. δὲν λέγει τόπαθλον ἀντὶ τὸ ἔπαθλον, οὔτε τόργον ἀντὶ τὸ ἔργον. Μόνον τὸ τελικὸν Α τοῦ ἄρθου συγχωνεύεται εἰς κρᾶσιν μὲ τὸ ἀρχικὸν Α τῆς ἐπομένης: τὰ ἄλλα τᾶλλα, τὰ ἄγρια τᾶγρια.

Λάθη εἰς τὴν ἄρνησιν

Καὶ εἰς τὴν δημοτικὴν ἐφαρμόζεται ὁ κανὼν τῆς χρήσεως τοῦ μὴ ἐπὶ προτάσεων, αἵτινες ἐνέχουν σημασίαν ἐπιθυμίας, καὶ τοῦ δὲν ἐπὶ προτάσεων κρίσεως μὲ τὴν διαφορὰν, ὅτι τὸ δὲν συνοδεύει μόνον ῥήματα οὐχὶ δὲ καὶ ὀνόματα. Δὲν λέγεται δὲν ἀγαθὸς ἀνθρώπος ἐκτὸς ἂν παρεντεθῇ τὸ εἶναι.

Εἰς τὴν θέσιν του τίθεται τὸ μὴ, τὸ ὄχι, οὐχί - μετ' ὀνομάτων καὶ μετοχῶν. Καὶ τοὺς ἀδρούς μας αὐτοὺς κανόνας ἀρνήσεως τηροῦσι πάντες οἱ ἰσορροπημένοι μαθηταὶ ἀκολουθοῦντες τὰς ὑποβολὰς τοῦ γλωσσικοῦ των συναισθήματος, ἀλλ' εἰς πολυπλόκους ἀρνητικὰς συνδέσεις οὐχὶ σπανίως σφάλονται. Σημειοῦνται κατωτέρω τὰ ὑπὸ πολλῶν πολλὰκις διαπραττόμενα

σφάλματα. "Έγραφε τις «οὐχι μόνον ἡ παλαιὰ καὶ ἡ σύγχρο-
νος ἱστορία διδάσκουν». περιμένει κανείς καταίως τὸ ἀλλὰ καὶ
ἡ μυθολογία π.χ. ἀλλὰ δὲν ἤθελε νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν διδακτικό-
τητα τῆς ἱστορίας καὶ εἰς τὴν μυθολογίαν ὁ γράφας ἀλλὰ νὰ
προσθήσῃ εἰς τὴν παλαιὰν καὶ τὴν σύγχρονην ἱστορίαν, παρέ-
λειψεν ὅμως τὸ ἀλλὰ πρὸ τοῦ «^{καὶ} σύγχρονως», οὐτερ τεθέντος θὰ
ἔλεγεν «ὄχι μόνον ἡ π. ἱστ. ἀλλὰ καὶ ἡ σύγχρ.

"Ἄλλος ἔγραφεν «οὐδείς τοὺς ἐβίασε εἴτε ἄλλοδαπὸς εἴτε
ἡμεδαπὸς ἀντὶ τοῦ οὔτε, οὔτε, διότι τὸ εἴτε-εἴτε τίθεται ἐπὶ κα-
ταφάσεως.

"Ἐγράφη ἐπίσης «Δὲν ἦλθεν ὁ Γεώργιος καὶ ὁ Δημήτριος»·
ἐχρησιμοποιήθη ὁ καταφατικός «καὶ» ἀρνησιν ἀντὶ τοῦ οὐδέ.
Τὸ ὁρθὸν εἶναι «Δὲν ἦλθεν ὁ Γ. οὐδὲ ὁ Δημ».

Δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ φράσις «εἰς οὐδένα ἐξαναγκασμὸν ὑπόκει-
ται εἴτε ἐσωτερικὸν εἴτε ἐξωτερικὸν» ἀλλ' ἀντὶ τῶν εἴτε ἔπρε-
πε νὰ τεθῆ «οὔτε - οὔτε» εἰς οὐδένα ἐξαναγκ. οὔτε ἐσωτερ. οὔ-
τε ἐξωτερ.

Εἰς τὴν φράσιν «οὐδείς μαθητὴς δὲν θὰ γίνῃ πανταγνώ-
στης» ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἀρνησις καὶ κινδυνεύουν αἱ δύο ἀρ-
νήσεις νὰ ἀποτελέσουν μίαν κατάφασιν. Τὸ οὐδείς περιέχει πλή-
ρη τὴν ἀρνησιν καὶ δὲν χρειάζεται ἐπανάληψιν διὰ τοῦ δὲ ἐνῶ
εἰς τὸ «Κανείς» εἶναι ἀπαραίτητος ἡ παράξενυξις τοῦ δὲν π.χ. «Κα-
νείς δὲν μένει». Μόνη - τῆς ἡ νεοελληνικῆ ἀντωνιμίᾳ κανείς τί-
θεται ὡς ἡ ἀόριστος «τις»· π.χ. «ἦλθε κανείς;» «Ὁ, τι θέλει,
κάνει κανείς».

"Ἄλλη συμπλοκὴ ὀρθὴ εἶναι οὐχι μόνον - ἀλλὰ καὶ. Εἰς ταύ-
την δὲ χρειάζεται προσοχὴ νὰ τίθενται ἐκάτερος τῶν διπλῶν συν-
δέσμων πρὸ τῶν συμπλεκόμενων λέξεων π.χ. Οὐχι μόνον ἐβρύν-
την ἀλλὰ καὶ ἔβρεξε, οὕτως ὥστε τὸ μὲν οὐχι μόνον προηγού-
μενον νὰ συνδεῖ τὴν μικροτέρας σημασίας λέξιν τὸ δὲ ἀλλὰ
καὶ τὴν σπουδαιοτέρας σημασίας· οὕτω καὶ «ὄχι μόνον οἱ νέοι
ἀλλὰ καὶ οἱ γέροντες ἔτρεξαν εἰς τὸ θέαμα». "Ἐπὶ ἀρνήσεως ἀν-
τιστρέφεται ἡ θέσις τῶν συγκρινόμενων· οὕτω λοιπὸν τροπο-
ποιοῦνται αἱ ἄνω φράσεις «ὄχι μόνον δὲν ἔβρεξεν ἀλλ' οὐδὲ ἐ-

βρόντησεν» και «ὄχι μόνον οἱ γέροντες δὲν ἔτρεξαν ἀλλ' οὐδ' οἱ νέοι»).

Εἶναι σφάλμα νὰ μὴ συνοδεύῃ ἑκατέρω συνδεσμικὴ φράσις τὸ ἕτερον τῶν συμπλεκομένων μερῶν, ὡς «Ἡ ἀπειθαρχία συντελεῖ εἰς τὴν διάλυσιν οὐχὶ μόνον τοῦ στρατοῦ ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ὑποδούλωσιν» ἐνῶ δὲ ἐνταῦθα τὰ συμπλεκόμενα εἶναι ἡ διάλυσις καὶ ἡ ὑποδούλωσις τὸ οὐ μόνον δὲν τίθεται πρὸ τῆς λέξεως «διάλυσιν» ἀλλὰ πρὸ τοῦ στρατοῦ καὶ συγχέει τὸ νόημα. Τὸ ὁρθὸν εἶναι «Ἡ ἀπειθ. συντελεῖ οὐ μόνον εἰς τὴν διάλυσιν ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ὑποδούλωσιν».

Μὴ φειδόμεναι καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς ἀντι (μὴ φειδ. μὴδ' αὐτῆς τῆς ζ).

Λάθος ὁμοίως τὸ «ἵνα ὠφελήσωμεν ὄχι μόνον τοὺς ἑαυτοὺς μας ἀλλὰ νὰ γίνωμεν καὶ παράδειγμα» ἀντι τοῦ ὁρθοῦ «ὄχι μόνον ἵνα ὠφελήσωμεν ἀλλὰ καὶ ἵνα γίνωμεν παράδειγμα,

Μετὰ τὴν πρότην ἄρνησιν ἡ δευτέρα ἐκφράζεται διὰ τοῦ οὐδὲ ἢ μὴδὲ π. χ. «οὐδὲν ἐπιτυγχάνεται καὶ δημιουργεῖται» εἶναι ἐσφαλμένον. Ὁρθὸν θὰ ἦτο «οὐδὲν ἐπιτυγχάνεται οὐδὲ δημιουργεῖται». Ὅταν εἰς τὴν ἀόριστον ἄρνησιν τοῦ πρώτου μέλους ἀκολουθῇ καταφατικὸς καθορισμὸς τοῦ δευτέρου μέλους τῆς συμπλοκῆς συνδέεται διὰ τοῦ «ἢ» ἢ τοῦ «εἰ μὴ» οὐδέποτε δὲ διὰ τοῦ «ἢ μὴ».

Π. χ. Δὲν τοῖς προσέφερες εἰ μὴ ὀλίγον ἄρτον, ὁμοίως «Δὲν ... ἢ ὀλίγον ἄρτον» οὐχὶ ὅμως «ἢ μὴ ὀλίγον ἄρτον».

Ἐπὶ μετοχῶν καὶ ἐπιθέτων ἡ νεοελληνικὴ γλῶσσα ἀρνητικὸν μόριον ἔχει τὸ μὴ ἀντι τοῦ οὐ τῶν ἀρχαίων. Ἐν γένει ἔχει ἐπεκτείνει πολὺ τὴν χρῆσιν τοῦ μὴ.

Λάθη εἰς τὴν σύνθεσιν

Ὁ σχηματισμὸς νέας λέξεως διὰ τῆς ἐνώσεως δύο ἢ περισσότερων λέξεων, δηλαδὴ ἡ σύνθεσις, γίνεται ἢ δι' ἀπλῆς παραθέσεως τῶν συντακτικῶς προσδιοριζομένων ἀμοιβαίως λέξεων, ὡς ἀκλίτων μετὰ ῥημάτων καὶ ἐπιθέτων καὶ ῥηματικῶν οὐσιαστικῶν (καταβάλλω, συνέχω ὑπεράξιος, εὐλάβεια, περίσκεψις, ἀπε-

ρισκεψία), ὀνομάτων μετ' ὀνομάτων, ἱεράπολις, Κωνσταντινούπολις καὶ ἀκλίτων μετ' ἀκλίτων (ὑπεράνω, παρακάτω) ἢ διὰ τροποποιήσεων τοῦ τέλους τοῦ πρώτου ἢ τῆς ἀρχῆς ἢ τοῦ τέλους ἢ ἀμφοτέρων τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ ἐχέ-φρων, εὐρ-εσι-τεχν-ία, ξεν-ηλασ-ία, συν-ωμοσία.

Εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν εἰς τὸ θέμα τοῦ πρώτου συνθετικοῦ, ἂν εἶναι κλιτόν, προστίθενται γράμματα χρησιμεύοντα ὡς κρίκοι συνδετικοὶ τῶν συντιθεμένων λέξεων.

Τοιαῦτα συνθετικὰ στοιχεῖα προστιθέμενα εἰς τὸ θέμα χρησιμοποιοῦνται ἢ ἀπλᾶ γράμματα ο - ε - η, ἢ συλλαβαὶ ὀλόκληρι -ὄς σι, εσι, ησι (Τιμ - ὄ-θεος, ἐχ-έ-φρων, λαμπαδ - η - φόρος, Δο - σι - λογος, εὐρ - εσι - τεχν - ἰα βροντ - ο - φωνῶ. Τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ τὸ μὲν ἀρχικὸν φωνῆεν, ἂν εἶναι βραχύ, δύναται νὰ ἐκταθῇ εἰς μακρὸν (ἐξ+όμνημι=ἐξωμότης, ξέν - ος +ἐλα - ὦν=ξεν - η - λασία Θεὸ - ς+ἐλαύ - νω=Θεοήλατος) ἢ δὲ κατάληξις δύναται νὰ τροποποιηθῇ (περι - σκεψις, ἄ - περισκεψία). Διὰ τὴν ἀποφεύγη τις τὰ λάθη εἰς τὴν γραφὴν τῶν συνθέτων λέξεων πρέπει ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ νὰ ἀναπολῇ τοὺς ἄνω κανόνας καὶ ἀστραπιαῶς καθ' ἑαυτὸν νὰ εὐρίσκη δι' ἀναλύσεως τὰ συνθετικὰ στοιχεῖα: Οὕτω ἐν - ἔχει συν - ἔχει (καὶ ὄχι ἐνέχει, συννέχει), ἀντ - επ - εξ - ἔρχομαι, γὰ ἀντ - επ - εξ - ἔλθη (καὶ ὄχι ἀνταπηξέρχεται, ἀντηπεξελεθών), ἄ - μορφωσ - ἰα ἄ - παιδευσ - ἰα, ἀν - αισθησ - ἰα, πρωτο - πορεία, ἀντιζηλία, πυροβα - σία ὄχι ἀμόρφωσις, ἀναισθησις, ὄχι πρωτο - πορεία, ἀντι - ζηλ - εἰα, πυρό - βασίς, διότι τὰ ἀφρημένα αὐτὰ οὐσιαστικὰ εἶναι παρασύνθετα σχηματισθέντα ὄχι ἐκ παραθέσεως ἀπλῶν λέξεων ἀλλὰ διὰ παραγωγῆς ἀπὸ συνθέτους λέξεις: ὁ βαίνων ἐπὶ πυρὸς λέγεται πυρο - βάτης καὶ ἡ ἰδιότης τὴν ὁποίαν ἀπέκτησεν πυρο - βατ - ἰα, πυροβασία, ὁ πρῶτος περῶν ἢ πορευόμενος, λέγεται πρωτο - πόρος καὶ ἡ ἰδιότης, ἣν ἀπέκτησε, πρωτοπορ - ἰα (κατὰ τὸ σοφ - ὄς σοφία) ὁ τὸ πῦρ λατρεύων=πυρολάτρης, ἐξ οὗ πυρολάτρια, ὁ μὴ αἰσθανόμενος=ἀν - αἰσθητός καὶ ἡ ἰδιότης αὐτῆ ἀναισθησία. Δὲν ἔγιναν δηλ. αἱ λέξεις αὐταὶ ἀπ' εὐθείας σύνθετοι ἐκ δύο συνθετικῶν πῦρ καὶ βάσις ἢ πρώτη πορεία, ἢ πυρ+λατρεία, ἀν+αἰσθησις ἀλλ' ἐκ τῶν ὡς

ἄνω συνθέτων προσθήκη τῆς παραγωγικῆς καταλήξεως - ἰα.

Διὰ τροποποιήσεως τῶν καταλήξεων λόγῳ συνθέσεως γίνονται καὶ αἱ λέξεις προνόμιον (μὲ ἰῶτα καὶ ὄχι μὲ - οἱ - ὅπως τινὲς γράφουσι παρασυρόμενοι ἀπὸ τὸ «ὅμοιος»), ὥρολόγιον, ἰσο-ροπία, προσπάθεια (παρὰ τὸ ἄχρηστον προσπαθῆς) καρδιο-πάθεια, σφυρ-ηλασ-ία ὄμ-ωνυμ-ία, κάλλι-γραφία (τὸ καλὸς ὡς πρῶτον συνθετικὸν γίνεται κάλλι-μὲ δύο λάμβδα), ἀσυλληψία, ὄχι τηλεσίγραφον, ἀλλὰ τελεσί-γραφον (α' συνθετικὸν τὸ τέλος θέμ. τέλος ἢ κάλλιον τὸ τελῶ καὶ ὄχι τὸ ἐκίρημα τηλε (=μακρὰν) ἔξ οὗ ὁ τηλε-γραφος, τὸ τηλε-βόλον), εὐ-ημερέω ἀόρ. εὐημέρησαν, δεισι-δαιμονία (ἐκ τοῦ μέλλοντος δεῖσ-ομαι τοῦ δέδοικα+δαίμων=δεισι-δαίμων=ὁ φοβούμενος τοὺς δαίμονας), εὐ+καιρὸς=εὐ-καιρία, εὐ+χειρ (χερ-σίν)=εὐ-χερῆς εὐχέρεια κ.τ.τ.

Λάθη εἰς τὰ Παράγωγα

Ἀπὸ τὰ ἐπιθέτα εἰς - ος καὶ εἰς - υς γίνονται παράγωγα ἀφρημένα θηλυκὰ εἰς - τῆς γενικ. - τητος π.χ. σοβαρό - τῆς, νεό - τῆς γενικ. νεότητος, βραγύ - τῆς γενικ. - ὑτητος ταχύτης κλπ. Λάθη δὲ καὶ ἐνταῦθα παρατηρήθησαν εἰς τὰ γράμματα ο καὶ υ ἀντὶ τῶν ὁποίων ἐγράφησαν ω καὶ η (σοβαρότης, τραχῆτης).

Τὰ ἐκ τῶν εἰς - εὖω ρημάτων παράγωγα ἀφρημένα εἰς - εἰα γράφονται μὲ=ει=καὶ παροξύνονται προφέρονται δὲ αἱ καταληκτικαὶ δύο συλλαβαὶ ὁμοίως μὲ τὰς τῶν ἀφρημένων εἰς - ἰα παραγομένων ἐκ τῶν ἐπιθέτων εἰς - ὄς. Οὕτω βασιλεία ἐκ τοῦ βασιλεύω, μαντεία ἐκ τοῦ μαντεύω, σοφία ἐκ τοῦ σοφός, ἀπορία ἐκ τοῦ ἄπορος, ἀναισθησία ἐκ τοῦ ἀναισθητος, ἀφθαρσία ἐκ τοῦ ἀφθαρτος.

Δὲν χρειάζεται πολὺς κόπος νὰ εὕρισκῃ τις πόθεν παράγεται ἔν παροξύτονον ἀφρημένον εἰς - ἰα (εἰα), διὰ νὰ ἀποφεύγῃ τὰς ἀνορθογραφίας· καὶ ὅμως ἐπανειλημμένως ἠλέγξαμεν λάθη ὡς τὰ ἐπόμενα: Πρεσβία, τιμητρία, ἀπαιδευσεία, ἀπορεία.

Αἱ ὑποκορουστικαὶ καταλήξεις, - ἴδιον μὲ - ἰῶτα, μόνον ἂν τὸ θέμα τῆς λέξεως, ἔξ ἧς παράγονται, τελειῶνῃ εἰς=E=γράφον-

ται μὲ - ΕΙ - ὡς ὄξε - ἴδιον. Εἶναι ἀσυγχώρητα λάθη τὰ : κρατῆδιον, νησοῖδιον, παιδεῖον κλπ.

Ἐκ τῶν πολλῶν παραγωγικῶν καταλήξεων εἰς ἐκάστην ριζικὴν λέξιν προστίθεται μία, ἣτις ἀποκλείει τὰς ἄλλας :

Οὕτω εἰς τὸ ἐπίθετον σώφρων μόνῃ ἡ κατάλ. - σύνῃ προστίθεται καὶ παράγει τὸ ἀφρημένον «σωφροσύνη». Τὸ σωφρονικότης δὲν εἶναι στοιχεῖον τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, οὔτε τὸ εἰδάριον ἀντὶ τοῦ εἰδυλλίου οὔτε τὸ χηνύλλιον ἀντὶ τοῦ χηναρίου, οὔτε τὸ κηπὶς ἀντὶ τοῦ κηπαρίου. Δι' αὐτὸ χρειάζεται ὀλίγη μνήμη καὶ προσοχὴ διὰ νὰ ἀποφεύγωνται τὰ δυνατὰ καὶ νὰ χρησιμοποιῶνται τὰ χρησιμοποιηθέντα. Αὐτὸ ἀπαιτεῖ ἡ ἐθνικὴ γλῶσσα, ἵνα μὴ κατατιγᾷ ἀτομικὴ!

Δύναται τις π. χ. νὰ συνεννοῆται μὲ τὸ ἄτομόν του γράφων ἐποικοδομητικὴ ἀντὶ ἐποικοδόμησις καὶ βιωτικαὶ (ἐκ τοῦ βιωτὸς) ἀνάγκαι ἢ βοιωτικαὶ (ἐκ τοῦ Βοιωτὸς) ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ βιωτικαὶ ἀνάγκαι (ἐκ τοῦ βίωτος=βίος) δηλαδὴ αἱ ἀνάγκαι τοῦ βίου. Παρασυρόμενοι ἄλλοι ἐκ τοῦ συνθέτου ἀεί-μνηστος (ὁ πάντοτε μνημονεύμενος) γράφουσι καὶ τὸ ἐκ τῆς αἰοιδῆς (ᾠδῆς) παράγωγον ἐπίθετον αἰοιδ-ιμος μὲ -εἰ- (ἁείδιμος), τὸ ἀφρημένον τοῦ ὑγιῆς (θέμ. ὑγιεσ+ια) κατὰ λάθος γράφουν ὑγία ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ ὑγίεια-ὑγεία, καὶ τὸ παράγωγον ἀπὸ τὸ «ἀληθῆς» (ἀλήθεια) μὲ =I=ἀλήθια. Τινὲς τὸ ἀφρημένον τοῦ «ἀγαθὸς», «ἀρετῆ», ἀντικατέστησαν μὲ τὸ «ἀγαθότης» καὶ ἄλλος μὲ τὸ ἀρετότης, ἐνῶ ἡ τελευταία λέξις δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν ἐλληνικὴν, ἡ δὲ ἀγαθότης ἔχει ἄλλην σημασίαν. Ἐκ τοῦ δήματος προσποιῶμαι γίνεται τὸ παράγωγον ἐπίθετον «προσποιητὸς» καὶ ἔξ αὐτοῦ τὸ προσποιητικός, δὲν πρέπει ὅμως νὰ γράφωμεν «προσποιητικὴ ἀρετῆ» ἀντὶ τῆς προσποιητῆς ἀρετῆς.

Ταῦτα ἐκ πολλῶν πρὸς ὑπόδειξιν τῆς ἀνάγκης προσοχῆς εἰς τὴν χρῆσιν μόνων τῶν καθιερωμένων παραγῶγων ἐπὶ ἐκάστης περιπτώσεως καὶ ὄχι τῶν δυνατῶν καὶ ἐκ τῶν καθιερωμένων μόνων τῶν ἀρμοζόντων εἰς ἐκάστην περίπτωσιν.

Λάθη εις τὴν αὐξησιν καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμόν τῶν ρημάτων

A) Τὰ λάθη εις τὴν αὐξησιν γίνονται ἢ ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς αὐξήσεως ἢ ἐκ τῆς χρήσεως ὄχι ὀρθῆς αὐξήσεως.

Τοιαῦτα λάθη εἶναι τὰ ἑξῆς: ἔξάλειψαν, ὁμονόουν, ἐργάζοντο, ἄνευ αὐξήσεως, εἴμην, ἤπετο, ἤλκε κ.λ.π. μετ' ἐσφαλμένης αὐξήσεως. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καταχωρισθῶσιν ὅλοι οἱ ὡς πρὸς τὴν αὐξησιν ἐσφαλμένοι ῥηματικοὶ τύποι, ἀλλ' ἄς ἀρκεσθῶμεν εἰς τοὺς συνηθεστέρους ἀναπαραθέτοντες τοὺς ὀρθοῦς:

Σφάλμα: Εἴμην ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ ἤμην, ὃ πληθυντ. εἴμεθα (τώρα) εἶναι τοῦ ἐνεστώτος, ἤμεθα (χθές) τοῦ παρατατικοῦ, ἀσφάλισα (ἀναύξητον) ἀντὶ ἠσφάλισα, ὁμοιάζον ἀντὶ ὁμοίαζον, ὁμονόουν ἀντὶ ὁμονόουν, ὀργανώθησαν ἀντὶ ὀργανώθησαν. ἔκτελέσαμεν ἀντὶ ἔξετελέσαμεν, ἐπιβεβαίωον ἀντὶ ἐπεβεβαίωον, σταμάτησα ἀντὶ ἔσταμάτησα. Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ προσέχη κανεὶς εἰς τὴν αὐξησιν τῶν συνθέτων, εἰς τὰ ὅποια παρατηροῦνται τὰ περισσότερα λάθη ὡς πρὸς τὰς αὐξήσεις: ἔξ - ε - σφάλισα ἀντὶ ἔξ - ἠσφάλισα (τοῦ ῥήμ. ἔξ - ἀσφαλίζω), περι - ορίζοντο περι - ορίσθησαν ἀντὶ περι - ωρίζοντο, περι - ωρίσθησαν, ἐνσαρκώθησαν ἀντὶ ἐν - εσαρκώθησαν, ἐπίτασσον ἀντὶ ἐπ - έτασσον, ἀναγεννήθησαν ἀντὶ ἀν - ε - γεννήθησαν, ἐκτέλεσα ἀντὶ ἔξ - ε - τέλεσα, ἐκ - φράζετο ἀντὶ ἔξ - ε - φράζετο, ἐκφυλίσθησαν ἀντὶ ἔξ - ε - φυλίσθησαν, ἐκκενώθησαν ἀντὶ ἔξ - ε - κενώθησαν, προσ - ἔγγισε ἀντὶ προσ - ἤγγισε, παρεκ - τρέπετο ἀντὶ παρ - εξ - ε - τρέπετο, ἀναμέτρησε ἀντὶ ἀν - ε - μέτρησε, ἀνα - γεννήθησαν ἀντὶ ἀν - ε - γεννήθησαν, ἐπαλήθευσεν ἀντὶ ἐπ - ηλήθευσε, διέποντο ἀντὶ δι - είποντο, ἔξ - ελίχθησαν ἀντὶ ἔξ - ειλίχθησαν, συνεργάζοντο ἀντὶ συν - ειργάζοντο, ἔξ - ἔλκετο ἀντὶ ἔξ - ειλκετο, προσ - ἔγγιζε ἀντὶ προσ - ἤγγιζε, δι - ορθώθη ἀντὶ δι - ορθώθη, ἀν - ορθώθη ἀντὶ ἀν - ορθώθη (τὸ ἐπ - ην - ορθώθη μὲ διπλὴν αὐξησιν εἶναι ἀνόμαλον).

Ἐνθυμηταὶ ὁ γράφων πάντοτε, ὅτι α) ὁ παρατατικὸς καὶ ὁ ἀόριστος, ἐνεργητικοὶ καὶ παθητικοί, λαμβάνουν αὐξησιν, β) τὰ ἀπὸ συμφώνου ἀρχόμενα ῥήματα αὐξάνονται συλλαβικῶς λαμβάνοντα = E = εἰς τὴν ἀρχὴν των (λέγω(δισύλλαβον) ἔ - λεγον

(τρισύλλαβον) και ὅσα ἀρχίζουσι ἀπὸ = ρ = τὸ διπλασιάζουσι (ἔ-ρριπτον, ἔρρευσα). γ') τὰ μετὰ προθέσεων σύνθετα και παρα-
 σύνθετα αὐξάνονται μετὰ τὴν πρόθεσιν (παρα σπονδῶ, παρ-
 εσπόνδουσι, συλλέγω-σιν-έλεγον). δ') τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχό-
 μενα λαμβάνουσι χρονικὴν αὐξησην, δηλ. ὅσα ἀρχίζουσι ἀπὸ βραχὺ
 φωνήεν (ε, ο, α) τὸ ἐκτείνουσι εἰς μακρὸν (η-ω-η) π. χ. ἄγω-
 ἦγον, ἄρδευ-ἦρδευον, ἐλπίζω-ἤλπιζον, ὀνειδίζω-ὄνειδιζον,
 (τὰ ἀρχικά, ι, υ βραχέα ἐξετείνοντο εἰς μακρὰ ἄλλοτε, ὅτε διε-
 τηρεῖτο ἡ προσφωδιακὴ διαφορὰ μακρῶν και βραχέων φωνήεν-
 των). ε') Μερικά ρήματα ἀπὸ = ε = ἀρχόμενα δὲν ἐκτείνουσι τὸ
 = ε = εἰς = η = διὰ τὴν χρονικὴν αὐξησην ἀλλ' εἰς = ε =. Τὰ συν-
 θέστερα εἰς τὴν νέαν ἑλληνικὴν τοιαῦτα εἶναι: Ἔχω πρτικ.
 εἶλον, εἶλω-εἶλον, ἐργάζομαι-εἰργαζόμην, ἐλίσσω-ἐλίσσον
 (ἐξ-ειλίχθησαν) στ') ὅτι τὰ ρήματα θέλω, δύναμαι αὐξάνονται
 διὰ τοῦ = η = μόνου τὸ πρῶτον και διὰ τοῦ = η = ἢ τοῦ = ε = τὸ
 δεῦτερον (ἦθελον, ἦθέλησα-ἦδυνάμην και ἐδυνάμην). ζ') Τὰ ἐξ
 ἄλλων λέξεων πλὴν τῶν προθέσεων σύνθετα και παρασύνθετα
 ρήματα αὐξάνονται εἰς τὴν ἀρχὴν των' π. χ. καιρο-φυλακτῶ =
 ἐκαιροφυλάκτουσι, ὀδηγῶ (ὀδὸς + ἄγω) παρατ. ὠδήγουν, ὀμονοῶ
 (ὀμοῦ + νοῶ) ὀμονόησεν. η) Ἡ αὐξησης τοῦ ἀορίστου δὲν φυλάσ-
 σεται εἰς τὴν ὑποτακτικὴν οὔτε εἰς τὴν προστακτικὴν οὔτε εἰς
 τὴν μετοχὴν: ἔδρασα-θέλω νὰ δράσω-δράσατε, δράσασι, ἐμελέ-
 τησα-θὰ μελετήσω, μελέτησε, μελετήσας, ὠδήγησα, νὰ ὀδη-
 γήσω, ὀδήγησέ τον, ὀδηγήσας, ἐξ-ὠφλήσα, νὰ ἐξ-ὠφλήσω,
 ἐξόφλησε (πρστ.) ἐξοφλήσας, νὰ ἀγαπήσω (ὄχι νὰ ἠγαπήσω).

Β' Λάθη εἰς τὸν ἀναδιπλασιασισμὸν

Ὁ ἀναδιπλασιασισμὸς σφίζεται ἐν τῇ νεοελληνικῇ καθαρευούσῃ
 εἰς τὰς μετοχὰς τῶν παθητικῶν παρακειμένων μόνον, διότι ἡ ὀριστι-
 κὴ και αἱ ἄλλαι ἐγκλίσεις τοῦ παρακειμένου και ὁ ὑπερσυντέλικος
 ἐκφέρονται περιφραστικῶς και ὄχι μονολεκτικῶς, ἔχει δὲ κατὰ
 κανόνα ἀποβληθῆ εἰς τὴν δημοτικὴν. Καὶ τὰ μὲν ἀπὸ ἐνὸς συμ-
 φώνου ἢ ἀπὸ δύο συμφώνων (ἀφώνου + λ, ρ, μ, ν) ἀρχόμενα
 προσλαμβάνουσι εἰς τὴν ἀρχὴν μίαν συλλαβὴν ἀποτελουμένην

ἀπὸ τὸ ἀρχικὸν σύμφωνον καὶ ἐν ἔψιλον. (λε - λυ - μένος, βε - βλαμμένος, τε - τιμημένος, δε - δηλωμένος, τετμημένος (θέμα - τμ - τοῦ τέμνω), τὰ δὲ ἀπὸ τριῶν συμφώνων ἢ ἀπὸ ξ, ψ, ζ, ρ, ἀρχόμενα ἐν=Ε=(ἔστραμμένος, ἐξευγμένος, ἐ - ξηρ - αμένος, ἐξ - ε - ζητημένος, ἀπ - ε - ρροφημένος). Τὰ ἀπὸ γ+ν κατ' ἐξάρσειν λαμβάνουν=ε=(ἐγνωσμένος). Πολλάκις ὁ ἀναδιπλασιασμός παραλείπεται καὶ εἰς τὴν καθαρεύουσαν, (π.χ. περιποιημένος καὶ ὄχι περι - πε - ποιημένος). Τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενα λαμβάνουν χρονικὴν αὔξησιν. Τὰ ὀπλισμένους, ὀργανωμένους, ὀργισμένους, συνασπισμένους, περιορισμένους, ἐξ - ελιγμένους, διαστρεμμένους, ἐξαπλωμένους, κατεδαφισμένους, πλαστογραμμένους, καθαρογραμμένους, εἶναι λάθη ἀντὶ τῶν ὀρθῶν: ὀπλισμένους, ὀργανωμένους, ὀργισμένους, συν - ησπισμένους, περι - ωρισμένους, ἐξ - ελιγμένους, δι - ε - στραμμένους, ἐξ - ηπλωμένους, κατηδαφισμένους. — πλαστογραφημένους, καθαρογραφημένους (ἐκ τῶν δημάτων καθαρογραφῶ, πλαστογραφῶ,) (ὄχι πλαστογράφω).

Λάθη εἰς τὰ παραθετικά

Συνήθως γίνονται λάθη εἰς τὰ παραθετικά τῶν εἰς - ος ἐπιθέτων τῆς δευτέρας κλίσεως, ὅταν ἢ πρὸ τῆς καταλήξεως - ος συλλαβὴ ἔχη δίχρονον, διότι δὲν εἶναι γνωστὸν ἂν αὐτὸ εἶναι βραχὺ ἢ μακρόν.

Ὁ κανὼν διδάσκει, ὅτι ἂν ἢ πρὸ τῆς καταλήξεως - ος - συλλαβὴ εἶναι βραχεῖα τὰ παραθετικά θὰ λήγουν εἰς - ὅτερος - ὅτατος (μὲ ὦμεγα) (σοφώτερος—σοφώτατος, ἱερ - ὦ - τερος—ἱερ - ὦ - τατος) ἂν δὲ εἶναι μακρά, τὰ παραθετικά θὰ ἔχουν ὀ μικρόν εἰς τὰς καταλήξεις - ὅτερος - ὅτατος (σκληρ - ὀ - τερος σκληρ - ὀ - τατος, σκοτειν - ὀ - τερος σκοτειν - ὀτατος). Ὁ αὐτὸς κανὼν διέπει καὶ τὰ εἰς - σύνη ἀφηρημένα οὐσιαστικά (σωφροσύνη, ἱερ - ω - σύνη δικαιοσύνη, ἀγι - ωσύνη).

Εἶναι μόνον δύσκολον νὰ γνωρίζη κανεὶς τὴν προσφῶδιαν τῶν δίχρονων (Α, Ι, Υ), ἅτινα εὐρίσκονται εἰς τὴν πρὸ τῶν παραθετικῶν καταλήξεων ὀ(τερος, ὀτατος) σύλλαβην.

Ἐκ τῶν συνηθέστατα χρησιμοποιουμένων ἐπιθέτων, τῶν ὀ-

πoίωv τὰ εἰς τὴν ἄνω θέσιν δίχρονα γεννωσιν ἀμφιβολίας ἂν μὲ ὁ μικρὸν ἢ μὲ ὁ μέγα θὸ γραφοῦν αἱ παραθετικαὶ καταλήψεις, τὰ ἐξῆς ἔχουν τὸ εἰς τὴν πρὸ τῆς καταλήξεως συλλαβὴν δίχρονον μακρόν: προθυμός, ἐντῆμος, ἰσχυρός, ἐπικίνδυνος, εὐψύχος, (προθυμ - ὁ - τερος, - ὁ - τατος, ἐντιμ - ὁ - τερος - ὁ - τατος,, ἰσχυρ - ὁ - τερος, - ὁ - τατος).

Τὰ ἐπίθετα τὰ λήγοντα εἰς - ἰος, - ἰκός, - ἰμος, - ἰνος, ἰκος ἔχουσι τὰ πρὸ τῆς καταλήξεως δίχρονα βραχέα· ἄρα: ἄξι - ὠ - τερος, πρακτικ - ὠ - τατος, πρωῖμ - ὠ - τερος μακριν - ὠ - τερος· οὕτω καὶ ἄξι - ὠ - σύνη.

Ἐκτὸς τῶν ὀρθογραφικῶν λαθῶν τῶν εἰς - ὄτερος, μερικοὶ κáμινουν λάθος καὶ εἰς τὰς παραθετικὰς καταλήξεις αἱ - τερος, αἱ - τατος γράφοντες τὸ αἱ - ὦς - ε - (- ἔτερος) ἢ εἰς τὰς καταλήξεις - ἔστερος - ἔστατος γράφοντες - αἱ - ἀντὶ τοῦ E -, ἀντὶ ἰδι - αἰτερος - ἔτερος καὶ ἀντὶ εὐγεν - ἔστερος - αἰστερος.

Λάθη γίνονται καὶ εἰς τὰ περιφραστικὰ παραθετικά. Γράφουν μερικοὶ: πολὺ μᾶλλον περισσότερον, ἐνῶ ἤρκει τὸ ἔν ἢ τὸ «πολὺ» μὲ τὸ ἔτερον τῶν ἄλλων δύο: «περισσότερον» ἀπλῶς, ἢ «πολὺ μᾶλλον» ἢ «πολὺ περισσότερον.—» Ἄλλοι ἀποφεύγοντες τὰ μονολεκτικὰ παραθετικά τὰ σχηματίζουν περιφραστικῶς γράφοντες π.χ. πλειὸ (ἢ πειδ) καλὸς ἀντὶ καλύτερος πειδ σοφὸς ἀντὶ σοφώτερος, δηλαδὴ ἀντὶ νὰ δείξωσι τὴν μετὰ σύγκρισιν εὐρεθεῖσαν ὑπεροχὴν τοῦ ἐνὸς ἐκ τῶν δύο συγκριθέντων ὡς πρὸς ὠρισμένην ἰδιότητα διὰ προσθήκης τῆς συγκριτικῆς καταλήξεως εἰς τὸ ἐπίθετον προτάσσον αὐτοῦ τὸ ἐπίρρημα πλειὸ (πλειον, πλέον) καὶ δὲν προσθέτουν τὴν συγκριτικὴν κατάληξιν.

Διὰ νὰ δηλώσωμεν δὲ τὸν ὑπερθετικὸν βαθμὸν, προτάσσομεν τὸ ἄρθρον πρὸ τοῦ συγκριτικοῦ βαθμοῦ, ἂν ἀποφεύγωμεν τὸν εἰς - τατος ἢ - ἰστος ὑπερθετικόν:

Ἄλλὰ πρὸς ἀποφυγὴν λαθῶν πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὁ γράφων, ὅτι ὁ συγκριτικὸς βαθμὸς προϋποθέτει, ὅτι ἔγινε σύγκρισις ὡς πρὸς ἓν γνώρισμα δύο προσώπων, ζώων, καὶ πραγμάτων ἢ ἰδιοτήτων ἢ δύο ὁμάδων ὁμοιοειδῶν ὄντων καὶ εὐρέθη τις ὁ ὑπερέχων ὡς πρὸς τὸ γνώρισμα αὐτὸ ἀπὸ τοὺς δύο. π.χ. ὁ Α. εἶναι βαρύτερος τοῦ Β ἔνθα ὁ Α εἶναι τὸ πρῶτον ἐκ τῶν συγκρινόμε-

νων, ὁ πρῶτος ὅρος τῆς συγκρίσεως, ὁ δὲ Β ὁ δεύτερος ὅρος.

Ὁ πρῶτος ὅρος τίθεται εἰς ἣν πῶσιν ἀπαιτεῖ ἡ θέσις εἰς τὴν πρότασιν· ὁ Γεώργιος (ὑποκείμενον) εἶναι ὑψηλότερος τοῦ Δημητρίου. Τὸν Γ. (ἀντικείμενον) νομίζουσιν ἐπιμελέστερον τοῦ Δ. κλπ. ὁ δεύτερος ὅρος τίθεται κατὰ γενικὴν συγκριτικὴν, ἢ μὲ τὴν πρόθεσιν ἀπὸ καὶ αἰτιατικὴν ἢ μὲ τὸν σύνδεσμον = ἢ = ἢ τὴν πρόθεσιν παρὰ καὶ εἰς τὴν αὐτὴν πῶσιν, εἰς τὴν ὁποίαν κεῖται καὶ ὁ πρῶτος ὅρος π.χ. ὁ Γ. εἶναι ὑψηλότερος ἀπὸ τὸν Δημ. ἢ ὁ Γεωργ. εἶναι ὑψηλότερος παρὰ (ἢ) ὁ Δ. Ὁμοίως: τὸν Γ. νομίζουσιν ἐπιμελέστερον ἀπὸ τὸν Δ., ἢ τὸν Γ. νομίζουσιν ἐπιμελέστερον παρὰ (ἢ) τὸν Δημήτριον.

Κατὰ ταῦτα εἶναι λάθη αἱ κάτωθι φράσεις συγκρίσεως: α') Προτιμότερος ὁ βίος τοῦ ἀστοῦ παρὰ τοῦ ἀγρότου. Γὰ ὑποκείμενα τῆς συγκρίσεως δὲν εἶναι ὁ ἀστος καὶ ὁ ἀγρότης ἀλλ' ὁ βίος τοῦ ἀστοῦ καὶ ὁ (βίος) τοῦ ἀγρότου· ἐπομένως, ἐπειδὴ ὁ α' ὅρος τίθεται κατ' ὀνομαστικὴν, οὕτω πρέπει νὰ τεθῆ καὶ ὁ δεύτερος· πρὸς ἀποφυγὴν δὲ ἐπαναλήψεως τοῦ ἰδίου ὀνόματος βίος, θέτομεν μόνον τὸ ἄρθρον = ὁ = πρὸ τῆς λέξεως «ἀγρότου» ἐννοουμένης τῆς λέξεως βίος: ὁ βίος τοῦ ἀστοῦ εἶναι προτιμότερος παρὰ ὁ τοῦ ἀγρότου.

β') ὁ Γ. εἶναι πειὸ (πλέον) ὑψηλότερος ἀπὸ τὸν Δ.

Τὴν ὑπεροχὴν τοῦ Γ. ἐκφράζει ἡ κατάληξις - τερος τοῦ συγκριτικοῦ ὑψηλότερος: δὲν χρειάζεται τὸ ἐπίρ. πλέον.

Μετὰ τοῦ πλέον (πλειό, πειό) τίθεται ὁ θετικὸς βαθμὸς ὅχι ὁ συγκριτικὸς, διότι ἡ φράσις πλέον ὑψηλὸς ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ὑψηλότερος (χωρὶς τὸ πλέον).

Τὰ παραθετικά μερικῶν ἐπιθέτων σχηματίζονται μὲ τὰς πλήρεις καταλήξεις - ὑτερος, - ὑτατος, θρασύτερος, εὐθύτατος (ἐκ τοῦ εὐθύς, θρασύς) καθ' ἃ καὶ τρανύτερος, μεγαλύτερος.

Τοῦ καλὸς τὸ συγκρ. καλύτερος ἢ καλλίτερος καὶ ὑπερθ. ὁ καλύτερος (μὲ ὕ ψιλόν) ἢ ὁ καλλίτερος (μὲ = λλ = καὶ ι)

Τὸ πλέον καλύτερος εἶναι λάθος. Τοῦ ὑπερθετικοῦ βαθμοῦ σπανίως γίνεται χρῆσις τοῦ μονολεκτικοῦ τύπου (π.χ. σοφώτατος, μετριώτατος, ὑψηλότατος). Εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικὴν, ἂν πρόκειται νὰ δηλωθῆ, ὅτι ὁ ὑπερέχων κατὰ ἓν χαρακτηριστικόν

γνώρισμα πρώτος ὅρος συνεκρίθη μὲ ἕκαστον τῶν ὁμοειδῶν προσώπων, ζώων ἢ πραγμάτων τῶν ἀποτελούντων τὸν δεύτερον ὅρον, χωρὶς νὰ γίνῃ οὐδεμία παράλειψις, καὶ ὅτι ὑπερέχει ἕκαστου, θέτομεν ὑπερθετικόν, ἀντὶ τοῦ ὁποίου μεταχειρίζομεθα καὶ τὸ ἔναρθρον συγκριτικόν: ὁ Γ. εἶναι ὁ ὑψηλότερος ἀπὸ τοὺς ἄνδρας τοῦ λόχου ἢ ἀπὸ τὸν λόχον ἢ μονολεκτικῶς μὲ γενικὴν συγκριτικὴν «ὁ ὑψηλότατος τῶν ἀνδρῶν τοῦ λόχου» οὐδέποτε δὲ ἄναρθρον συγκριτικόν. Καὶ εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν δύναται νὰ ἀναλυθῇ τὸ συγκριτικόν εἰς μᾶλλον ἢ πλεόν, «ὁ πειὸ ὑψηλός». Ἡ περιφραστικὴ μορφή τοῦ συγκριτικοῦ ἐπιβάλλεται εἰς παθητικὰς μετοχὰς καὶ τινὰ ἐπίθετα, ἅτινα δὲν ἔχουσι ὑπερθετικόν εἰς - τατος οὔτε συγκριτικόν βαθμὸν εἰς - τερως, ὡς: συγκρ. «μᾶλλον πεπαιδευμένος, πλεόν (πλειὸ) βασανισμένος κλπ. καὶ ὑπερθ. ὁ μᾶλλον μορφωμένος, ὁ πλεόν θλιμμένος, καὶ μονολεκτικῶς ὁ καλύτερος (ὄχι ὁ πλεόν καλύτερος), ὁ προσφιλέστερος (ὄχι ὁ πλεόν προσφιλέστερος). Εἰς τὴν δημοτικὴν τῆς Ῥούμελης μεταξὺ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ συγκριτικοῦ τίθεται καὶ ἡ γενικὴ πληθ. ἄλλω(ν) π.χ. «ὁ ἄλλω καλύτερος ἀπὸ τοὺς συμμαθητάς μου» ἀντὶ «ὁ ἄριστος» ἢ «ὁ ἄλλω ὑψηλότερος» ἀντὶ «ὁ ὕψιστος». Ἄν ὅμως ἡ σύγκρισις γίνεται μὲ τοῦ ἰδίου προσώπου, ζώου ἢ πράγματος τῶν ἄλλων χρόνων τῆς ὑπάρξεώς του μίαν ἰδιότητα καὶ θέλωμεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι εἰς δεδομένην περίστασιν εἶχε ἢ ἔχει τὴν ἰδιότητα αὐτὴν εἰς τὸν μεγαλύτερον βαθμὸν οἱ ἀρχαῖοι πολλὰ καὶ χωρὶς ἄρθρον, πολλὰκις δὲ ἡμεῖς χρησιμοποιοῦμεν τὸν θετικὸν προτάσσοντες τὸ πολὺ, παρὰ πολὺ, ὅπως οἱ ἀρχαῖοι τὸ «μάλιστα μετὰ θετικοῦ» π.χ. σήμερον εἶναι ὁ Γ. φρονιμώτατος, ἢ πολὺ φρόνιμος, μάλιστα φρόνιμος». Ἄν ἀντιτάξωμεν τὸ σήμερον πρὸς τὰς ἄλλας ἡμέρας, πρὸς τὸ ἄλλοτε, τότε παρίσταται ἐμφανεστέρα ἡ ἔννοια τῆς συγκρίσεως καὶ δύναται νὰ τεθῇ τὸ ἄναρθρον συγκριτικόν ἐπίθετον, ὡς ὁ Γ. σήμερον εἶναι ἐπιμελέστερος (ἐνν. παρ' ὅσον ὁ ἴδιος ἦτο ἄλλοτε). Λάθος εἶναι ὁ συγκριτικὸς καὶ ὑπερθετικὸς βαθμὸς ἐπιθέτων σημαινόντων ἀπόλυτον ἰδιότητα χωρὶς διαβαθμίσεις. π.χ. ὁ πλειὸ

πεθαμένος, ὁ μᾶλλον ἀκραίος, ὁ ἀμεσώτερος (ἐκτὸς ἂν τὸ ἀμεσώτερος ἰσοδυναμῆι πρὸς τὸ πλησιέστερος).

Λάθη εἰς τὰ κύρια ὀνόματα

Εἶναι προτιμότερον νὰ παραλείπη κανεὶς τὰ ὀνόματα προσώπων καὶ πόλεων, ἂν δὲν ἐνθυμῆται καλῶς αὐτά, παρὰ νὰ τὰ διαστρέψη ἢ νὰ λέγῃ καὶ νὰ γράφῃ ἄλλα ἂντ' ἄλλον. Εἶναι τοῦτο ὡς ἂν παραποιῆ ἢ ἀλλάσῃ τὰ ὀνόματα ἀνθρώπων ἀγνώστων μεταξὺ τῶν, τῶν ὁποίων ἀναλαμβάνει τὴν ἀμοιβαίαν σύστασιν.

Ἔχουν γράψει εἰς ἐκθέσεις μαθηταὶ: Συμεωνίδης ἂντι «Σιμωνίδης», Δωριαῖοι ἂντι Δωριεῖς, Πίθεια, Ἴσθμια ἂντι «Πύθια, Ἴσθμια» Θεσπίων ἂντι Θεσιέων, Μαραθώνιος ἂντι «Μαραθώνιος» Θρακίων, Λοκρίων, Θεσπιῶν ἂντι «Θρακῶν, Λοκρῶν, Θεσπιεῖς, Φωκαίων ἂντι «Φωκίων» (ὄνομ. ὁ Φωκεὺς ὁ κάτοικος τῆς Φωκίδος)· λέγεται καὶ φωκαίων (μὲ=A=ὄχι μὲ=AI=) περὶ τῶν κατοίκων τῆς μέχρι τοῦ 1922 ὑπὲρ τὰ 2.500 ἔτη ἑλληνικῆς πόλεως τῆς Μικρᾶς Ἀσίας Φωκαίας (ἔθνικὸν Φωκαεύς), οἱ Λακεδαιμόνες ἂντι «Λακεδαιμόνιοι». (Λακεδαίμων ἢ χώρα, ἢ Λακωνία, Λάκων καὶ Λακεδαμόνιος ὁ κάτοικος).

Εἰς γραφὴν τῶν λέξεων Πύθια, Ἴσθμια, Μαραθώνιος μὲ =ει= ἂντι ἰῶτα παρεσύρθησαν ἀπὸ τὰ ἐξ ὀνομάτων προσώπων παράγωγα, Βαλλιάνειος, Ἀβερῶφειον, Ἡράκλειον, ἐνὸς Μετσόβιον, Πανελλήγιον, καὶ λοιπὰ ἐκ τῶν ὀνομάτων τόπων παραγόμενα ἔχοντα μὲ ἰῶτα τὴν κατάληξιν - ιος.

Σύνταξις ἀναφορικῶν λέξεων καὶ ἀντωνυμιῶν.

Γράφουσι τινες οὕτω: «Πειθαρχοῦμεν εἰς τοὺς κανόνας, τοὺς ὁποίους μᾶς διέπουν». «Τὴν δυστυχίαν, τὴν ὁποίαν ἔσπειραν οἱ ἐχθροί, ἦτο μεγάλη». «Τὰς παλαιὰς οἰκίας, τὰς ὁποίας εἶχον πέσει». «Αἱ ἀρεταί, αἵτινες ἔχει τις, εἶναι αἱ πραγματικαὶ περὶ αὐτοῦ». «Ἐναντίον τῶν ὄσων ἀνθρώπων μᾶς μισοῦσι λαμβάνομεν τὰ μέτρα μας» κλπ.

Τὰ λάθη εἰς πάσας τὰς ἀνωτέρω φράσεις ὀφείλονται εἰς τὴν σύγχυσιν τῶν πτώσεων τῶν ὄρων τῶν δύο συσχετιζομένων προτάσεων, κυρίας καὶ ἀναφορικῆς. Οὕτω εἰς τὴν δευτέραν φράσιν ἡ δυστυχία εἶναι ὑποκείμενον εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν «ἦτο μεγάλη» καὶ ἀντικείμενον εἰς τὴν δευτερευούσαν ἀναφορικὴν, εἰς τὴν ὁποίαν τὴν δυστυχίαν ἀντικαθιστᾷ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐπιναλήψεως ἡ ἀναφορ. ἄντων. τὴν ὁποίαν. Ὡς ὑποκείμ. εἰς τὴν δευτέραν πρότασιν τίθεται κατ' ὄνομαστ. «Ἡ δυστυχία (ἦτο μεγάλη), τὴν ὁποίαν (ἀντικείμενον) ἔσπειραν (ῥ.) οἱ ἐχθροὶ (ὑποκ. τῆς ἀναφ. προτ). Εἰς τὴν πρώτην καὶ τὴν τρίτην ἀντιθέτως ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἔλκεται ὡς πρὸς τὴν πτώσιν ἀπὸ τὸ οὐσιαστικόν, ὅπερ ἀντικαθιστᾷ, καὶ ἐνῶ εἶναι ὑποκείμενον τίθεται κατ' αἰτιατικόν. Εἰς τὴν τετάρτην φράσιν, ἐνῶ ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία εἶναι ἀντικείμενον τῆς ἀναφορ. προτάσεως καὶ ἔπρεπε νὰ τεθῆ κατ' αἰτιατικὴν, παρεσύρθη ἀπὸ τὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ὑποκειμένου τῆς κυρίας προτάσεως «καὶ ἀρεταὶ εἶναι»).

Εἰς τὴν τελευταίαν φράσιν ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ὅσοι, ὑποκείμενον τοῦ ῥήμ. μᾶς μισοῦσι, ἔλκεται ἀπὸ τὴν γενικὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ γίνεται γενική. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ εἰς αἰτίας ἔλξεως μεταβολὴ τῆς κατ' ὀνομαστικὴν πτώσεως τοῦ ὑποκειμένου δὲν ἐφημερόσθη οὐδέποτε εἰς τὴν ἐλληνικὴν ἀρχαίῳθεν, εἰς τὴν νέαν ἐλληνικὴν οὐδ' εἰς ἄλλους ὄρους καὶ πτώσεις εἶναι ἀνεκτὴ ἡ μεταβολὴ πτώσεως οὔτε τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας οὔτε τῆς λέξεως, εἰς ἣν ἀναφέρεται. Δι' αὐτὸ αἱ ἄνω φράσεις ἔχουσι ὀρθῶς γραφόμενα οὕτω :

«Πειθαρχοῦμεν εἰς τοὺς κανόνας, οἱ ὅποιοι μᾶς διέπουν».

«Ἡ δυστυχία, τὴν ὁποίαν ἔσπειραν οἱ ἐχθροὶ, ἦτο μεγάλη».

«Ἀνέκτισαν τὰς παλαιὰς οἰκίας, αἱ ὁποῖαι εἶχον πέσει».

«Αἱ ἀρεταὶ, ἅστινας (ἢ τὰς ὁποίας) ἔχει τις, εἶναι ...

«Λαμβάνομεν τὰ μέτρα μας ἐναντίον ἐκείνων, ὅσοι μᾶς μισοῦσι».

Περὶ τοῦ ἀναφορικοῦ «ὅ,τι» παρατηροῦμεν, ὅτι συγγέεται μὲ τὸν εἰδικὸν σύνδεσμον «ὅτι», χρειάζεται δὲ προσοχὴ πρὸς διακρίσιν ἀπ' ἐκείνου διὰ τοῦ ἐν μέσῳ κόμματος. π. χ. «Πᾶν ὅ,τι παρατηρεῖται» = κάθε τι τὸ ὅποιον παρατηρεῖται. Τινὲς ἔγραψαν

«ὄτι» ὡς σύνδεσμον καὶ ἄλλοι «ὄτι». Ἄλλοι ἔγραψαν «Ἡ γνώμη ὅπου εἶχον οἱ ἀρχαῖοι» ἀντί, τὴν ὁποῖαν εἶχον αἱ ἀρχαῖοι». Ἡ ἀναφορική ἀντωνυμία «ὁ ὁποῖος» «ὅστις, ὅς» εἰς ὅλα τὰ γένη, τὰς πτώσεις καὶ τοὺς ἀριθμοὺς δύναται νὰ ἀντικατασταθῇ μὲ τὴν «ποῦ» ὅχι μὲ τὴν ὅπου, ἀπλὴν ἢ συνοδευομένην μὲ βραχεῖς τύπους προσωπικῆς. π.χ. «Ἐγὼ ποῦ μοῦ ἔδειξες». «Αὐτὸς ποῦ μοῦ τὸν ἔδειξες». Τὸ ἀναφορικὸν ἐπίρρημα ὅπου τίθεται μόνον ἐπιτόπου : π.χ. «(ἐκεῖ) ὅπου ἐγὼ ὑπάγω...». Λάθη εἶναι αἱ φράσεις «πᾶν, ὅτι θέλει ἡ πατρις» «ἐκεῖ, ποῦ δὲν ἔβαλες, μὴ ἀπλώνης» «τὴν ὁμάδα ὅπου διοικοῦμεν» «Λέγει ὅτι θέλει» καὶ «Λέγει, ὅ,τι ἤθελε νὰ μετανοήσῃ» «φρονεῖ ὅτι τοῦ ὑποβάλλον οἱ ἄλλοι «καὶ φρονεῖ, ὅ,τι τοῦ ὑποβάλλον ψεύδῃ». «ἐβλασφήμησεν, ὅ,τι ἱερὸν». Ἐναφορικὸς σύνδεσμος εἶναι καὶ τὸ «ὅπως» τροπικὸς συντασσόμενος μὲ ὀριστικὴν συνήθως, σπανίως μὲ ὑποτακτικὴν σημαίνων «καθ' ὃν τρόπον». «Ὅπως τὸν θέλεις, ὅπως τὸν βλέπω, ὅπως ἐβάδισες, ὅπως στρώσης θὰ κοιμηθῆς» διάφορος τοῦ τελικοῦ ὅπως (=διὰ νά), ὅστις συνήθως συντάσσεται μὲ ὑποτακτικὴν, σπανιότατα δὲ μὲ ὀριστικὴν πρὸς δήλωσιν σκοποῦ ἀνεκπληρώτου. «Σὲ προσκαλῶ νὰ ἔλθῃς, ὅπως συνεννοηθῶμεν» «Ἄγωνιζόμεθα ὅπως προαγάγωμεν τὸν ἀνθρωπισμὸν μας «Ἄς εἰργάζεσο, ὅπως εἶχες, διὰ νὰ εἶχες» (ἀλλὰ δὲν ἔχεις).

Λάθη λοιπὸν τὰ «κάμε, ὅπως θέλῃς, ὅπως νομίζῃς κλπ.». Τὰ ὀρθὰ εἶναι : «Ἡ γνώμη, ποῦ (τὴν) εἶχον οἱ ἀρχαῖοι» «πᾶν, ὅ,τι θέλει ἡ πατρις (=τὸ ὁποῖον θέλει)» «(ἐκεῖ), ὅπου δὲν ἔβαλες, μὴ ἀπλώνης» «τὴν ὁμάδα, ποῦ (τὴν) διοικοῦμεν» «Λέγει, ὅ,τι θέλει (ἀντικείμενον τοῦ θέλει τὸ ὅ,τι)=ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον)» καὶ «Λέγει, ὅτι θέλει νὰ γράψῃ (τὸ ὅτι εἰδικὸς σύνδεσμος) ἀντικείμενον δὲ τοῦ μὲν λέγει τὸ ὅτι θέλει τοῦ δὲ θέλει τὸ «νὰ γράψῃ». Ἡ διάκρισις εἶναι ἐκδηλοτέρα εἰς τὴν ἐξῆς φράσιν «Λέγει, ὅτι δέχεται, ὅ,τι τοῦ δώσητε» «ἐβλασφήμησεν, ὅ,τι ἱερὸν (ἐνν. ὑπάρχει)».

Ἐντὶ τῆς προκλιτικῆς καὶ ἀκλίτου ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας «ποῦ» γράφουν κατὰ λάθος μερικοὶ τὸ ἔνθα, τὸ ὁποῖον ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἐπίρρημα ὅπου. Γράφουν π.χ. «Ἡ νεολαία εἶναι ἐκείνη, ἔνθα διδάσκεται εὐκόλως» ἀντὶ «ἡ ὁποία». Σημειωτέον,

ὅτι ἡ ὄλη φράσις δὲν ἐλληνίζει: Ὁρθὴ θὰ ἦτο, ἂν διευπλώνετο «ἡ νεολαία διδάσκεται εὐκόλως» ὁπότε θὰ ἀπεφύγετο καὶ τὸ ἔνθα, ὅπερ δύναται νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸ ἐπίρρημα «ἔπου», ἀλλ' ὄχι καὶ τὴν ἀντωνυμίαν «ποῦ».

Ἐντὶ «τὰς γνώσεις, τὰς ὁποίας ἀπεκτήσαμεν, εἶναι πολλαί» τὸ ὀρθὸν «αἱ γνώσεις, τὰς ὁποίας... εἶναι...» διότι ἡ λέξις γνώσεις εἶναι ὑποκείμενον τῆς κυρίας προτάσεως «εἶναι πολλαί». Ἐντὶ «ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου αἱ γνώσεις του...» ὀρθὸν ἢ ἄνθρ..., τοῦ ὁποίου αἱ γνώσεις... ἄνευ τῆς ἐγκλιτικῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας «του» ἢ «ἄνθρ., ποῦ αἱ γνώσεις του...» Ὁρθὰ ἐπίσης τὰ «φρονεῖ, ὅ,τι τὸν ἐδίδαξαν» καὶ «φρονεῖ, ὅτι ἄσημα τὸν ἐδίδαξαν. Λάθος εἰς τὴν φράσιν «...κοινωνία ἀνθρώπων, τῶν ὁποίων ὑποβλέπουν τοὺς πρωτεύοντας...» ἐντὶ «οἱ ὁποιοί...».

Ἐν τῷ ὅπου εἶναι τοπικὸν καὶ σημαίνει στάσιν νοεῖται ἢ γράφεται πρὸ αὐτοῦ τὸ δεικτικὸν ἐπίρρημα τὸ σημαίνον τὴν ἐν τῷ τόπῳ στάσιν: ἐκεῖ, ἐνταῦθα, ἐνθάδε, ὅπου, ἔχι ἐκεῖσε ὅπου, διότι τὸ ἐκεῖσε σημαίνει τὴν εἰς τόπον διεύθυνσιν.

Πολλοὶ κατὰ λάθος γράφουν τὴν ἀναφορικὴν ἀντωνυμίαν «ὁποῖος» ἐντὶ τῆς ~~βεντικῆς~~ «ποῖος» λησμονοῦντες, ὅτι αἱ ἐρωτηματικαὶ λέξεις τῆς ἐλληνικῆς δι' ὄλων τῶν αἰῶνων ἀπὸ τῆς διαμορφώσεως τῆς Ἄττικῆς διαλέκτου ἀρχίζουσι ἀπὸ π ἢ τ π.χ. πόσος; ποῖος; πότε; τί; πῶς; πότοιος; ἀπό=Ο=δὲ αἱ ἀναφορικαί. Δὲν εἶναι ὀρθὴ λοιπὸν ἡ ἐρώτησις «Ὁποῖος ἄλλος λαὸς ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ Μαραθῶνα, Γρανικόν, Ἀλβανικὰ βουνά, Βίτσι; ἀλλ' ἢ «ποῖος ἄλλος...».

Ἐντὶ τῆς φράσεως: «ὄλους, ὅλους; βλέπομεν προκοιμμένους, ἔχουν κουρασθῆ» ὀρθὴ ἢ «ὄλοι..., ἔχουν κουρ.».

Τοιοῦτος καὶ τοσοῦτος καὶ οὗτος ἢ αὐτός

Αἱ δεικτικαὶ αὐταὶ ἀντωνυμίαι διαφέρουσι κατὰ τοῦτο: ἢ μὲν οὗτος καὶ ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς αὐτὸς τίθεται εἰς τὴν θέσιν τῆς προτάσεως, ὅπου ἔπρεπε νὰ τεθῆ οὐσιαστικόν, ἢ δὲ τοιοῦτος καὶ τοσοῦτος, ὅπου ἐπίθετον, πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεώς των. Εἰς τὴν φράσιν λοιπὸν «ὁ ἀγρότης ἀπολαμβάνει καθαρὰ

καὶ ἀνόθευτα τροφίμα, ἐνῶ δ' ἄστος στερεῖται τούτων» θὰ ἤρ-
μοξεν ἡ ἀντωνυμία τούτων, ἂν ὁ γράφων εἶχε κατὰ νοῦν, ὅτι
ὁ ἄστος στερεῖται τροφίμων, διότι αὐτὸ τὸ οὐσιαστικὸν μόνον
ἀναπληροῖ ἡ ἀντωνυμία «τούτων». ἄλλ' ὁ γράφων καὶ πᾶς ἀνα-
γνώστης τῆς φράσεως ἐννοεῖ ὄχι τροφίμων ἀλλὰ καθαρῶν καὶ
ἀνοθεύτων, τὰς ὁποίας λέξεις ὡς ἐπίθετα μόνον ἡ ἀντωνυμία
τοιούτων ἀναπληροῖ. Ὁ τοιοῦτος λοιπὸν σημαίνει ὁ τοιαύτης
ποιότητος, καθαρὸς, καλὸς, αἰσχροῦς, φρόνιμος κλ., ὅπως τὸ το-
σοῦτος σημαίνει ὁ τόσοσιν πολὺς, ἢ τόσοσιν μεγάλος, καὶ τηλικού-
τος· τόσης ἡλικίας. Ἐὰν δὲν προηγῶνται οὐσιαστικά, τὸ τοιοῦ-
τος καὶ τοσοῦτος προσδιορίζονται μὲ ἀναφορικὰς προτάσεις ἢ μὲ
συμπερασματικὰς (ὥστε...). Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν δὲν
πρέπει νὰ τίθεται καὶ τὸ «οὕτως». Εἶναι λάθος «ἠκολούθησε
τοιαύτην πολιτικὴν οὕτως ὥστε...» ἢ «συνέλεξε τσαυτὰ (τόσα)
οὕτως ὥστε...» τὸ οὕτως παρέλκει.

Καὶ γενικώτερον ἐπαναλαμβάνονται παρὰ πολλῶν λάθη ἀν-
τωνυμικὰ οἷα τὰ ἐξῆς: Ἡ πειθαρχία ταύτη ἀντὶ αὐτῆ, οἱ ἀν-
θρώποι τοῦτοι, ἐμεῖς, ἐσύ, ἐσεῖς. Αὐτὸς οὗτος ὁ ἴδιος, εἷς ἑ-
καστος, τὴν καταστροφὴν αὕτη, ὁ ἄρτος, ὅπερ παρήγαγον, κα-
θάρισε ἑαυτὸν. Σὺ παραμελεῖς ἑαυτὸν, Ἄδιαφοροῦμεν δι' ἑαυ-
τοὺς. Βοηθοῦσιν ἀλλήλους τῶν. «Τὸ τοιοῦτο δητόν», ἀντὶ τῶν
ῥητῶν «τὸ δητόν τοῦτο», «ἀδιαφοροῦμεν δι' ἡμᾶς αὐτοὺς, δι'
ἑμαυτοὺς ἢ διὰ τὸν ἑαυτὸν μας, «βοηθοῦσιν ἀλλήλους» μὲ
δύο λ τὰ πρῶτα, ὄχι τὸ δεύτερον, «καθάρισε τὸν ἑαυτὸν σου ἢ
σεαυτὸν», «ὁ ἄρτος, ὅπερ παρήγαγον, ἢ τὸν ὀποῖον ἢ ποῦ (ἢ ποῦ
τὸν) παρήγαγον,» «τὴν καταστροφὴν ταύτην», «ἕκαστος (ἀπλῶς
ἄνευ τοῦ, «εἷς» «Αὐτὸς οὗτος, ὁ ἴδιος αὐτός».

Συμφύσεις

Δύο καὶ περισσότερα γλωσσικὰ στοιχεῖα ἐνούμενα εἰς μίαν
λέξιν ἢ εἰς μίαν φράσιν ἄνευ τῶν προϋποθέσεων συνθετικῆς ἀ-
νάγκης παρὰ τοὺς συνθετικοὺς καὶ γραμματικοὺς κανόνας ἀπο-
τελοῦσι σύμφυρσιν.

Οὕτω Διάτανος (διάβολος-σατανᾶς), Σφανταλώνω (σφαλίξω

-μανταλώνω). Τινά προϊόντα συνθετικῶν συμφύσεων εισηχθήσαν σὺν τῷ χρόνῳ εἰς τὴν γλῶσσαν, αἱ συντακτικαὶ ὅμως καὶ τυπικαὶ συμφύσεις ἀποκρούονται οὐ μόνον ὑπὸ τῶν γλωσσικῶν κρίσεων ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ γλωσσικοῦ συναισθήματος, δὲν ἀρέσκουν. Οὕτω ἀπαρέσκουν αἱ συμφύσεις τύπων «τὴν πατρίδα, τὴν θρησκεία, τὴν ἀνθρωπότητα» αἱ συμφύσεις ἰδιωματικῶν στοιχείων ἐν συντάξει λέξεων: «τπλιοῦ τὰ ἴσματα» ἢ «ἄσβετος δᾶδα» «Ἴνα ὑποδουλώσωσι τὴν Ἀθήνα» «Νὰ λέρη τις» (δημοτικὴ σὺν καθαρευούσῃ) «Ἐ ἄσβετος συνδέει τὲς πέτρους». «Πολλὲς φορὲς ἐπανελάβομεν», ἢ ἢ βραχυλογικὴ συμπύκνωσις ὀνομάτων προσώπων κλπ. εἰς ἕν κατὰ πληθυντικὸν τιθέμενον. «Τοὺς ἔλληνας ἤνωσαν οἱ Φίλιπποι» ἀντὶ τοῦ Φίλ. καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλέξανδρος. Ὁμοίως συμφύρονται προτάσεις: «Τὰ Ναξιακὰ πλοῖα εἰσηλθόν ἐντὸς τῶν ἄλλων πλοίων» ἀντὶ «...εἰσηλθόν ἐντὸς τοῦ στενοῦ τῆς Σαλαμῖνος καὶ ἔλαβον θέσιν μεταξύ...» Καὶ αἱ μὲν ἄλλαι συμφύσεις καὶ αἱ συντάξεως εἶναι σπάνια καὶ διαφεύγουν τὴν προσοχὴν τῶν ἀνθρώπων. Αἱ συμφύσεις ὅμως τύπων, αἱ ὁποῖαι εἶναι συνηθέστεραι, πρέπει καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποφεύγωνται ὑπὸ τῶν πεπαιδευμένων ἐλλήνων, ὅσοι ἐτελείωσαν τὸ Γυμνάσιον. Πόσον ἀηδὲς εἰς τὴν ἀκοὴν εἶναι τὸ «ἀλλές τινες» «ἐδράξαντο τὰ τρέκια».

Πλατυασμοί. Ἀντίθετοι πρὸς τὰς συντακτικὰς συμφύσεις εἶναι οἱ γλωσσικοὶ πλατυασμοί. Συνηθέστατα οὗτοι γίνονται μὲ τὸν ἄνευ ἀνάγκης προσδιορισμὸν ἐκάστου οὐσιαστικοῦ μὲ ἐπιθετὸν κοσμητικόν. «ὁ ἄθλιος ἡγεμὸν συνέλαβε τὴν φαεινὴν ἰδέαν νὰ καταρτίψῃ τὸν θρυλικὸν πύργον». Ἄλλοι γίνονται δι' ἀναλύσεων λέξεων «ἔχει αὐτοπεποιθήσιν εἰς τὸν ἑαυτὸν του» ἢ «ἠτύοκτόνησε τὸν ἑαυτὸν του» ἢ κατὰ γαλλισμόν: «Ἡ Γυμναστικὴ εἶναι ἐκεῖνη, ἢ ὁποῖα σφυρηλατεῖ ρωμαλέα σώματα». Καὶ οὗτοι πρέπει νὰ ἀποφεύγωνται διὰ παραλείψεων τῶν περιττῶν.

Ἄναχρονισμοί.

Ἄρκετοὺς ἠλιεύσαμεν ἐκ τῶν χιλιάδων ἐλεγχθεῖσων ἐκθέσεων, ὧν δείγματα παραθέτομεν τοὺς ἑξῆς:

«Ὁ Κόδρος μιμούμενος τὸν Σωκράτη ἐθυσίασεν ἑαυτὸν χάριν τῆς πατρίδος». Πόσον συγκινητικὸν τὸ νόημα καὶ πόσον ὀρθῆ γραμματικῶς ἢ φράσις! ἀλλὰ πῶς μεταστρέφεται εἰς σκωπτικὴν ἢ διάθεσις τοῦ ἀναγνώστου μόλις προσέξῃ τὸν ἀναχρονισμόν, ὅστις φέρει τὸν Σωκράτη τοῦ τέλους τοῦ πέμπτου π. Χ. αἰῶνος προγενέστερον τοῦ Κόδρου τοῦ ἑβδόμου π. Χ. αἰῶνος, τὴν λογικὴν ἀτοπίαν τῆς ὑπὸ προγενεστέρου μιμήσεως τοῦ μεταγενεστέρου. Ἄλλοι ἔγραψαν «ὁ Λεωνίδας εἰς τὰς Θερμοπύλας ἐμπνέεται ἠρωϊκὰς ἀποφάσεις ἀπὸ τὸ παράδειγμα τοῦ Διάκου», «ὁ Πελοπίδας κρύψας εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φυγάδας Ἀθηναίου διωχθέντας ὑπὸ τῶν 30 ἀνταπέδωκε τὴν ἰδικήν του ἐν Ἀθῆναις φιλοξενίαν.» «Ἡ 25 Μαρτίου 1821 εἶναι ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν κλίνομεν οἱ Ἕλληνες τὸ γόνυ πρὸ τῆς μνήμης τῶν ἐλευθερωτῶν μας».

Καλὸν εἶναι νὰ ἀποφεύγωμεν τὴν μνημόνευσιν γεγονότων καὶ προσώπων συσχετίζοντες ταῦτα πρὸς ἄλλα, ἂν δὲν ἔχωμεν ὀρθὴν αὐτῶν χρονολογικὴν τοποθέτησιν.

Ὑπερβολαί.

Ἐγράφη «Ἄνευ πατρίδος τίποτε δὲν γίνεται» καὶ «πᾶν ὄ,τι βλέπομεν εἰς τὸν κόσμον εἶναι δημιούργημα κοπιόντων ἀνθρώπων» καὶ «Ἡ ἀνθρωπότης βαδίζει ἐπὶ τῶν ἰχνῶν τοῦ πολιτισμοῦ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ οὐδὲν πρωτότυπον εὐρίσκει» καὶ «Πάντα τὰ ἄστρα κινοῦνται περὶ τὸν ἥλιον.» Σχεδὸν πᾶσαι αἱ ὑπερβολαί εἶναι ἀνακρίβειαι καὶ ὀφείλονται εἴτε εἰς ἄγνοιαν εἴτε εἰς συναισθηματικὸν παρολῆρημα καὶ μάλιστα ὅταν πρόκειται περὶ πατρίδος ἢ περὶ ἔρωτος, ὅτε ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου ἐξίσταται. Ἐν τοῖς ἄνω π. χ. γίνονται ἐκλείψεις ἡλίου καὶ σεισμοὶ ἄνευ πατρίδος, οἱ ποταμοὶ καὶ οἱ ὄφεις δὲν εἶναι δημιούργημα κοπιόντων, οὔτε ὁ Σείριος κινεῖται περὶ τὸν ἥλιον, οὔτε τὴν ἀτμομηχανήν, τὸ ἀεροπλάνον, τὴν ἀτομοβόμβαν ἔκλεψαν ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου Ἕλληνα οἱ ἐφευρέται των.

Λάθη εις τοὺς ἀριθμούς.

Χρειαζεται προσοχή, ἵνα ἀποφεύγη τις λάθη εις τόσον ἀπλῶ γλωσσικὰ στοιχεῖα, οἷα εἶναι οἱ ἀριθμοί· διότι εἶναι πασίγνωστοι αἱ ἀπλῆ ἀριθμητικαὶ ἔννοιαι καὶ αἱ ἐκφράζουσαι αὐτὰς λέξεις, ὥστε νὰ μὴ ἐπιτρέπηται νὰ ἀποδίδωνται εις ἄγνωϊαν τὰ λάθη εις τοὺς ἀριθμούς ἀλλ' εἰς ἀπρόσεκτον ἀδιαφορίαν. Δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἐγράφησαν λάθη οἷα: 300.000 χιλιάδες, 8.000 χιλιάδες, πρὸ πολλῶν χιλιάδων αἰώνων, πρὸ δύο καὶ ἡμίσεος αἰώνων ἐξεστράτευσαν οἱ Πέρσαι, ἀντὶ τῶν ὀρθῶν: τριακόσαι χιλιάδες (τοῦ Μαρδονίου) καὶ ὄχι τριακόσια ἑκατομμύρια, μετὰ ἴσοδυναμοῦν αἱ 300.000 χιλιάδες, καὶ ὄκτω χιλιάδες ἀνδρῶν τοῦ Λεωνίδου καὶ ὄχι ὄκτω ἑκατομμύρια ὅσα εἶναι αἱ 8.000 χιλιάδες, καὶ πρὸ χιλιάδων ἐτῶν καὶ ὄχι αἰώνων ἤθελε νὰ γράψῃ τις ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιολιθικὴν ἐποχὴν, διότι ὅσον ὀλιγάριθμοι καὶ ἂν εἶναι αἱ χιλιάδες αἰώνων, ἔστωσαν καὶ δύο χιλιάδες αἰῶνων ἰσοῦνται μετὰ 200 χιλιάδας ἐτῶν, καὶ πρὸ δύο καὶ ἡμίσειας χιλιετηρίδων, δηλαδὴ πρὸ 2.500 ἐτῶν, ἐξεστράτευσαν οἱ Πέρσαι καὶ ὄχι πρὸ 250 ἐτῶν, ὅσα ἀποτελοῦσιν οἱ δύο καὶ ἡμίσεος αἰῶνες.

Λάθη γίνονται καὶ εἰς τὰς χρονολογικὰς περιφράσεις ἀντὶ τῶν ὀρθῶν: πρὸ Χριστοῦ, μετὰ Χριστὸν λάθη τὰ ἄχρι τὸ ἔτος, ἕως τὸν αἰῶνα, ὀρθὰ τὰ περὶ τὴν μεσημβρίαν, πρὸ δελφίης, περὶ πλήθουσιν ἀγοράν, ἐπὶ δέκα ἡμέρας, ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, ἐπὶ Περικλέους.

Ἐπὶ Χριστὸν, μετὰ Χριστοῦ ὡς καὶ

Λάθη εις τὰ ἄκλιτα

Παραθέτομεν κατωτέρω ἀνορθόγραφα καὶ ἀντιστοιχῶς ὠρθογραφημένα ἄκλιτα:

"Ἄλλωτε ἀντὶ ἄλλοτε, ἄλλωστε ἀντὶ ἄλλως τε." Ἄνοθεν καὶ ἐξ ἄνοθεν ἀντὶ ἄνωθεν (ἀνευ τῆς προθ. ἐξ.) οὕτω καὶ κάτωθεν, ὄχι ἀπὸ κάτωθεν, περὶ τῶν ἀνωτέρων λεχθέντων ἀντὶ περὶ τῶν ἀνωτέρω (ἀκλίτου ἐπιρρ.) Ἀνεξερατῶς ἀντὶ ἀν-ἐξ-αι-

ρέτως (ἐκ τοῦ ἔξ-αιρω). *Απ' ἀνέκαθεν ἀντὶ ἀνέκαθεν ἄνευ τῆς ἀπό, διότι ἡ κατάληξις-θεν ἔχει τὴν σημασίαν τῆς ἀπό.

*Αμιδρωῶς ἀντὶ ἀμιδρωῶς. *Αναμφιβόλλως ἀντὶ ἀναμφιβόλως.

*Αγογγίστως ἀντὶ ἀγογγύστως. *Αρκοῦντος ἀντὶ ἀρκούντως.

*Αδελφικώτατα ἀντὶ ἀδελφικώτατα. *Αραγε; ἀντὶ ἄραγε;

Λάθος: «Εἶτε ὁ Α. ἤτοι ὁ Β.». Δὲν γίνεται ποτὲ διάζευξις μὲ τοὺς συνδέσμους εἶτε καὶ ἤτοι, ἀλλὰ γίνεται ἢ μὲ-εἶτε, -εἶτε ἢ μὲ ἢ-ἢ. *Ο σύνδεσμος ἤτοι εἶναι ἐπεξηγηματικὸς καὶ ὄχι διαζευκτικὸς.

*Ἐνθα σημαίνει τὴν ἐν τόπῳ στάσιν, ἔνθεν, τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν, ἀπὸ τόπου θέαν κλπ.

*Ἐνθα (ἐπὶ τοῦ ὕρου Αἰγάλεω ὁ Ξέρξης) ἔθεατο τὴν θάλασσαν· ἀλλ' ὁ Ξ. ἔθεατο ὄχι τὴν ἐπὶ τοῦ ὕρου ἀνύπαρκτον θάλασσαν ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ὕρου τὴν παρὰ τὴν Σαλαμίνα θάλασσαν. *Ἐππμένως ἔνθεν, ἀπὸ τοῦ ὕρου δηλαδὴ, ἔθεατο.

*Ἐνὼ ἀντὶ ἐνῶ. *Ἐως ἀντὶ ἕως.

*Ἐκεῖ, ἐκεῖσε, ἐκεῖθεν γράφονται ἀδιαφόρως τὸ ἐν ἀντὶ τοῦ ἄλλου, ἐνῶ τὸ μὲν ἐκεῖ, σημαίνει στάσιν (μένομεν ἐκεῖ) τὸ δὲ ἐκεῖσε κίνησιν πρὸς τόπον (πορευόμεθα ἐκεῖσε) καὶ τὸ ἐκεῖθεν ἀπὸ τόπου κίνησιν (ἐρχόμεθα ἐκεῖθεν=ἀπὸ ἐκεῖ).

Λάθος τὸ ἐκάστοται ἀντὶ ἐκάστο-τε ὅπως καὶ τὰ πάντο-ται ἐνίσται, τίποται (ὄχι τίποτες οὔτε τίποτις) ἀντὶ πάντοτες ἐνίστοι κλπ.

Λάθος δὲν ἔγραψεν «ἢ μὴ ἐλάχιστα» ἀντὶ τῶν ὀρθῶν εἰ μὴ ἐλάχιστα-ἢ ἐλάχιστα.

Τὸ ἐπίρρημα ἰδία, λάθος· ἀντὶ ἰδία (μὲ ὑπογεγραμμένην).

Κάλιο: λάθος ἀντὶ κάλιον ἢ καλύτερα. (Καλῶς, κάλιον, κάλλιστα).

Τὰ μάλα ἀντὶ μάλα, συγκριτ. μᾶλλον ὑπερθ. μάλιστα μὲ ἐν=λ=.

Μηρῶς ἀντὶ μοιρῶς, ἐκ τῆς λέξεως μοῖρα, ὄχι ἐκ τοῦ «μηρός».

Λάθος: Πρὶν τοῦ ἀγῶνος ἀντὶ πρὸ τοῦ ἀγῶνος. Τὸ πρὶν εἰ-

να σύνδεσμος και συντάσσεται με ρήμα: (πρὶν γίνῃ ὁ ἀγών, ἄνευ τοῦ νά)· αἱ προθέσεις συνάπτονται με ὀνόματα.

«Ἀπὸ προηγουμένως» ἀχρησιμοποίητος ἐπιρρηματικὴ φράσις ἀντὶ ἀπὸ προηγηθέντος χρόνου, ἀπὸ τοῦ προηγουμένου ἔτους κλπ. ὥστε ἢ ἀπὸ νὰ συντάσσεται με ὄνομα (χρόνου, ἔτους κλπ.).

Μὴν ἀρητηκόν· ἀντὶ μὴ. Ἡ καθαρεύουσα δὲν ἔχει μὴν ἀλλὰ μὴ.

Ἡ 25 Μαρτίου 1821, ὅπου ηὐλογήθη ἡ σημαία. Τὸ ὅπου εἶναι τοπικόν· χρονικόν εἶναι τὸ ὅτε· ὀρθὸν λοιπὸν εἶναι «ὅτε ηὐλογήθη».

Οἷόν τε περισσότερον (ἐπίρ.) ἀντὶ «ὄσον οἷόν τε περισσότερον».

Προτίστως ἀντὶ πρωτίστως. Συντοχρόνω ἀντὶ σὺν τῷ χρόνω. Συγχρόνως ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ «Συγχρόνως». — Ὑπέροποτε ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ «εἰπέρ ποτε και ἄλλοτε», Κάτω ἀντὶ Κάτω, Ὑπεράνω ἀντὶ ὑπεράνω (ἄνευ ὑπογεγραμ.). Οὕτω και ἄνω, ἐδῶ. Αἱ ἐπιρρηματικαὶ φράσεις ὑπ' ὄψει και ὑπ' ὄψιν κατήντησαν σχεδὸν εἰς ἀδιάκριτον χρῆσιν· λεπτολογῶν τις τὸ μὲν ὑπ' ὄψει ὡς στάσεως σημαντικὸν θὰ συντάσσει με τὸ ἔχω τὸ δὲ ὑπ' ὄψιν ὡς κινήσεως σημαντικὸν με τὸ λαμβάνω. Οἱ Ἕλληνες, ὑπὸ κυβερνήτου ἀντὶ οἱ Ἕλληνες ὑπὸ κυβερνήτην. (Ἡ «ὑπὸ» μετὰ γενικῆς σημαίνει τὸ ποιητικὸν αἷτιον).

«Περὶ τούτων στρέφεται τις» ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ «περὶ ταῦτα (τούτους, ταύτας) στρέφεται Ἡ «περὶ» μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει περίξ, μετὰ γενικῆς δὲ μεταφορῶν. ~~ἀναφορῶν.~~

Ἐπὶ πολλῶν ἐτῶν ἀντὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη (χρονικῶς). «Ἐπὶ μετὰ γενικῆς = ἐπάνω τοπικῶς ἢ μεταφορικῶς.

Πρὸς τοὺς συνανθρώπους και εἰς τὴν κοινωνίαν· ἀδόκιμος ἢ συμπλοκὴ διὰ τοῦ και ἀνομοίων (πρὸς - και - εἰς) ὁ και συμπλέκει ὁμοια και ὁμότακτα (παράλληλα) στοιχεῖα· ἐνταῦθα ὁμοῦ οἱ συνάνθρωποι και ἡ κοινωνία δὲν εἶναι ὁμοίαιτοι ἔννοια οὔτε παράλληλοι. Ἄλλ' ἢ κοινωνία ἀποτελεῖται ἐκ τῶν συνανθρώπων. Οὕτω δὲν εἶναι ὀρθαὶ και αἱ συμπλοκαὶ «Οἱ Ἕλληνες και οἱ Ἀθηναῖοι», διότι δὲν εἶναι παράλληλοι αἱ δύο ἔννοια, ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι περιέχονται εἰς τὸ πλάτος τῆς ἔννοιας «Ἕλληνες»,

ούτε «Τοὺς Ἑλληνας καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπαίδευσαν» διότι δὲν εἶναι συντακτικῶς ὁμότακτα τὰ δύο οὐσιαστικά, ὁμοίως «Ἀνδρείως ἀγωνισθέντες... καὶ ἔπεσον» εἶναι λάθος ἢ διὰ τοῦ καὶ σύνδεσις, ἐπειδὴ δὲν εἶναι ὅμοια τὰ συμπλεκόμενα γλωσσικά στοιχεία (μετοχή καὶ ῥήμα).

«Ἐπὶ δεκάδας ἡμέρας» ἀντὶ «ἐπὶ δέκα ἡμέρας» ἢ «ἐπὶ δεκάδας ἡμερῶν». «Ὑπηρεῖσαι ἐπὶ τῆς κοινωνίας» ἀντὶ «πρὸς τὴν κ.»

«Ὁ ἡγήτωρ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ συνανθρώπους»... ἀντὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν συνανθρώπων».

«Συνήθισεν εἰς τὸ νὰ ὑπακούῃ» ἀντὶ «συνήθισε νὰ ὑπακούῃ».

«Ἔχει τὴν ἰδιότητα εἰς τὸ νὰ ἐθίζεται» ἀντὶ «τὴν ἰδιότητα νὰ ἐθ...».

«Ὑπὲρ παντὸς ἄλλου ἢ πατρὶς» ἀντὶ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο». Ἡ ὑπὲρ μετὰ γενικῆς σημαίνει ὑπεράσπισιν, μετ' αἰτιατικῆς ὑπεροχὴν τοπικὴν ἢ μεταφορικὴν.

«Ἀντεπεξέρχομαι ἀπὸ τὰς δυσκολίας» ἀντὶ «εἰς τὰς δυσκολίας».

«Ἡ ἐξασφάλισις ὑπ' ἐχθρῶν» ἀντὶ «ἢ ἀπ' ἐχθρῶν ἐξασφάλισις». «Μεθ' οὓς συμβιοῦμεν καὶ μεθ' οὓς συνεπράξαμεν» ἀντὶ «μεθ' ὧν συμβιοῦμεν καὶ μεθ' ὧν συνεπράξαμεν». Ἡ μετὰ με αἰτιατικὴν σημαίνει κατόπιν (χρονικῶς καὶ τοπικῶς), με γενικὴν τὸ ὁμοῦ. Ἡ μετὰ ἢ συγκεκριμένη εἰς «με» πρὸς σημασίαν τοῦ μαζί συντάσσεται μετὰ αἰτιατικῆς: «συμπράττω μετὰ τοῦ φίλου ἢ συμπράττω με τὸν φίλον».

«Χάριν τῶν προγόνων ἔχομεν ἀνώτερον ἀνθρωπισμὸν» ἀντὶ «χάρις εἰς τοὺς προγόνους»: διότι ἐνταῦθα οἱ πρόγονοι εἶναι τὸ ἀναγκαστικὸν αἷτιον τοῦ ἀνθρωπισμοῦ προηγούμενοι ἡμῶν καὶ ὄντες αἷτιοι, δημιουργοὶ τοῦ κληρονομικοῦ μας ἀνθρωπισμοῦ. «Χάριν ὅμως τῶν ἀπογόνων ἡμεῖς δημιουργοῦμεν κεφάλαια ἡθικὰ καὶ ὕλικά»: οἱ ἀπόγονοι ἔπονται καὶ ἀποτελοῦν τὸ ἀντικείμενον τῶν φροντίδων μας, τὸν σκοπὸν, τὸ τέλος. «Χάρις εἰς τοὺς προγόνους» λοιπὸν εἶναι ἀναγκαστικὸν αἷτιον, «Χάριν τῶν ἀπογόνων», εἶναι τὸ τελικὸν αἷτιον.

«Καίτοι φίλοι ὄντες συνεδέθησαν στενωῶς». Δύο λάθη εἰς τὴν φράσιν. Ἀντὶ τοῦ καίτοι ἔχει θεοὶν τὸ καίπερ, ὅπερ συντάσσεται

μὲ ἐναντιωματικὰς μετοχάς, ἐνῶ τὸ καίτοι μὲ ῥήματα. Ἐλλὰ ἐνταῦθα δὲν ὑπάρχει ἀντίθεσις, διότι πάντοτε οἱ φίλοι συνδέονται ἐπομένως οὔτε καίτοι μὲ ῥήμα οὔτε καίπερ μὲ μετοχὴν χωρεῖ. Ὅρθαι αἱ φράσεις «φίλοι ὄντες συνεδέθησαν ἢ καίπερ φίλοι (ὄντες) ἐμισήθησαν ἢ καίτοι ἦταν φίλοι, ἐμισήθησαν».

Λάθος: Φροντίζομεν διὰ τὰ (ὅπως) προμηθευθῶμεν τροφίμα, τὰ μὴ πεινάσωμεν. Ἐργαζόμεθα, ὅπως ἐν περιπτώσει ἀνάγκης τὰ πορίζομεθα.... Γενικὴ σύγχυσις ἐπικρατεῖ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν τελικῶν συνδέσμων (νά, διὰ τὰ, ὅπως καὶ τῆς δημοτικῆς γιανὰ (γὰ τὰ)). Ὅρθῃ εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ μὲν «νά» εἰς τὴν ἀνάλυσιν ἀπαρεμφάτων (θέλω τὰ ἔλθω (=ἐλθεῖν)), θέλω τὰ γράψω (=γράψαι), πρέπει τὰ μελετᾶς (μελετᾶν) ὡς ὑποκειμένων τῶν ἀπροσώπων ρημάτων καὶ φράσεων ἢ ὡς ἀντικειμένων τῶν προσωπικῶν, τῶν δὲ ἄλλων τριῶν πρὸς ἀνάπτυξιν σκοποῦ διὰ τελικῆς προτάσεως.

Κατὰ ταῦτα ὀρθῶς θὰ εἴχην ἡ πρώτη φράσις ὡς ἐξῆς: «Φροντίζομεν τὰ προμηθευθῶμεν τροφίμα... ὅπως [ἵνα, διὰ τὰ, (γὰ τὰ) μὴ πεινάσωμεν], ἢ δὲ δευτέρα μὲ μόνον τὸ ὅπως χωρὶς τὸ τὰ. Ὅσον δὴποτε καὶ ἂν ὁ τελικὸς σύνδεσμος (ὅπως, ἵνα) τιθέμενος ἐν ἀρχῇ τῆς τελικῆς προτάσεως ἀπομακρυνθῇ διὰ παρεμβολῆς κυρίων ὄρων καὶ προσδιορισμῶν τῆς προτάσεως ἀπὸ τὸ ῥήμα, ὅπερ δύναται τὰ τεθῆ εἰς τὸ τέλος τῆς προτάσεως, δὲν πρέπει τὰ χρησιμοποιεῖται καὶ τὸ τὰ. Οὕτω «φροντίζω τὰ μελετᾶ, ὅπως κατὰ τὰς ἐξετάσεις ἐπιτύχω» καὶ ὄχι «φροντίζω διὰ τὰ μελετᾶ, ὅπως κατὰ τὰς ἐξετάσεις τὰ ἐπιτύχω» οὔτε «φροντίζω, ὥστε τὰ», ἀλλ' ἀπλῶς ΝΑ: ἐπίσης «ἵνα δυνηθῶ τὰ γράψω» καὶ ὄχι «ἵνα δυνηθῶ καὶ γράψω».

Μόνον μετὰ τὸ παρακαλῶ κατέστη συνήθεια τὰ τίθεται τὸ ὅπως, ἐπειδὴ τὸ ῥήμα, εἰς ὃ ἀναλύεται τὸ ἀπαρέμφατον, δὲν ἀκολουθεῖ ἀμέσως, ὅπως ἀπαιτεῖ ἡ χρῆσις τοῦ τὰ. Π. χ. Λαμβάνω τὴν τιμὴν τὰ ἀναφέρω, τὰ παρακαλέσω.... ἀλλὰ παρακαλῶ, ὅπως γνωρίζοντες τὰς ἀνάγκας μου μὲ βοηθήσητε.... παρὰ τὸ «παρακαλῶ τὰ μὲ βοηθήσητε». «Παρ' ὅλον πόν

εργάζεται» ἀντί «ἂν καί, ἐνῶ ἐργάζεται» ἢ «παρὰ τὴν προσφερομένην ἐργασίαν».

Πολλοὶ συγχέουσι τὸ «ὄτι» καὶ ὅ,τι ὡς καὶ τὸ τελικὸν ὅπως μὲ τὸ ἀναφορικὸν ὅπως, τὸ εἶτε μὲ τὸ ἦτοι. Ὅρθα τὰ ἐξῆς εἰς τὴν πρότασιν: «λέγω, ὅτι σκέπτομαι τοὺς γονεῖς μου καὶ λυποῦμαι» ἀντικείμενον τοῦ λέγω εἶναι ὀλόκληρος ἢ ἀκολουθοῦσα εἰδικὴ πρότασις, ταύτης δὲ τὸ ρῆμα σκέπτομαι ἔχει ἀντικ. τοὺς γονεῖς, ἐνῶ εἰς τὴν πρότασιν «λέγω ὅ,τι σκέπτομαι διὰ τοὺς γονεῖς μου» ἀντικείμενον τοῦ λέγω εἶναι τὸ ἐννοούμενον «ἐκεῖνο» ὅπερ προσδιορίζεται διὰ τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως, ὅ,τι σκέπτομαι, τοῦ δὲ σκέπτομαι ἀντικείμενον εἶναι ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, ὅ,τι, ἀνθ' ἧς δύναται νὰ τεθῆ «τὸ ὅποιον» ἢ τὸ τῆς δημοτικῆς «πού» μὲ βαρεῖαν, πρὸ τοῦ ὁποίου ὅμως πρέπει νὰ τίθεται καὶ νὰ μὴ παραλείπεται τὸ δεικτικὸν ἐκεῖνο, αὐτό, τοῦτο: «λέγω ἐκεῖνο, πού σκέπτομαι».

Ὅπως. Λάθος εἶναι αἱ φράσεις «ἦλθεν», ὅπως ἐργάζεται καὶ «ἐργάζεται, ὅπως ἐξοικονομεῖ.», διότι τὸ ὅπως ἐνταῦθα εἶναι τελικὸς σύνδεσμος δυνάμενος ν' ἀντικατασταθῆ μὲ τοὺς «ἴνα, διὰ νά, γιὰ νά καὶ θέλει ὑποτακτικὴν».

Εἰς τὰς φράσεις «ὅπως στρώνεις, θὰ κοιμηθῆς» τὸ ὅπως εἶναι τροπικὸς ἀναφορικὸς σύνδεσμος ἰσοδυναμῶν μὲ τὴν φράσιν «καθ' ὃν τρόπον, μὲ ὅποιον τρόπον» καὶ συντάσσεται μὲ ὀριστικὴν οὕτως καὶ «ὅπως ἠθέλες, ἔκαμες» «ὅπως ἠὔρες καὶ ὄχι ὅπως ἤξαιρες» «ἐργάζεσθε, ὅπως ἐργάζονται αἱ μέλισσαι, ὅπως παραγάγητε γλυκεῖς καρποὺς τῆς ἐργασίας» τὸ πρῶτον ἐδῶ «ὅπως εἶναι ἀναφορικὸν καὶ συντάσσεται μὲ ὀριστικὴν, τὸ δεῦτερον ὅπως» ὡς τελικὸν συντάσσεται μὲ ὑποτακτικὴν.

Ἡ δοτικὴ τῆς ἀρχαίας εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις ἀναλύεται ἐν τῇ νέᾳ ἑλληνικῇ μὲ τὴν πρόθεσιν - εἰς - καὶ αἰτιατικὴν. Οἱ πρόγονοι παρέδωκαν ἡμῖν = παρέδωσαν εἰς ἡμᾶς οὐχὶ ἐν ἡμῖν. Λάθος λοιπὸν «Ἡ ἐκ μέρου; τοῦ σχολείου παραδόσεις ἐν τῇ κοινῶνι νομιμοφρόνων νέων». Ἰδρθόν δὲ, «Ἡ εἰς τὴν κοινῶνιαν παραδόσεις ...».

Λάθη «Ἐπὲρ φυσικός, ὑπὲρ ἴπτανται, ἀντὶ τῶν συνθέτων

ὑπερφυσικός, ὑπερίπτανται. Ἐν συντάξει ἡ ὑπὲρ ἀπατεῖ κατόπιν τῆς γενικῆν ἢ αιτιατικῆν, ὡς προεργήθη.

Λάθη εἰς τοὺς τύπους τῶν ὀνομάτων.

Κατὰ κλίσεις κατανεμόμενα τὰ κατὰ τοὺς ὀνομαστικούς τύπους λάθη παρουσιάζονται τὰ πολλὰ εἰς τὰ πρωτόκλιτα, ὀλιγώτερα εἰς τὰ τριτόκλιτα καὶ ἐλάχιστα εἰς τὰ δευτερόκλιτα. Ἰσως τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν σύγχυσιν καθαρανοῦσης καὶ δημοτικῆς, διότι κατὰ τὴν δημοτικὴν τὰ τριτόκλιτα κλίνονται κατὰ τὴν πρώτην κλίσιν εἰς τὸν ἐνικὸν κοί τὰ πρωτόκλιτα κατὰ τὴν τρίτην εἰς τὸν πληθυντικὸν π. χ. ἡ πίστη, ἡ χάρις, ἡ συνείδησις, οἱ πατέρες, οἱ χώρες, οἱ στρατιῶτες, ἐκ πασῶν δὲ τῶν πτώσεων πλὴν τῆς γενικῆς τοῦ πληθυντικοῦ ἡ δημοτικὴ ἀποβάλλει τὸ=N=.

Οὕτως ἔχομεν εἰς τὴν γενικὴν τῆς Α΄ κλίσεως λάθη: τοῦ στρατιώτη, τοῦ Ἐπαμεινώνδου, μίᾳς χώρας, οὐδεμιᾶς, εἰς τὴν δοτικὴν ἐν συνεχείᾳ, ἐν ἀπελπισίᾳ χωρὶς ὑπογεγραμμένην, εἰς τὴν αιτιατικὴν παραλείψεις τοῦ=N=τὴν μεγάλην, τὴν ψυχικὴν (ἀνάτασιν) τὴν ἄμυνα, τὴν μοῖρα, καθαρὴν, εἰς τὴν Ἀθήνα, τὸν πατριώτη, κλπ.

Εἰς τὸν πληθυντ. Αἱ πατέρες, ἀρτίες πράξεις, προδότες, τέλειες μορφές, ἔχομεν ἀρετὲς κ.τ.τ. Τῆς δὲ τρίτης κλίσεως ἔχομεν παραμορφωμένας τὰς ὀνομαστικὰς τοῦ ἐνικοῦ, ὥστε νὰ γίνουσι πρωτόκλιτοι: ἡ πατρίδα, ὁ κόλακας, ὁ ἀγώνας, ἡ λαμπάδα καὶ γενικὰς ὁμοίως: τῆς ἀνωτερότητας, τῆς μητέρας, τοῦ πατέρα, ὁ γέροντας τοῦ γέροντα, αιτιατικὰς μὲ τὸ=N=τῆς πρώτης κλίσεως: ἕναν κόλακαν, πατρίδαν, πίστην, βασιλείαν, ἀνθρωπότηταν, τὸν εὐγενῆ, τὸν πλήρη, δοτικὰς ὁμοίως κατὰ τὴν πρώτην κλίσιν: ἐν Σαλαμίνῃ, ἐν μέρῃ, ἐν πάσει περιπτώσει (κατ' ἐναλλαγὴν=~~ει~~=καί=~~η~~=)

Ἐν τῷ πληθυντικῷ ἔχομεν λάθη εἰς τὴν ὀνομαστικὴν: αἱ προσωπικότητα, αἱ μητέρας, αἱ ὀμάδες, αἱ ἐλπίδες, αἱ. τοὺς θεσπιούς. Ἄλλ' εἰς τὰ οὐδέτερα ὀλίγα λάθη εὐρίσκονται: ἕνα παιδί καὶ ἀντιθέτως ἐν σκοπόν, τὰ βελτίφ κ.τ.τ.

Τῆς δευτέρας κλίσεως ὀλίγα λάθη διαπράττονται: εἰς τὸ ἐτετόκλιτον ἐπίθετον πολὺς μὲ τὴν σύγχυσιν τῶν περιπτώσεων τοῦ ἑνὸς καὶ τῶν δύο λάμβδα, μὲ τὴν τροπὴν τῶν περισπωμένων εἰς ἀσυναίρετα (ἀπλὸς ἀντὶ ἀπλοῦς) εἰς τὰ θηλυκὰ τῶν δικαταλήκτων ἐπιθέτων (ἀκατάστατη, ἀπαράμιλλη) εἰς τὰ οὐδέτερα εἰς =ιον, ὧν περικόπτουν τὸ -ον (τὸ πόδι, τὸ παιδί, ἀλλὰ καὶ τὸ κεφάλι, καὶ γειτικῶς εἰς τὴν ἀποβολὴν ἢ συνεκφώνησιν τοῦ =N=τῶν ἄρθρων πλὴν τῆς γενικῆς τοῦ πληθυντικοῦ (τὸ κακόν, τὴ Πατρίδα, τὸν Γεώργιο, τὸν Λουκά, ἀντὶ τὸν κακόν, τὴν Πατρίδα, καὶ εἰς τὴν δημοτικὴν τὸ Λουκά, τὸ Γεώργιο).

Εἰς τοὺς ἄνω τύπους χρειάζεται προσοχὴ πρὸς ἀποφυγὴν λαθῶν ὁμοίων πρὸς τὰ ἐνταῦθα καταχωριζόμενα.

Λάθη εἰς τὰς κατολήξεις τῶν ρημάτων

Α'. Εἰς τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν τῆς ὀριστικῆς.

Συνηθέστατα γίνονται λάθη εἰς τὰ εἰς -σω (-τω) καὶ εἰς τὰ εἰς -λλω ῥήματα διὰ τὴν ἀπλοποίησιν τῶν σσ (ττ) καὶ λλ. Ἐντὶ βάλλω, στέλλω, ἀγγέλλω, ποικίλλω -ἀγάλλομαι, ψάλλω κλπ. γράφουσι βάλω, ποικίλω, ψάλω κλπ.

Ἐντὶ ἀλλάσω, ἀναπτύσω, ἐξελίσομαι, ταράσω κλπ. γράφουσι ἐξελίσομαι, ἀναπτύσω κλπ.

Ἐξ ἴσου διαπράττονται σφάλματα εἰς τὰ συνηρημένα: Ἐντὶ ἔξω, ἠρωτάω, ἐρωτᾶ, ἀγαπᾶ, ἐφοίτων, ἀντέδρων ἐπιμύμεθα, νικῶνται, ἐνικῶντο, περιεσπᾶθε, κλπ., ἔγραψαν ἔξουν, ἠρωτεῖτο, ἐρωτᾶ (χωρὶς ὑπογεγραμμένην) ἐφοίτων, ἀντέδρουν, ἐτιμούμεθα, ἀγαπεῖ κλπ. συγγένητος μὲ τὰ εἰς -έω. Ἰδιόρρυθμος ἡ κλίσις τοῦ ζῶ: ζῆς, ζῆ, ζῶμεν, ζῆτε, ζῶσι παρὰ τὸ ζέω, ζεῖς, ζεῖ, ζέομεν ζέουσι (ζεσταίνω, βράζω) ὧν ἡ χρῆσις συμπλέκεται εἰς τὸ γνωμικὸν «ζεῖ χύτρα, ζῆ φιλία» (κολάκων πάντοτε).

Καὶ ἀντιστρόφως τύπους τῶν εἰς ἐ-ω συνηρημένων σχηματίζουν κατὰ τὰ εἰς -άω. Ἐντὶ τῶν ὀρθῶν ἐπολέμει, πολεμοῦντες, μετρεῖται, παρατηροῦμεν, πολεμεῖτε, βαρεῖτε, γράφονται λανθασμένα: ἐπολέμα, πολεμῶντες, μετράται, παρατηρῶμεν, πολεμάτε, βαράτε.

Ἐντὶ τῶν ὀρθῶν τύπων τῶν εἰς-ὦω (ὦνω) δημάτων: δηλοῖ, δηλοῦται, διεβίω, ὑποδουλοῦνται γράφονται ἐσφαλμένως δηλεῖ, δηλῶται, διεβίει, ὑποδηλῶνται κλπ. Ἐπειδὴ σπανιώτερα εἶναι τὰ εἰς-ὦω ῥήματα καὶ παρασύρονται οἱ τύποι τῶν ἀπὸ τοῦς συνηθεστέρους τύπους τῶν εἰς-έω, πρὸς ἀποφυγὴν λαθῶν προτιμῶσιν οἱ πολλοὶ τοὺς βαρυτόνους τύπους: δηλώνει, δηλώνεται, διεβίωνε, ὑποδουλόωνται κλπ.

Καὶ εἰς τὰ βαρύτερα ῥήματα γίνονται λάθη. Οὕτω ἀντὶ κάμνω, ἔκαμινον γράφονται κάμω, ἔκαμον, τύποι τοῦ ἀορ. β', ἀντὶ λείπω, ἔλειπον (παρκ.) τὰ λίπω, ἔλιπον (ἀορ. β'), ἀντὶ περικλείει τὸ περικλεῖ ἀντὶ ἐγράφωμεν, ἐλέγομεν, ἔλεγον τὰ λανθασμένα ἐγράφαμεν, ἔλεγα.

Γενικῶς γίνονται λάθη εἰς τὴν γραφὴν τῶν παρατατικῶν ὅταν προηγῶνται αὐτῶν οἱ σύνδεσμοι νά, θά, ὅταν, ἂν κλπ. Ἐντὶ τῶν θά ἤρχοντο, θά ἐθεωρεῖτο, ἂν ἤρχεσθε, ἂν ἐνήργει ὅταν ἔβρεχε, νά εἴχετε γράφονται: Θά ἤρχοντο, θά ἐθεωρῆτο, ἂν ἤρχεσθε, ἂν ἐνήργη, ὅταν ἔβρηχε, νά εἴχτε, ὥσει ὁ παρατατικός εἶχεν ὑποτακτικὴν ἐπέρχεται οὕτω σύγχυσις νοήματος καὶ ἀντίφασις ἐνίοτε: ἐγραψάν τινες: ὅταν εὐρισκόμεθα πέρυσιν εἰς... Τὸ εὐρισκόμεθα εἶναι ἐνεστώς τῆς ὑποτακτικῆς καὶ σημαίνει πρᾶξιν ἢ κατάστασιν γινομένην εἰς τὸ παρὸν ἢ εἰς τὸ μέλλον ἢ συνεχιζομένην τὸ δὲ πέρυσιν δηλοῖ τὸ παρελθόν.

Ἐπίσης ὑπὸ τινῶν γράφονται κατὰ λάθος αἱ καταλήξεις τε, σθε, ὅλων τῶν ῥημάτων καὶ ἡ-ἀπὸ ἀποκοπὴν τοῦ τελικοῦ - Ν- τῆς καταλήξεως- μεν προερχομένη κατάληξις τῆς δημοτικῆς- με. Ἐντὶ νά γράφωσι: σεῖς λέγετε, πάσχετε, ἐφέρετε, ἤρχεσθε ἐργάζεσθε, ἀνορθογραφοῦσι: λέγεται, πάσχεται, ἐφέρεται, ἤρχεσθαι, ἐργάζεσθαι. Ἄλλὰ κατάληξις- σθαι εἰς τὴν νέαν ἑλληνικὴν δὲν ὑπάρχει, διότι ἐξέλιπεν ἡ χρῆσις ἀπαρεμφάτων τῆς μέσης φωνῆς, ἡ ὁποία εἶχεν κατάληξιν- σθαι. Ἡ ἐν χρῆσει κατάληξις = σθε τοῦ β' πληθ. προσώπου τῆς μέσης φωνῆς γράφεται πάντοτε μὲ = Ε = ὑποκείμενον δὲ πάντοτε τοῦ εἰς- σθε ῥηματ. τόπου ἐννοεῖται «σεῖς». Καὶ ὁ μετὰ καταλήξεως- τε (μὲ ἔψιλον) ῥηματικός τύπος ἔχει ὑποκείμενον «σεῖς», ὁ δὲ μετὰ καταλήξεως- ται εἶναι μέσης φωνῆς καὶ ἔχει ὑποκείμενον αὐ-

τός: Οὕτω αὐτὸς λέγεται Γ, σεις τὸν λέγετε Γ. Το-με εἶναι κατάληξις με ἀποκοπὴν τοῦ τελικοῦ -Ν τοῦ α' πληθυντ. προσώπου τῶν δημάτων ἐν τῇ δημοτικῇ, ἐξ ἧς πολλάκις μεταπηδῶ εἰς τὴν καθαρεύουσαν ἀνατρέπων μετὰ τῶν ἀμοιβαίων φραγαῶν καὶ τὴν ὀρθογραφίαν: οὕτω ἀντὶ «φέρομεν» καὶ «φέρομε» ἡμεῖς γράφεται «φέρομαι ἡμεῖς» γράφομαι ἡμεῖς κλπ., ἐνῶ τὸ -μαι με = ΑΙ = εἶναι κατάληξις τοῦ α' ἐνικοῦ προσώπου μέσης φωνῆς ἐνεστώτος: ἐργάζομαι, ἐγώ, ἀπεχθάνομαι ἐγὼ κλπ.

Λάθη εἰς τοὺς μέλλοντος καὶ ἀορίστου

Μονολεκτικὸν τύπον μέλλοντος δὲν ἔχει ἡ νεοελληνικὴ γλῶσσα ἀλλὰ περιφραστικὸν σχηματιζόμενον ἢ διὰ τοῦ Θά καὶ ὑποτακτ. τοῦ ἐνεστώτος (ὁ διαρκῆς) ἢ τοῦ ἀορίστου (ὁ στιγμιαίος) ἢ τοῦ παρακειμένου (τετελεσμένος) ἢ διὰ τοῦ Θέλω μετ' ἀπαρεμφ. ἐνεστώτος, ἀορίστου, μέλλοντος ἀποκοπτομένων τῶν τελικῶν-ν ἦ-ναι. Τὰ λάθη λοιπὸν εἰς τὸν μέλλοντα θὰ εἶναι λάθη εἰς ἐκείνους τοὺς τύπους. Οὕτω λάθη εἶναι «θὰ πολεμίσω, θὰ ἀγαπίσωμεν, θὰ ἐνστερνιθῶ, θὰ συνηθῆσθαι (σεῖς), θὰ κεντιθῶ, θὰ ἀγωνησθῆτε, θὰ ἀνακτήσω τὴν οἰκίαν, θὰ ἀνακτίσωμεν τὰ ἀπολεσθέντα, θὰ ἀφυπνησθῶμεν κλπ. ἀντὶ τῶν ὀρθῶν θὰ πολεμήσω (τοῦ πολεμέ-ω), θὰ ἀγαπήσωμεν (ἀγαπά-ω) ἄνευ ὑπογεγραμμένης, θὰ κεντηθῶ, θὰ ἀγωνισθῆτε (τῶν κεντέω, ἀγωνίζομαι), θὰ ἀνακτίσω τὴν οἰκοίαν (τοῦ ἀνακτίζω) θὰ ἀνακτήσω τὰ ἀπολεσθέντα (τοῦ ἀνακτά-ω), θὰ ἐργάζομαι, θὰ γράφω, θὰ ἐργάζομαι, θὰ διαβαίνω, θὰ βλέπω παρὰ τὰ θὰ ἐργασθῶ, θὰ γράψω, θὰ ἔλθω, θὰ διαβῶ, θὰ ἴδω καὶ θὰ ἔχω γράψει (ν), θὰ ἔχω ἔλθει (ν), θὰ ἔχω διαβῆ (ναι) θὰ ἔχω ἰδεῖ (ν) ἢ παρὰ τὰ θέλω γράψει, θέλω ἔλθει ἢ ἔλθει, θέλω διαβῆ, θέλω ἰδεῖ.

Μερικοὶ σχηματίζουν καὶ τὸν μέσον μέλλοντα μετὰ τὸ βοηθητικὸν θέλω π.χ. θέλω ἐργάζεσθαι, θέλομεν συναθροῦζεσθαι· ἀλλ' ἐκτὸς τῆς ἀποβολῆς τῶν μέσων ἀπαρεμφάτων ἐκ τῆς νεοελληνικῆς πλὴν ἐλαχίστων οὐσιαστικοποιηθέντων (δὲν κατέχει αὐτὸς τὸ φέρεσθαι) εἶναι τόσον ἀντιαισθητικὸν τὸ σύμπλεγμα αὐτὸ (θέλω καὶ ἀπαρέμφ. μέσης φωνῆς). Ἀντὶ αὐτῆς τῆς περι-

φράσεως προτιμητέα ἢ μετὰ τοῦ θά, οὕτως=θά ἐργάζωμαι, θά ἐργασθῶ, θά συναιθροισθῶμεθα καὶ θά συναιθροισθῶμεν, θά συνασπισθῶμεν, θά δανεισθῶ, θά ἀφηνίξωμαι. Εἰς τὰ τελευταῖα παρατηροῦμεν διαφορὰν γραφῆς τοῦ πρὸ τῶν καταλήξεων φθόγου=ι=. Μὲ ἴωτα βεβαίως γράφεται τὸ=ι=τῆς καταλήξεως -ίξω τῶν πλείστων ρημάτων εἰς -ίξω, ἀλλ' ἐξαιροῦνται καὶ μερικὰ ἀπὸ τὰ διατηρούμενα ἐν τῇ νέᾳ ἑλληνικῇ: δανείξω, συναιθροίξω, σφύξω. χηίξω, (Θά δανείσω, θά συναιθροισθῶμεν). Ἐν δὲν λήγουν εἰς-ίξω (οἴξω, εἴξω, ὕξω, ἤξω) οἱ ἐνεργ. ἐνεστῶμος οἱ ἀόριστοι χρόνοι καὶ οἱ ἐκ τῆς ὑποτακτικῆς των σχηματιζόμενοι μέλλοντες θά ἔχουν=η=πρὸ τῆς καταλήξεως -σω ἢ θῶ σπανίως δὲ α καὶ ε ἀμετάβλητα): θά ἀριθμ-ή-σω, θά ἀργ-ή-σω, παρὰ τὰ θά καλέσω, θά ἐπαινέσω, θά δέσω, θά τελέσω, θά ἐπαινέσω, θά ἐμέσω, θά τιμήσω, (τιμάω) παρὰ τὰ θά γελάσω, θά παρελάσω, θά θλάσω θά σπάσω: γράφεται θά συναιθροίσω, θά δανείσω, ἀλλὰ θά κακίσω, (κακίζω) θά ὀπισθῶ (ὀπλιζώ). Τὰ εἰς -όω ἀρχαῖα ἀττικά εἰς δὲ τὴν νεοελληνικὴν εἰς ὦνω (δηλόω-δηλώνω) εἰς τὸν ἀόριστον καὶ μέλλοντα τὸ πρὸ τῶν καταλήξεων=Ο=ἐκτείνου εἰς=Ω=(θά ὑποδουλώσω, θά ὀργώσω.

Καθ' ἕλξιν τοῦ ἀόριστου πρώτου πρὸς τὸν δεύτερον καὶ τὸν παρατατικὸν γράφονται: Παρέμεινον, ἔπαυσον, ἔλειψον, ἔπλευσον κλπ. (κατὰ τοὺς παρατατικοὺς ἔμενον, ἔπαυον, καὶ τοὺς ἀόριστους β' ἔλιπον, ἤγαγον) ἀντὶ τῶν ὀρθῶν παρέμειναν, ἔπαυσαν, ἔλειψαν, ἔπλευσαν ἀνήγγειλαν.

Τῶν εἰς -ζω δημάτων οἱ ἀόριστοι οἱ μὲν πολλοὶ σχηματίζονται εἰς -ισα καὶ -ισθην καὶ ἡ ὑποτακτ. εἰς -ίσω καὶ -ισθῶ, ὀλιγωτέρων δὲ εἰς -ξα, χθην. καθὼς καὶ τῶν εἰς-σσω- Π. χ. θά στηρίξω, θά σφάξω, θά ἀλλάξω, θά ἐξελίξω, θά ταχθῶ, θά ταραχθῶ, ἐκ τῶν ἀόριστων ἐστήριξα, ἔσφαξα, ἐπλάξα, ἐξείλιξα, ἐτάχθην, ἐταράχθην, καὶ τῶν πολλῶν εἰς -ίξω κατὰ τὰ ἐκάμισα, ἐμήδισα, ἐβάδισα, θά κακίσω, θά βαδισω, θά μηδίσω.

Τοῦ βαίνω (διαβαίνω, ἀναβαίνω, εἰσβαίνω κλπ.) ὁ ἀόρ. β' κλίνεται ἔβην, ἔβης, ἔβη, ἔβημεν, ἔβητε, ἔβησαν, μὲ -η- ὅλα τὰ πρόσωπα καὶ χωρὶς ὑπογεγραμμένην, ὁ δὲ μέλλων (στιγμαῖος) θά παρα-βῶ, -βῆς, -βῆ, -βῶμεν, -βῆτε, -βῶσι (μὲ -ω- καὶ η, ὁ-

περ υπογράφεται ὅπως καὶ εἰς ὅλα τὰ ῥήματα, εἰς τὰ β' καὶ γ' ἐνικὰ πρόσωπα ἐνεργ. φωνῆς.

Τοῦ φύομαι ὁ παθητικὸς ἀόριστος β' (χωρὶς τὸ «θ» κλίνεται οὕτω: ἀνεφύην, -ης, -η, -ύημεν, -ύητε, ύησαν (παντοῦ -η- εἰς τὴν κατάλ. χωρὶς ὑπογεγραμ.) εἰς δὲ τὴν ὑποτακτ. θὰ ἀναφυῶ, -ῆς, -ῆ, -υῶμεν, -υῆτε, -υῶσι, (τὸ β' καὶ γ' ἐνικὸν μὲ -η- ὑπογεγραμμένην).

*Ἐπίσης χρειάζεται προσοχὴ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν καταλήξεων -λλον καὶ -λαν τῶν εἰς -λλω μετὰ β' ἀορ. ὡς τοῦ βάλλω εἰς τὴν ὀριστικὴν καὶ ὑποτακτικὴν. *Ἐπὶ διαρκείας καὶ ἐπαναλήψεως τίθενται δύο -Λ- (ἐβαλλον, θὰ βάλλωμεν ἢ νά...) ἐπὶ στιγμιαίας ἐνεργείας ἐν -Λ- (ἐβαλον, θὰ βάλουν κλῆρον).

*Ἡ παράλειψις τῆς ὑπογεγραμμένης εἰς τὰ β' καὶ γ' πρόσωπα τοῦ περιφραστικοῦ μέλλοντος εἶναι ἐλάχιστον λάθος ἀπέναντι τῆς καταστάξεως τοῦ γραπτοῦ ἀπὸ ὑπογεγραμμένης εἰς πάντα τὰ πρόσωπα· ἀντὶ θὰ λυθῶ, θὰ λυθῶμεν, θὰ λυθῆτε, θὰ λυθῶσι γραπτέον θὰ λυθῶ, θὰ ἔχω, θὰ λυθῆς, θὰ ἔχης, θὰ λυθῆ, θὰ ἔχη, θὰ λυθῶμεν, θὰ γράψωμεν, θὰ ἀναφυῆτε, θὰ ἴδητε, θὰ ἄγωσι, θὰ εὔρωσι.

Τοῦ ἄγω ὁ ἀόριστος εἶναι ἡγαγον καὶ ὁ μέλλον θὰ ἄγω (διαρκῆς) καὶ θὰ ἀγάγω (στιγμιαῖος). Πολλοὶ συγχέουσι τὰ δύο θέματα καὶ γράφουν «*Ἐπειδὴ ὁ Πάρις ἀπῆγε τὴν Ἑλένην» ἀντὶ «ἀπήγαγε» ἢ «Κατ' ἔτος θὰ ἐξαγάγη ἡ Ἑλλάς τόσα» ἀντὶ «θὰ ἐξάγη». Βεβαίως ἐπὶ διαρκούσης καὶ ἐν ἐπαναλήψει θεωρουμένης ἐν τῇ ψυχικῇ παραστάσει πράξεως πρέπει νὰ τίθεται ὁ ἐνεστῶς ἐπὶ δὲ στιγμιαίας ὁ ἀόριστος· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ὀκνηρία πνεύματος ἀποφεύγει τὴν τοιαύτην ἔρευναν, ἃς χρησιμοποιῶν τις περίφρασιν τινα ἐκ ῥήματος ἔχοντος εὐδιάκριτον τὴν διαφορὰν ἐνεστῶτος καὶ ἀορίστου μετ' ὀνόματος σημαίνοντος ἀφρημένην ἐνέργειαν τοῦ ἐν ἀμφιβολίᾳ ῥήματος· οὕτω ἐν τοῖς ἄνω: δὲν θὰ ἐλέγομεν «ἐπειδὴ ὁ Πάρις ἐνήργει τὴν ἀπαγωγὴν» ἀλλὰ «ἐπειδὴ ὁ Πάρις ἐνήργησε τὴν ἀπαγωγὴν» οὔτε «κατ' ἔτος θὰ ἐνεργήσῃ ἐξαγωγὰς ἡ Ἑλλάς» ἀλλὰ «θὰ ἐνεργῆ ἐξαγωγὰς». Ἡ ἴδια δοκιμὴ χωρεῖ καὶ εἰς τὸ βάλλω καὶ τὸ ἐβαλον (ἀορ. β'), ὅπου χωρεῖ ἡ ἀντικατάστασις διὰ τοῦ θέτω, ἔθεσα.

Δὲν ἔχουν ὅλα τὰ ῥήματα ὑποτακτικὴν εἰς - ωμαι διὰ νὰ σχηματίσουν τὸν περιφραστικὸν μέλλοντα ἀλλὰ τῆς μέσης φωνῆς τῶν εἰς - μι χρησιμοποιεῖται ὁ ἐνεστώς τῆς ὀριστικῆς: θὰ δύναμαι, θὰ ἀντιτίθεμαι, θὰ ἀνίστανται, θὰ διάκεινται.

Τῶν εἰς - εὖω ῥημάτων οἱ ἀόριστοι εἶναι εἰς - εὔσα καὶ ἐπομένως καὶ οἱ μέλλοντες εἰς - εὔσω, ἐπίστευσα, θὰ πιστεύσω καὶ ὄχι ἐπίστεψα θὰ πιστέψω.

Λάθη εἰς τὸν Παρακείμενον καὶ εἰς τὸν Ὑπερουτέλικον.

Ἀμφότεροι οἱ χρόνοι οὗτοι σχηματίζονται περιφραστικῶς εἰς τὴν νέαν ἑλληνικὴν. Καὶ οἱ μὲν ἐνεργητικοὶ διὰ τοῦ ἔχω, εἶχον καὶ ἐνεργητικῶν ἀπαρεμφάτων μὲ ἀποκοπὴν τοῦ τελικοῦ = N = οἱ δὲ παθητικοὶ διὰ τοῦ ἔχω καὶ εἶχον καὶ τοῦ ἀπαρεμφ. τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου μὲ ἀποκοπὴν τῆς καταλήξεως - NAI - ἔχω ὑπολειφθῆ (-ναι) ἔχω ἐξετασθῆ (-ναι) ἔχω ἐργασθῆ (ναι), χωρὶς ὑπογεγραμμένην. Καὶ εἰς τὴν ἐνεργητικὴν φωνὴν τὸ ἀπαρέμφατον εἶναι ἀορίστου, ὡς φαίνεται εἰς τὰ ἔχοντα μόνον ἀόρ. β' ῥήματα: ἔχω ἰδεῖ, ἔχω εἰπεῖ κλπ. ἐκ τῶν ὁποίων ἡ κατάληξις - ει μετεπέδησε καὶ εἰς τὰ ἀπαρέμφατα τῶν πρώτων ἐνεργητικῶν ἀορίστων τὰ τῶν περιφραστικῶν παρακειμένων: ἔχω σιωπήσει, εἶχον χωρήσει, ἔχω χωρίσει. Λάθος λοιπὸν εἶναι νὰ γράφωμεν «ἔχει βαρυνθῆ ἢ «ἔχουσιν ἠττηθῆ», διότι δὲν εἶναι ὑποτακτικὴ τὰ βαρυνθῆ, ἠττηθῆ κλπ. ἀλλ' ἀπαρέμφατα χωρὶς ὑπογεγραμμένην. Καὶ ὅταν ὁ λόγος μᾶς ἐπιβάλλῃ νὰ γράφωμεν ὑποτακτικὴν τοῦ παρακειμένου, μόνον τὸ ῥήμα ἔχω θὰ θέτωμεν εἰς ὑποτακτικὴν τὰ δὲ ἀπαρέμφατα πρέπει νὰ μένουν ἀμετάβλητα ἐπομένως εἶναι λάθη τὰ εὐθέλω νὰ ἔχετε ἐτοιμασθῆ, πρέπει νὰ ἔχετε ἀποβῆ, (μὲ = η = ἐκ τοῦ ἀπαρεμφ. ἀποβῆναι) νὰ ἔχετε φθάσῃ κλπ. ἀντὶ τῶν ὀρθῶν: νὰ ἔχητε ἐταιμασθῆ (χωρὶς ὑπογεγραμμένην), νὰ ἔχητε ἀποβῆ, νὰ ἔχωμεν φθάσει, νὰ ἔχης βάλει (μὲ ἐν = λ =, διότι εἶναι ἀόρ.) νὰ ἔχη στείλει κλπ.

* Ἀντὶ τῆς διὰ τοῦ ἔχω παθητ. περιφράσεως τίθεται καὶ ἡ μετὰ τοῦ βοηθητικοῦ εἶμαι καὶ παθητικῆς μετοχῆς παρακειμένου. * Ἀντὶ

«ἔχω τιμηθῆ» λέγεται «εἶμαι τιμημένως» ἀντὶ ἔχω λυθῆ, δεθῆ «εἶμαι δεμένος, λυμένος» μὲ μικρὰν διαφορὰν σημασίας. Εἰς τὸ ἔχω λυθῆ ὑπονοεῖται καὶ ἡ ἐνέργεια τοῦ λύσαντος (καὶ ἂν ἀκόμη ἐνήργησεν ὁ ἴδιος ὁ λυθείς) διὰ δὲ τοῦ «εἶμαι λυμένος» σημαίνεται μόνον ἡ κατάστασις.

Λάθη εἰς τοὺς τύπους τῶν μετοχῶν

Ἡ νεοελληνικὴ γλῶσσα δὲν ἔχει πολλὰς μετοχάς· ἐκτὸς τῶν μετοχῶν τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, ὧν αἱ πλεῖσται διετηρήθησαν εἰς τε τὴν δημοτικὴν καὶ εἰς τὴν καθαρευούσαν, ὀλίγας σχετικῶς ἄλλας μετοχὰς δανείζεται ἡ ὀμιλουμένη ἐκ τῆς ἀρχαίας ἢ δὲ δημοτικῆς δύο τύπους μετοχικοῦς ὡς ἐπιρρήματα τροπικὰ καταλήγοντας εἰς - ντας ἢ - ντα, (αἰτιατ. ἐνικοῦ καὶ πληθυντ. ἐνεργ. μετοχῶν) (παίζοντα ἢ παίζοντας, ἀγαπῶντα καὶ ἀγαπῶντας βαρῶντα - ντας, τρώγοντα ἢ - ντας). Καὶ τῶν μὲν βαρυτόνων ῥημάτων ἡ τροπικὴ μετοχὴ εἶναι προπαραξέυτος λήγουσα εἰς - οντα - οντας (μὲ ὀμικρὸν) τῶν δὲ συνηρημένων πάντων τῶν εἰς - άω, καὶ - εις - έω εἶναι προπερισπωμένη εἰς - ὦντα, - ὦντας.

Ἄλλὰ δὲν ἀποφεύγουν οἱ γράφοντες λάθη καὶ εἰς τὰς μετοχάς, ὅταν μάλιστα δανείζονται πολλὰς ἀπὸ τὴν παρακαταθήκης τοῦ ἀρχαίου λόγου. Καταχωρίζονται ἐν συνεχείᾳ μερικὰ ἐκ τῶν σταχυλογηθέντων λαθῶν διαπραχθέντων εἰς τὰς ἐκθέσεις διαφόρων μαθητῶν: Πολεμόντα, πολεμῶντες, ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ: πολεμῶντα, τῆς δημοτικῆς πολεμοῦντες τῆς καθαρευούσης, ὁ διοικῶν, τὸν διοικόντα ἀντὶ τῶν ὀρθῶν ὁ διοικῶν τὸν διοικοῦντα (τοῦ ῥήμ. διοικ - έω - ὦ). Τὸν κοπιόντα ἀντὶ κοπιῶντα (τοῦ κοπιάω - ὦ) τὸν ἀσεβῶντα ἀνθρωπον (ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ τὸν ἀσεβοῦντα (τοῦ ῥ. ἀσεβέω - ὦ). Ὁρθάτᾳ προσδοκώμενα (τοῦ ῥ. προσδοκάω), τὰ τιμώμενα (τιμάω), μτχ. τιμαόμενα καὶ μετὰ συναίρεσιν τῶν αο εἰς ω τιμώμενα, λάθη: τὸν υποβάλλοντα, (ἐνεστ.) τὸν υποβαλλόντα (ἀορ. β') ἀντὶ τῶν ὀρθῶν υποβάλλοντα, υποβαλόντα, μέλοντες, μέλουσαι γενεαὶ ἀντὶ τῶν ὀρθῶν μέλλοντες, μέλουσαι, τὸ περιβάλλον ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ τὸ περιβάλλον (ἐνεστ. - βάλ-

λω) ὁ περιβαλλῶν (τοῦ ἀορίστου β' ἀσυναίρετος μετοχή ἀρσενικοῦ) ἀντί τοῦ ὀρθοῦ «ὁ περιβαλλῶν» μέ ἐν = λ = διότι μόνον ὁ ἔνεστῶς καί παρατ. γράφονται μέ δύο λλ. ἐνῶ οἱ ἀάριστοι μέ ἐν λ. Διοικῶν, εὐρῶν τονίζονται κατὰ λάθος ἀντιστρόφως ἀντί διοικῶν (ἐκ συναίρεσεως: διοικέων) εὐρῶν (μέ ὀξεϊαν ἐπὶ τῆς ἀσυναίρετου ληγούσας τῆς ὀνομαστικῆς).

Λάθος εἰς τὴν μετοχὴν συνηθεισμένος· τὸ ὀρθὸν «συνηθισμένος» ἐκ τοῦ ῥήματος συνηθίζω.

*Ὄρθά τὰ παρασκευασμένους (μέ ἀναδιπλ. ε) ἀφρημένοις τοῦ ῥήμ. ἀφ - αῖρῶ (η - διὰ τὸν ἀναδιπλ. δηλαδή ἔκτασιν τοῦ α εἰς η καὶ ὑπογραφήν τοῦ ἰῶτα τῆς ἀρχικῆς διφθόγγου αἰ τοῦ αἰρέω - ῶ). ἐπ - ηρμένοις (τοῦ ῥήμ. ἐπαίρω ἔχοντος θέμα - Αρ - χωρὶς ἰῶτα ἔκτεινομένου τοῦ ἐν ἀρχῇ α εἰς η διὰ τὸν ἀναδιπλασιῶν ἀφωσιωμένοις μέ ω μετὰ τὴν πρόθεσιν «ἀπό» διὰ τὸν ἀναδιπλασιασμόν, ἐκ τοῦ ἔνεστ. ἀφ - ο - σιώνω (ῥσιος), ὀπλισμένοις (ὀπλίζω) παρ - ωρημένοις, κλπ. (ἐνῶ τῶν παθ. ἀόρ. αἰ μετοχῶν ἀναύξητοι: ὀπλισθεὶς παρορμηθεὶς) καὶ ὀρθὰ φερωτῶν (φερωτάω ἐρωτῶμενος) τὰ προσδοκώμενα (μέ - Ω - ἐκ συναρ. τῶν αο τοῦ ἀσυναίρετου τύπου προσδοκῶ - ὄμενα) εἰλημμένοις κατελιμμένοις μέ δύο μ ἐκ θέματος λαβ - ληβ - τοῦ λαμβάνω μετὰ τῆς καταλήξε. μένος πειθαρχημένοις (τε) τιμημένοις (μέ η πρὸ τῆς καταλήξεως - μένος κατ' ἔκτασιν τῶν ῥημ. χαρακτήρων ε καὶ α τῶν θεμάτων πειθαρχε - τιμα -), ζαλισμένοις (μέ ἰῶτα ἐκ τοῦ ἔνεστ. θέματος ζαλίζ - ω ὀπλισμένοις (ὀπλίζω) δανεισμένοις (μέ - ει) ἐκ τοῦ ἔνεστῶτος δανείζω, συνηθροισμένοις μέ - οι ἐκ τοῦ ζνεστ. συναθροίζω. *Ἀπθ - γοητευμένοις ἄνευ ἀναδιπλασιασμοῦ ἐκ τοῦ γόητος γοητεύω, κατατεθλιμμένοις (θεμ. θλίβ.), αἵματοβαμμένοις (θέμ. βάπ - τω) ἄνευ ἀναδιπλασιασμοῦ.

Πολλὰ λάθη γίνονται εἰς τὴν σύνταξιν τῶν μετοχῶν, περὶ ὧν εἰς τὸ περὶ συντάξεως μέρος.

Λάθη εἰς τὰ ἀπαρέμφατα

*Ἐκτὸς μεταφορῶν εἰς νεοελληνικά κείμενα αὐτοουσίῳ μετ' ἀπαρεμφάτων περικοπῶν ἀρχαίων γραπτῶν «ὦ ξεῖν»

ἀγγέλλειν...» «καὶ ταῦτα δεῖ ποιεῖν κάκεινα μὴ ἀφιέναι» «...χορ-
 τασθῆναι ἐκ τῶν ξυλοκεράτων...» καὶ ἐκτὸς μερικῶν οὐ-
 σιαστικοποιηθέντων ἀπαρεμφάτων (τὸ ἰδᾶϊ τους, τὸ φαγεῖ μας,
 τὸ φέρει τους (ἀντί: ἢ συμπεριφορὰ) κλπ. δὲν διεσώθησαν εἰς
 τὴν ὁμιλουμένην παρὰ ὀλίγων χρόνων ἀπαρέμφατα καὶ ταῦ-
 τα κολοβωμένα συντασσόμενα μετὰ τοῦ βοθητικοῦ ὄρηματος
 ἔχω πρὸς σχηματισμὸν τῶν παρακειμένων καὶ ὑπερσυντελικῶν
 καὶ τοῦ τετελεσμένου μέλλοντος. Οὕτως τὰ ἀπαρέμφ. τῶν δευ-
 τέρων ἀορίστων εἰπεῖν, ἰδεῖν, λαβεῖν καὶ κατ' ἀναλογίαν πρὸς
 αὐτὰ καὶ τὰ τῶν πρώτων ἐνεργ. ἀορίστων λύσειν, γράψειν (ἀντί
 λῦσαι, γράψαι) φαινόμενα ὡς ἀπαρέμφ. μέλλοντος ἐνεργητικοῦ
 κολοβωμένα κατὰ τὴν κατάληξιν - ν (εἰπεῖ, ἰδεῖ, καὶ εἴπει, ἴδει,
 λάβει, λύσει, γράψει) σχηματίζουσι μετὰ τοῦ ἔχω περιφραστικῶς
 τὸν ἐνεργητικὸν παρακειμένον καὶ τετελεσμένον μέλλοντα καὶ
 μετὰ τοῦ εἶχον περιφραστικὸν τὸν ὑπερσυντελικὸν ἔχω γρά-
 ψει, εἶχον εἰπεῖ, θὰ ἔχω λύσει, τὰ δὲ ἀπαρέμφατα τοῦ πα-
 θητικοῦ ἀορίστου κολοβωμένα κατὰ τὴν κατάληξιν -ναι [λυθῆ-
 (ναι)], τιμηθῆ (ναι), βραβευθῆ (ναι) μετὰ τοῦ ἔχω σχηματίζουσι
 περιφραστικῶς τοὺς ἀντιστοίχους παθητικῶς χρόνους: ἔχω λυ-
 θῆ, εἶχον τιμηθῆ, θὰ ἔχω βραβευθῆ. Σύνηθες εἶναι τὸ λάθος
 εἰς αὐτὰ νὰ ὑπογράφουσι τὸ η τῶν παθητικῶν περιφραστικῶν
 χρόνων ἢ ἀντὶ η νὰ γράφουσι εἰ (ἔχω λυθῆ ἢ λυθεῖ) ἢ ἀντὶ τῆς
 καταλήξεως εἰ τῶν ἐνεργητικῶν περιφράσεων νὰ γράφουσι Η ἢ
 -η-, ἀντὶ δηλαδὴ τοῦ ὀρθοῦ «ἔχω βάλει τὰ» λάθη «ἔχω βάλῃ ἢ
 ἔχω βάλῃ».

Λάθη εἰς τύπους τῆς ὑποτακτικῆς

Ἡ ὁμιλουμένη μόνον εἰς τὸν μέλλοντα καὶ εἰς δευτερευούσας
 προτάσεις χρησιμοποιεῖ ὑποτακτικὴν ἔγκλισιν κατόπιν ὀρισμένων
 συνδέσμων, θὰ, ἴνα, νά, διὰ νά, ὅταν, ἂν καί, τοῦ τελικοῦ συν-
 δέσμου ὅπως (διότι ὑπάρχει καὶ ἀναφορικὸν ἐπίρρημα ὅπως συν-
 τασσόμενον συνήθως μὲ ὀριστικὴν). Ἐν τῇ ἀγνοίᾳ τῶν καταλή-
 ξεων ἢ δι' ἀπερίσκεπτον ἀφέλειαν διαπράττουσι ἀκριτὰ λάθη καὶ

εις τούς τύπους τῆς ὑποτακτικῆς οἱ μαθηταὶ καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν χοῆσιν τῆς ὑπογεγραμμένης.

Ἐνῶ δηλαδή αἱ καταλήξεις τῆς ὑποτακτικῆς τῆς μὲν ἐνεργητικῆς φωνῆς καὶ τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου δευτέρου εἶναι -ω, -ης, -η, -ωμεν, -ητε, -οσι καὶ τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου πρώτου -θῶ, -θῆς, -θῆ, -θῶμεν, -θῆτε, -θῶσι, τῆς δὲ μέσης φωνῆς -ομαι, -ησαι, -ηται, -όμεθα, -ησθε, -ονται: νὰ φέρω, νὰ φέρῃς, νὰ φέρῃ, νὰ γράψωμεν, νὰ εἴπητε, νὰ ἔλθωσι, νὰ φανῶ, νὰ φανῆς, νὰ ἀπαλλαγῆ, νὰ δαρῶμεν, νὰ σταλῆτε, νὰ φθαρῶσι (ἐφάν-ην, ἀπ-ηλλάγ-ην, ἐδάρ-ην, ἐστάλ-ην, ἐφθάρ-ην χωρὶς τὸ θῆτα) καὶ νὰ λυθῶ, λυθῆς, λυθῆ κλπ. καὶ νὰ λύομαι, ησαι, ηται κλπ. γράφουσι κατὰ λάθος ὑπογεγραμμένην εἰς τὴν κατάληξιν τοῦ πρώτου προσώπου ω (νὰ σύρω) ἢ εἰς τὰς τοῦ πληθυντικοῦ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς καὶ εἰς τὰς τῆς μέσης (νὰ σύρωμεν, νὰ ἔλθητε, νὰ γράφωσι, νὰ φερόμεθα, νὰ ἔρχησθε κλπ.) ἢ τὴν κατάληξιν -σι γράφουν -ση, ἢ ἀντὶ -ης, -η, γράφουν -εις, -ει, ἄλλοι δὲ ἀντιστρέφουν τὴν γραφὴν τῶν καταλήξεων -τε καὶ -ται καὶ γράφουν τοῦ τρίτου ἐνικοῦ τῆς μέσης φωνῆς κατάληξιν -τε ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ -ται, τοῦ δευτέρου δὲ πληθυντικοῦ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς -ται ἀντὶ -τε, ὡς καὶ τοῦ δευτέρου πληθυντικοῦ τῆς μέσης φωνῆς γράφουν κατάληξιν -σθαι (ἀνύπαρκτον εἰς τὴν νέαν ἑλληνικὴν) ἀντὶ τῆς ὀρθῆς -σθε, καὶ -τω, -τῆς, τῆ... ἀντὶ -θῶ κλπ. Οὕτως ἔγραφον: νὰ ἐπιβάλει, νὰ ἀναβῶσῃ, νὰ ἀναβώσει, νὰ λησμονήσῃ, νὰ γνωρίζῃ νὰ συμβουλευτεῖ, νὰ ἔχωμεν ἐτοιμαστεῖ, νὰ μεταβῶμεν, νὰ ἔλθεις, νὰ ἐπιβάλλονται, ἀντὶ τῶν ὀρθῶν νὰ ἐπιβάλλῃ (ἐνεστ.) ἢ νὰ ἐπιβάλῃ (ἀορ.), νὰ ἀναβῶσι, θὰ λησμονήσω (ἀνευ ὑπογεγρ.), θὰ γνωρίζῃ, ἄς συμβουλευῶσιν, νὰ ἔχωμεν ἐτοιμασθῆ, νὰ μεταβῶ καὶ καὶ νὰ μεταβῶμεν, νὰ ἔλθῃς, νὰ ἐπιβάλλονται κλπ. Πολλὰ δὲ λάθη γίνονται καὶ εἰς τοὺς συνθέτους παρακειμένους.

Ἐντὶ τοῦ: «ἂν ἔχη ἐνστερνισθῆ» ἔγραφον «ἂν ἔχει ἐνστερνισθῆ» μεταφέροντες τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ὑποτακτικῆς ἀπὸ τοῦ βοηθητικοῦ ἔχη εἰς τὸ ἄκλιτον ἀπαρέμφατον τοῦ ἀορίστου [ἐνστερνισθῆ (ναί)]· ὁμοίως «θὰ ἔχη ἔλθῃ, ἂν ἔχωμεν γράψῃ καὶ ἀκόμη χειρότερα τὰ ἀνὰ ἔχετε τελειώσῃτε, ἂν ἔχητε ἔρχεσθαι»,

ἀντί τῶν ὀρθῶν: θά ἔχη ἔλθει, ἂν ἔχωμεν γράψει, νά ἔχητε τελειώσει, ἂν ἔχητε ἔλθει». Λάθος ἐπίσης εἶναι ὁ τύπος νά κέκτηται· τὸ κέκτηται εἶναι ὀριστική παρακειμένου· ἀντ' αὐτοῦ εἰς τὴν ὑποτακτ. τίθεται: νά ἔχη.

Εἰς τὴν προστακτικὴν λάθη.

Δύο μονολεκτικοὶ τύποι προστακτικῆς χρησιμοποιοῦνται εἰς τὴν νέαν ἑλληνικὴν, τὸ δεύτερον ἐνικὸν (λέγε, γράφε) καὶ τὸ δεύτερον πληθυντικὸν (λέγετε, λύσατε, προσέξατε) τοῦ ἐνεστώτος καὶ τοῦ ἀορίστου, τὰ δὲ λοιπὰ πρόσωπα σχηματίζονται περιφραστικῶς μὲ τὰ -ἄς- ἢ -νά- καὶ ὑποτακτικὴν· οὕτω δὲ δύνανται καὶ τὰ δεύτερα πρόσωπα νά σχηματισθῶσι, δηλαδὴ περιφραστικῶς μὲ τὰ ἄς ἢ νά καὶ ὑποτακτ. ἄς ἔχωμεν πίστιν, νά προσέχητε, νά γράψης, ἄς ἔλθῃ. Οἱ διαπραττοντες λάθη δὲν προσέχουσιν εἰς τὴν ὀρθότητα τῶν τύπων τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εἰς τὸ ἀναύξητον τῶν μονολεκτικῶν τύπων τῆς προστακτικῆς: οὕτω γράφουσιν: ἄς ἔχωμεν ὑπ' ὄψει, ἄς ἔλθουσι, ἄς σπῶσι, νά φέροι κ.τ. καὶ διέγραφέ τον, ἀνήγγειλέ με, κατέβαινε, παρέλαβε, καὶ «ἴται..., ἐλευθεροῦται, μελετᾶται», ἀντί τῶν ὀρθῶν ἄς ἔχωμεν, ἄς ἔλθωσι, ἄς σπῶσι (λίθους), νά φέρῃ, διάγραφέ τον, ἀν-άγγειλέ με, κατάβαινε, παρέλαβε, ἴτε... ἐλευθεροῦτε, μελετᾶτε οἷς.

Τὸ -ἄς- μεθ' ὑποτακτικῆς ἔκτος τῆς σημασίας προσταγῆς, παρακλήσεως, προσευχῆς, (ἄς μᾶς ἐλεήσει ὁ θεὸς) ἔχει καὶ παραχωρητικὴν σημασίαν, π.χ. ἄς παῖζῃ=ἐπιτρέπω, δὲν ἀπαγορεύω νά παῖζῃ, ἄς μὴ μελετᾶ. Ἐνίοτε σημαίνει καὶ ἀδιαφορίαν π.χ. ἄς φωνάζῃ (ἀδιαφορῶ, δὲν μὲ μέλλει). Ἡ παραχώρησις γίνεται καὶ ἐπὶ γενομένων εἰς τὸ παρελθὸν ἢ ἐπὶ παραλείψεων εἰς τὸ παρελθόν: ἄς ἦλθε (τὸν δέχομαι), ἄς μὴ ἔγραψε (δὲν δυσανασχέτῶ, διότι δὲν ἔγραψε).

Ἐνίοτε ὁ λέγων ἱκανοποιεῖται ἢ ἀδιαφορεῖ διὰ τὰ λυπηρὰ ἐπακόλουθα πράξεως ἢ παραλείψεως εἰς βίαιον τοῦ ὑποκειμένου τῆς παραχωρητικῆς προτάσεως μὲ τὸ -ἄς- καὶ ἱστορικὸν χρόνον τῆς ὀριστικῆς: ἄς ἦρχετο ἑνωρῆς (διὰ νά μὴ ἀπεκλειετο), ἄς μὴ ἔτρωγε πολὺ, ἄς ἐμελέτα περισσότερον (διὰ νά μὴ ἀπερρίπτετο).

Φραστικά λάθη.

α) Φραστικά ή έκφραστικά λάθη γίνονται, όταν πᾶσα αἰ λέξεις τῆς φράσεως καὶ ὀρθογραφημένοι εἶναι καὶ κατὰ τοὺς συντακτικούς κανόνας συντεταγμένοι ἀλλὰ ὄχι καθ' ἑν σειρὰν καὶ χρησιν ἢ μακροχρόνιος παράδοσις τοῦ ἔθνους ἔχει καθιερώσει. Δὲν εἶναι ὅμως πᾶσα ἀλλοίωσις τοῦ παραδεδομένου τρόπου συνδέσεως τῶν λέξεων φραστικὸν λάθος· ἀλλὰ τινες εἶναι ἀπλᾶ ἀπρόσεκτοι παραποιήσεις ἢ μετατοπίσεις στοιχείων φραστικῶν. Π.χ. τό: «Ἡ τὰν ἢ ἐπὶ τὰς» δύναται νὰ γραφῆ ἄνευ γλωσσικῆς παραβάσεως «Ἡ ἐπὶ τὰς ἢ τὰν», χωρὶς νὰ θεωρῆται φραστικὸν λάθος. Τὸ «Παρ' ὀλίγον ἔλειψε» ὅμως εἶναι φραστικὸν λάθος, διότι παρὰ τὴν παράδοσιν συμφύρει δύο φράσεις: «Παρ' ὀλίγον» καὶ «ὀλίγον ἔλειψε». Ἐπίσης «Ἡ προσπάθεια πρέπει νὰ ὑπάρχη εἰς ὅλα τὰ ἄτομα», ἀντὶ τῆς συνήθους φράσεως «πάντες πρέπει νὰ καταβάλλουν προσπάθειαν» ἢ ὅπως ἄλλως ἔχει καθιερωθῆ. «Θέτουσι τὰ στήθη των εἰς τὰς σφαῖρας τοῦ ἐχθροῦ προμαχοῦντες τῶν παίδων» ἀντὶ «ἐκθέτουσι... ἢ προβάλλουσι... ὑπέρ...» Πολυτρόπως δύναται νὰ ἐκφρασθῆ μία κρίσις, ἀλλὰ μία φραστικὴ διατύπωσις, ἢ καθιερωθεῖσα, εἶναι ἡ ὀρθή, ἐφ' ὅσον δὲν παραβαίνει τοὺς γλωσσικούς κανόνας. Πάντες οἱ ἄλλοι δυνατοὶ τρόποι ἐκφράσεως, οἱ μὴ καθιερωμένοι ὑπὸ τῆς χρήσεως δὲν εἶναι ἀνεκτοί. «Διὰ τὴν πρόοδον τῆς πατρίδος καὶ ἀκεραιότητα αὐτῆς» ἀντὶ «...καὶ διὰ τὴν ἀκ.» ἢ «διὰ τὴν πρόοδον καὶ ἀκεραιότητα τῆς πατρίδος». «Χάρις εἰς τοὺς φίλους ἐδαπάνησε τὴν περιουσίαν του» καὶ «χάριν χρημάτων ἐπλούτισε τὴν βιβλιοθήκην του» ἀντὶ τῶν καθιερωμένων «Χάριν τῶν φίλων (τελικὸν αἴτιον) ἐδαπάνησε» καὶ «χάρις εἰς τὰ χρήματά του (ἀναγκαστικὸν αἴτιον) ἐπλούτισε τὴν βιβλιοθήκην του». Οὔτε ἀκόμη «χάριν εἰς τοὺς φίλους» οὔτε «χάρις τῶν φίλων» εἶναι ὀρθαὶ ἐκφράσεις.

β) Ἦτο δυνατόν νὰ λεχθῆ: «Ὁ χρόνος διέρχεται» ἀλλ' ἔχει καθιερωθῆ «ὁ χρόνος παρέρχεται». Ἐπομένως δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ φράσις «ὁ χρόνος διέρχεται».

Πολλάκις ὅμως καθιέρωσις ἐσφαλμένου δὲν δεσμεύει τὸν ἀτομικὸν λόγον· π.χ. τὸ «ἴσως νὰ φύγω» ἀντὶ τῶν ὀρθῶν συν-

τακτικῶς «ἴσως θὰ φύγω» καὶ «πιθανὸν νὰ φύγω» τῶν ὁποίων ἐγένετο σύμφυρσις εἰς τὴν φράσιν «ἴσως νὰ φύγω», ὅχι μόνον δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὸν εἰς τὸν ὀρθογραφοῦντα ἀλλὰ μέτ' ἀηδίας φευκτόν. Εἰς τὴν φράσιν «Καλὴ διοίκησις προϋποθέτει διοίκησιν αὐτοῦ τούτου τοῦ ἰδίου» οὔτε ὀρθογραφικὸν οὔτε συντακτικὸν λάθος ὑπάρχει, ὁ πλεονασμὸς δέ, οἷος ἐν τοῖς «αὐτοῦ τούτου τοῦ ἰδίου» δὲν εἶναι ἀσύνηθες σχῆμα εἰς τὸν λόγον. Καὶ ὅμως πόσον ἀσχημα μᾶς διαθέτει ἂν καὶ ἐγκλείει μεγάλην ἀλήθειαν. Τῆς φράσεως «Πρέπει νὰ μὴ βλάβηται κανεὶς τοὺς ἐτέρους συνανθρώπους» πάντες οἱ τύποι καὶ ἡ σύνταξις τῶν εἶναι ὀρθοί. Ἐν μᾶς ξενίζει ἡ χρῆσις τοῦ «ἐτέρους» ἀντὶ τοῦ «ἄλλους» καὶ τῆς συνθέσεως τῆς σύν. Μὲ τοὺς συνανθρώπους δὲν χρειάζεται οὔτε τὸ «ἐτέρους» οὔτε τὸ «ἄλλους». Τὸν «καϊωνόβιον τουρκικὸν ζυγὸν» ἢ γλῶσσα τοῦ ἔθνους καθιέρωσεν ὡς μακροχρόνιον καὶ τὴν ἀποφατικὴν περιπτώσιν διάφορον τῆς ἐναντίας περιπτώσεως. «Ἐν ἀποφατικῇ περιπτώσει» ἰσοδυναμεῖ μὲ «ἐν ἀρνήσει» ἢ «ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως». «ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει» δὲ σημαίνει τὴν θέσιν ἄλλης ἀντιθέτου ἐννοίας ἢ κρίσεως παρὰ τὴν τῆς προκειμένης.

§ Ἡ φράσις «Ἐκαστὸς σκοπὸς ἵνα ἐκπληρωθῇ ἀπαιτεῖται ἢ χρῆσις μέσων» θὰ εὐηρέσται εἰς τὸ γλωσσικὸν αἰσθημα μὲ τὴν ἐτέραν τῶν τροποποιήσεων: ἢ «Ἴνα ἐκπληρ. . . ἕκαστος» ἢ «. . . ἀπαιτεῖ τὴν χρῆσιν μέσων.»

Ξενίζει ἀκόμη καὶ ἡ μίμησις ξένων ἰδιωτισμῶν: Ἐντὶ τῆς ξενιζούσης ἐκφρ. «Αἱ σχέσεις τῶν ἀνθρώπων ἐκεῖνον, οἵτινες εἶναι ἀγαθοὶ» μᾶς εὐαρεστεῖ. «Αἱ σχέσεις τῶν ἀγαθῶν (ἀνθρ.)»

Φράσεις

γ) Ἐντὶ «Αἱ σχέσεις ἐκεῖναι, αἵτινες λαμβάνουσι χώραν μεταξὺ ἀνθρώπων, οἵτινες εἶναι ἀνήθικοι» προτιμῶμεν «Αἱ σχέσεις μεταξὺ ἀνηθίκων (ἀνθρώπων). Εἰς ἄλλας περιπτώσεις μᾶς τέρπει ἢ διὰ πλατυασμῶν πλήρης διασάφησις τῶν νοημάτων ἀλλὰ εἰς περιπτώσεις, οἷαι αἱ ἀνωτέρω, οἱ πλατυασμοὶ εἶναι ὅχι μόνον ἄσκοποι ἀλλὰ καὶ ἐπιζήμιοι διακόπτοντες τὴν συνέχειαν τοῦ νοη-

τικού θρύματος διά παρεμβολῆς φλυαριῶν. Παρατίθενται κατωτέρω καὶ ἄλλαι ἀδόκιμοι φράσεις καὶ αἱ ἀντίστοιχοι δοῦναι.

«Ἡ ἐκλογὴ ἀποτελεῖ τὴν μεγίστην δυσκολίαν» ἀντὶ «ἡ ἐκλογὴ προσκρούει εἰς...» ἢ «ἡ ἐκλ. εἶναι πολὺ δύσκολος» ἢ «ἡ ἐκλ. ἀντιμετωπίζει δυσκολίας». «Ἡ πλήρωσις τῶν καθηκόντων» ἀντὶ «ἡ ἐκπλήρωσις τῶν καθηκόντων». «Ὅσον ἀφορᾷ εἰς ἡμᾶς» ἀντὶ «ὅσον ἀφορᾷ ἡμᾶς».

«Ὁ ἡρωϊκὸς θάνατος τοῦ Διάκου ἀντηγεῖ εἰς τὰς ψυχὰς μας» ἀντὶ ἀπηγεῖ ἢ εὐρίσκει ἀπήχησιν...». «Ἐνάντια εἰς τὸν στρατὸν» ἀντὶ «ἐναντίον τοῦ στρατοῦ». «Ἐὰν ἡ ἀνάγκη ζητήσῃ» ἀντὶ «ἂν ἡ ἀνάγκη ἐπιβάλλῃ... ἢ ἀπαιτήσῃ...».

«Ἔθεσαν ἑαυτοὺς ὀλοκαυτώματα» ἀντὶ «προσέφεραν»... ἢ «διέθεσαν...».

«Ἴνα δυνηθῆ καὶ παλαίση» ἀντὶ «ἵνα δυν. νὰ παλαίση». «Νὰ λαμβάνῃ ἠθικὰς ἐνεργείας» ἀντὶ «νὰ ἀναλαμβάνῃ ἠθικὰς ἐνεργείας ἢ νὰ προβαίῃ εἰς ἠθ...».

«Αἱ θεωρηθεῖσαι σημειώσεις τὸ πρῶτον ἀντὶ καὶ τὸ πρῶτον θεωρ. σημ.».

«Χάριν τῆς ἀγάπης τῶν τέκνων τῆς πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἐδοξάσθη ἡ Ἑλλάς» ἀντὶ «ἐξ αἰτίας τῆς παρὰ τῶν τέκνων τῆς ἀγάπης τῆς ἐλευθερίας...» ἢ «χάρις εἰς τὴν ἀγάπην...» «Οἱ ἡρωεῖς τοῦ 1821 ἐξῆλθον εἰς ἀγῶνας» ἀντὶ εἰσῆλθον εἰς... ἢ ἀνέλαβον ἀγῶνα. Οἱ «300 προσέτιμησαν τὴν δόξαν παρὰ τὸν Ἰταμον δρόμον τῆς φυγῆς». Ἡ λέξις «Ἰταμόν» δὲν ἔχει θέσιν ἐνταῦθα ἢ δύναντο νὰ χρησιμοποιηθῶσι ἄλλα ἐπιθέτα ἀποδίδοντα τὰ χαρακτηριστικὰ ἠθικὰ γνωρίσματα τῆς φυγῆς «αἰσχροῦς, ἐξευτελιστικὸς κλπ.» Ἄλλὰ καὶ ὁ δρόμος δὲν ἔχει θέσιν ἐνταῦθα μετὰ τῆς φυγῆς, διότι εἶναι ταυτολογία μερικὴ, διότι ἡ φυγὴ εἶναι δρόμος· ἄλλως τε δὲν περιμένει κανεὶς σύγκρισιν τῆς δόξης μὲ τὸν δρόμον ἀλλὰ μὲ τὴν ἀδοξίαν τὴν κατασχύνην, τὸν ἐξευτελισμόν, ὥστε ἔπρεπε νὰ γραφῆ ὅτι «οἱ 300 προσέτιμησαν τὴν δόξαν παρὰ τὴν δι' αἰσχρὰν φυγὴν κατασχύνην». Οὕτω ἐξοβελίζονται αἱ ἄτοποι ἐνταῦθα λέξεις «Ἰταμόν» καὶ «δρόμον».

«Ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας εἶναι οἱ λαοί, οἵτινες ἀνακτοῦν ταύτην διακινδυνεύοντες τὴν ζωὴν των». Ἐντὶ τῆς λέξεως «ἀνα-

κτοῦν» γραπτέον κατακτῶσιν ἢ κατακτοῦν ἢ κερδίζουσι, ἢ ἀποκτῶσι. «Ἔργα φιλοπρόδοα». Μόνον οἱ ἄνθρωποι εἶναι φιλοπρόδοι, τὰ ἔργα καὶ αἱ πράξεις εἶναι προοδευτικά. Ἔργα λοιπὸν προοδευτικά ἢ ἔργα φιλοπροόδων ἀνθρώπων. «Ἡ καθόλου γενικὴ ἐξέλιξις». Ἐκτὸς τῆς συγκεχυμένης σημασίας τῆς λέξεως καθ' ὄλου ἥτις ἐν τῇ κοινῇ χρήσει ἔχει ἀρνητικὴν σημασίαν (καθόλου καλὸ παιδί) ἐν μόνον δὲ τῇ φιλοσοφικῇ τὴν σημασίαν τοῦ γένους, ἢ ἐνταῦθα θέσις τῆς εἶναι περιττὴ πρὸ τῆς λέξεως «γενικὴ».

«Οἱ πρόγονοί μας ἐγκατέλιπον ὁδηγούς εἰς τὴν ζωὴν μας τὰ γνωμικὰ των». Τὸ ἐγκατέλιπον εἶναι λάθος ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ κατέλιπον διότι ὁ ἐγκαταλείπων ἀδιαφορεῖ περὶ τῶν ἐγκαταλειπομένων, ἐνῶ εἰς τὸν καταλείποντα δὲν καταλογίζεται ἀδιαφορία, ἀλλὰ πολλὰκις ἐνδιαφέρον. «Ὁ χρόνος διέρχεται, διήλθε κλπ» ἀντὶ παρέρχεται, παρῆλθε. «Ἡ καλὴ τέχνη ἐκαλλιεργήθη παρὰ τοῖς προγόνοις». Ἄντι «αἱ καλαὶ τέχναι». ἢ «ἡ καλλιτεχνία». Ἡ φράσις καλὴ τέχνη λέγεται ἐπὶ πάσης τέχνης ἐξυψηροτέουσης καλῶς ἀνθρωπίνας ἀνάγκας π.χ. ἡ καλὴ τέχνη αὐτοῦ τοῦ ξυλουργοῦ τοῦ προμηθεύει πελατείας. «Ἐφοβοῦννο μήπως ὑποσκιασθῶσιν» ἀντὶ «ἐπισκιασθῶσιν». «Ἄναποτελεσματικά ἐνέργειαι» δὲν λέγεται οὕτω ἀλλὰ «ἄνευ ἀποτελέσματος ἐνέργειαι». Ἄλλο τι ἠδύνατο νὰ λέγηται καὶ ἄλλο τι ὀρθῶς καθιερώθη νὰ λέγηται. «Ἀπέριτος λαός. Δὲν ἤθελε καὶ αὐτὸς οὗτος νὰ ἀπομακρυνθῆ ἔκ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων, ἅτινα τόσον γειννάζον αὐτῷ ἐν τῷ στενῷ κύκλῳ τοῦ κρατιδίου του». Εἶναι ἀπὸ τὰ κλασικὰ παραδείγματα βερμπαλισμοῦ δὲν διορθώνεται ἢ φράσις παρὰ διαγραφομένη ὀλόκληρος». Ὁμοίαι φράσις «Αἱ αὐταὶ κρίσεις κορυφούνται καὶ αἱ ἐλπίδες τοῦ Θεμιστοκλέους ἔφθανον εἰς τὸ ζενίθ».

Ἄλλη ὁμοίαι λέξιθηρικὴ «Καὶ εἶναι τὰ ποιήματα ταῦτα ἀξιέπαινα ἀπὸ ἀπόψεως ἐνὸς κύκλου στιχουργικοῦ, περὶ τὸν ὁποῖον μετὰ ζέσεως ψυχικῆς κινεῖται ὁ συγγραφεύς».

Οἱ βερμπαλισμοὶ αὐτοὶ ἐνθυμίζουσι τὸν μακαρίτην ὑποψήφιον δήμαρχον Λαμίας Λάζον, ὅστις καταψηφισθεὶς ὑπὸ τῶν προεκλογικῶν φίλων του κατοίκων τοῦ χωρίου Δίβρης συγκεντρώ-

σας αὐτοὺς εἰς τὴν πλατειάν των μετὰ τὴν ἐκλογικὴν ἀποτυχίαν του τοὺς ἠδωκρίστησε διὰ τῶν ἐξῆς. «Ἄνδρες Δίβριοι, τραγοσκελεῖς καὶ φθειροπώγωνες, μάτην ἐν ὄβελοις πεπαρμέναις ἐφθὰς τὰς ἐμὰς αἰγὰς κατεβροχθίσαιτε εἰς μέλαν ψηφισάμενοι». Ὅσον κατενόησαν τὰ ἄνω οἱ ζητωκραυγάσαντες ζωηρότατα καὶ παρατεταμένως πρὸς κάλυψιν τῆς ἀπάτης των Δίβριοι, ἄλλο τόσον εἶναι κατανοητὰ τὰ ἄνω ἐγκώμια τῶν λοιμημάτων καὶ τοῦ ἑλληνοικοῦ λαοῦ καὶ αἱ εἰς τὸ ζενίθ ἐλπίδες τοῦ Θεμιστοκλέους.

«Ἡ ἀποτυχία τῆς προσπαθείας πρὸς ἔνωσιν ἀπέτυχεν εἰς τὴν ὅλον ἐν αὐξοῦσαν ἀντιζηλίαν». Ἄν ἀντὶ τῆς ἀνεπιτυχοῦς χρήσεως τῆς λέξεως ἀπέτυχεν εἶχε θέσει ὁ γράψας τὴ λέξιν «ὠφέλιτο», ἢ φράσεις θὰ ἦτο δόκιμος.

«Τὸ καθεστῶς, τὸ ὁποῖον συνέπηξαν οἱ Φωκεῖς». Δὲν συμπήγνυνται τὰ καθεστῶτα, ἀλλὰ καθιεροῦνται, γίνονται δεκτὰ, ἢ μιμητὰ, κατὰ τὰς εἰδικὰς περιπτώσεις «Τὸ δῆτὸν αὐτὸ συναντᾶται εἰς πολλὰ βιβλία» ἀντὶ «ἀπαντᾶται».

«Ἐκ τοῦ Αἰγάλεω ἐθεᾶτο ἡ νῆσος Σαλαμίς», ἀντὶ «ἐφαίνετο...» ἢ ἐθεᾶτο ὁ Ξέρξης τὴν Σαλαμίνα. Τὸ θεᾶμαι εἶναι ἐνεργητ. ὁ. «Οἱ ἐξωτερικοὶ κίνδυνοι ἐπιβουλεύονται τὸ ἔθνος» ἀντὶ «ἀπειλοῦσι». Οἱ ἄνθρωποι ἐπιβουλεύονται ὄχι αἱ ἀφηρημένα ἔθνη. Θὰ εἶχε θέσιν τὸ δῆμα τοῦτο ἐπομένως, ἂν ἀντὶ τῶν κινδύνων εἶχε τεθῆ τὸ «ἐχθροὶ».

«Μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς τοῦ Θανάτου» ἀντὶ «τῆς ζωῆς» διατὶ ὁ θάνατος δὲν ἔχει τελευταίαν στιγμὴν. ἀπλούστερον «μέχρι τοῦ θανάτου».

«Τῶν Περσῶν ἡγουμένων ὑπὸ τοῦ βασιλέως» τὸ δῆμα ἡγοῦμαι ἔχει ἐνεργητικὴν σημασίαν, ἐπομένως ὁ βασιλεὺς ἡγεῖτο τῶν Περσῶν, οἱ δὲ Πέρσαι ὠδηγοῦντο ἢ ἐκυβερνῶντο ὑπὸ τοῦ βασιλέως.

«Προσκομίζουσι δάφνας τῆς νίκης» ἀντὶ «ἀποκομίζουσι τὰς δάφνας τῆς νίκης».

«Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον διεκπεραιωθῆ εἰς Σαλαμίνα» ἀντὶ «εἶχον διαπεραιωθῆ»· διεκπεραιοῦνται αἱ ὑποθέσεις, διαπεραιοῦνται οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τόπου εἰς τόπον διὰ μέσου θαλασσῶν στενῶν ἢ ποταμῶν «Τὰ δύο πλοῖα τῶν Ναξίων εἰσηλθον ἐντὸς τῶν ἄλ-

λων πλοίων». Ἡ φράσις θέλει νὰ μᾶς γνωρίσῃ, ὅτι εἰσελθόντα εἰς τὸ στενὸν τῆς Σολαμίνος τὰ 2 πλοῖα κατέλαβον θέσεις μετὰ τῶν ἄλλων ἑλλ. πλοίων». Ἡ εἴσοδος καὶ ἡ τοποθέτησις τῶν πλοίων συνεφύρθησαν εἰς τὴν ψυχολογικὴν συνείδησιν τοῦ γράφοντος, ὅστις οὕτως ἐπιβίβασε πλοῖα ἐπὶ πλοίων.

«Αἱματοβαφὲς περιστατικὸν» ἀντὶ «αἱματηρὸν». Αἱματοβαφεῖς εἶναι τόποι καὶ ἀντικείμενα καὶ μέλη τῶν σωμάτων, ὡς τόποι λαμβανόμενα. Αἱ ἐνέργειαι καὶ τὰ περιστατικὰ εἶναι αἱματηρά.

«Ἐξολόθρευσις τῶν οἰκιῶν» δὲν λέγεται ἀντὶ τούτου «ἡ καταστροφὴ, ἡ κατερείπωσις, ἡ κατασκαφὴ κ.λ.π. τῶν οἰκιῶν».

«Κατεδίκανον τοὺς Θηβαίους ὡς ἀντάλλαγμα παλαιῶν ἀδικιῶν των» ἀντὶ «πρὸς ἀνταπόδοσιν παλ. ἀδ.» ἢ ἐδικουμένοι αὐτοὺς διὰ παλαιὰς ἀδικίας των.

«Ἡ ἔλλειψις προσοχῆς καθίσταται συνέπεια κακῶν» ἀντὶ «αἰτία κακῶν» ἀντιθέτως δὲ «συνέπεια εἶναι τὰ κακὰ τῆς ἀπροσεξίας».

«Τὸ ρητὸν συμβολίζει σχολάς». Οὐδέποτε συμβολίζουν σχολὰς τὰ ρητὰ ἀλλὰ διδάσκουν γενικῶς τοὺς ἀνθρώπους. Ἴσως θὰ ἤθελε νὰ δηλώσῃ ὁ γράφων, ὅτι τὸ ρητὸν, περὶ οὗ πρόκειται, ἐπιγράφεται ὑπὲρ τὰς εἰσόδους πολλῶν οἰκοδομημάτων, ἐν οἷς λειτουργοῦσι σχολαί.

«Βλέπουν τὸν προϊστάμενον προσηλακίζοντα τὰς διαφόρους λέσχας»· ἐνταῦθα νοοῦνται αἱ χαρτοπαικτικαὶ λέσχαι· Τὸ ἀράγε ἤθελε νὰ εἶπῃ ὁ γράφων μὲ τὴν μετοχὴν προσηλακίζοντα· Ἴσως θὰ εἶχεν εἰς τὸν νοῦν του, πελάτην ὄντα καὶ, ἐπειδὴ ἤρρεσκεν εἰς τὴν ἀκοήν του ἢ λέξις προσηλακίζω, τῆς εὖρε θέσιν τὴν τῆς φράσεως πελάτην ὄντα, ἀνθ' ἧς τὴν ἔγραψε...

«Αἱ τέσσαρες αὐταὶ λέξεις ἂν ἐφηρμοζόντο, θὰ ἦτο ἀλλοῖα ἢ ὄψις τοῦ κόσμου». Πρόκειται περὶ ῥητοῦ ἔχοντος 4 λέξεις. Ἄλλ' αἱ λέξεις λέγονται ἢ γράφονται, δὲν ἐφαρμόζονται· τὸ νόημά των ἐφαρμόζεται. «Ἄν, λοιπόν, ἢ διὰ τῶν 4 λέξεων τοῦ ρητοῦ διατυπωμένη γνώμη ἐφηρμοζέτο.»

«Ἡ ἀτομικὴ ὠφελιμότης» εἶναι ἡ ἰκανότης ἐνὸς ἀτόμου νὰ παρέχῃ ὠφελείας, ἐνῶ ἐν προκειμένῳ ἐσκόπει ὁ γράφων νὰ δη-

λώση τὴν ὠφέλειαν τοῦ ατόμου. Κεῖται λοιπὸν ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ «ἡ ἀτομικὴ ὠφέλεια».

Ἡ ἐργασία, τὴν ὁποῖαν ἀσκεῖ τις, οὐδεμίαν σημασίαν ἔχει. Ἐπρόκειτο νὰ ἀναπτύξῃ τὸ ῥητὸν «Ἔργον οὐδὲν ὄνειδος» κτλ. ἀρχίζει δὲ μὲ τὴν ἄνω φράσιν. Ἐν πρώτοις δὲν ἀσκεῖ τις ἐργασίαν ἀλλ' ἐπάγγελμα, ἐργασίαν δὲ ἐπαγγέλλεται ἢ ἐκτελεῖ· ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπερ εἶναι δεῖγμα πλήρους παρανοήσεως εἶναι τὸ δεύτερον μέρος, «οὐδεμίαν σημασίαν ἔχει» διότι ὁ ἀκούων θὰ ἐδιδάσκετο, ὅτι ὡς ἀσημαντος ἡ ἐργασία δὲν ἀποτελεῖ ἀξιολογικὸν κριτήριον τοῦ ἀνθρώπου.

«Ἀπὸ τῆς νεαρᾶς του ζωῆς» ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ «ἀπὸ τῆς νεαρᾶς του ἡλικίας» «Διὰ τῆς ἐπιμόνου καὶ ὑπομόνου ἐργασίας» ἀντὶ ὑπομονητικῆς. Δὲν λέγεται τὸ ἀπλοῦν ὑπόμονος παρὰ τὸ ὑπομονητικὸς, ἐνῶ λέγεται «ἀνυπόμονος».

«Εἶναι συμβολικὴ ἡ φράσις μηδὲν ἄγαν». Οὐδένα συμβολισμὸν ἔχει ἡ φράσις αὕτη· ἀποτείνεται κατ' εὐθεῖαν κυριολεκτοῦσα πρὸς τὴν ψυχολογικὴν συνείδησιν τοῦ ἀκούοντος ἢ τοῦ ἀναγνώστου.

«Τὰ κράτη διαβλέπουσι τὸ ἐν τὸ ἄλλο» ἀντὶ «ὑποβλέπουσι».

«Ἡ εὐτυχία καὶ ἡ νίκη» ἐν διὰ δυοῖν, ἀντὶ «ἡ ἐκ τῆς νίκης εὐτυχία».

«Ἄγεται κατὰ κρημνὸν» ἀντὶ ἄγεται κατὰ κρημνοῦ. ἢ κατὰ κρημνῶν.

«Τὸ νὰ παραβῆ ὁ ἄνθρωπος ἐν καθήκον, θὰ ὑποστῆ κύρωσιν», ἀντὶ «Διὰ τὸ νὰ παραβῆ, ἢ διὰ τὴν παράβασιν ἢ Ἄν παραβῆ...».

Ἄι παροιμίαι ἐκδηλώνουν μίαν συμβουλήν· ἀντὶ ὑποδηλώνουν ἢ παρέχουν...ἢ σημαίνουν...

Προσφέρουν τὴν ζωὴν των εἰς τὴν μεγάλην ἀξίαν τῆς λέξεως «πατρίς». Οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχει ἡ λέξις πατρίς οὐδὲ προσφέρει τὴν ζωὴν του κανεὶς χάριν τῆς ἀξίας τῆς λέξεως ἀλλὰ χάριν τοῦ πράγματος, τῆς οὐσίας τῆς πατρίδος.

«Ὁ Λεωνίδας μὲ τοὺς 300 καίτοι ἀπέθανεν, ἢ μνήμη των

ζῆ». Ἡ φράσις θὰ ἀποκαθίστατο κανονικῶς ἂν τὸ καιροὶ ἐτίθετο ἐν ἀρχῇ.

«Ἡ συγκοινωνία θαλάσσης» ἀντὶ «ἡ διὰ θαλάσσης συγκοινωνία» «Ἡ πράξις αὐτὴ στρέφεται διὰ τὸ καλὸν τῆς πατρίδος» ἀντὶ «καθίσταται ὠφέλιμος εἰς τὴν πατρίδα» ἢ γίνεται...

«Περὶ τῶν προμνησθέντων ἀγαθῶν». «Κατὰ τὸν ἄνω μνησθέντα τρόπον» «οἱ μνησθέντες σύμμαχοι κ.λ.π.».

Παρασυρόμενοί τινες ἀπὸ τὴν παθητικὴν κατάληξιν χρησιμοποιοῦν τὸν ἀόριστον ἐμνήσθην μὲ παθητικὴν σημασίαν, ἐνῶ οὗτος εἶναι ἐνεργητικῆς διαθέσεως ὅπως εἶναι τὸ ἐδέχθην, ἤρνήθην κ.λ.π. Ἀντίστοιχος παθητικὸς ἀόριστος εἶναι «ἐμνημονεύθην» καὶ ἐν προκειμένοις γραπτέον «περὶ τῶν μνημονευθέντων ἀγ..» «κατὰ τὸν μνημονευθέντα τρ...» «οἱ μνημονευθέντες σύμ...». «Ἐκ τῆς σκεπτομένης πράξεως» αἱ πράξεις δὲν σκέπτονται ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι, αἱ πράξεις εἶναι ἐσκεμμένα. περισκεμμένα, συνεταῖ.

«Ἀνδρεία ἀπαράμιλλη τῶν προγόνων» ὁ γράφων παραβάλλει τὴν ἀνδρείαν νεωτέρων γενεῶν πρὸς τὴν τῶν προγόνων ἔπρεπε λοιπὸν νὰ γράφῃ «Ἀνδρεία ἐφάμιλλος τῆς τῶν προγόνων ἢ πρὸς τὴν τῶν προγόνων», ἐνθα τὰ ἄρθρα «τῆς, τὴν» δηλοῦσιν ἐπανάληψιν τῆς λέξεως ἀνδρεία κατὰ τὴν πτῶσιν τοῦ ἄρθρου.

«Διέπραξαν ἔπαθλα» ἀντὶ «διέπραξαν ἄθλους» καὶ ἔλαβον ἢ ἐκέρδισαν ἔπαθλα (βραβεῖα). «Τοιαύτην προσπάθειαν ἐπεχείρησεν ἡ Ἰταλία» ἀντὶ «τοιαύτην προσπάθειαν κατέβαλεν ἡ Ἰταλία» ἢ «τοιαύτην ἐπιχείρησιν ἀνέλαβεν ἢ ἔκαμεν ἡ Ἰταλία».

«Ἐσταμάτησαν πρὸ δρακὸς στρατιωτῶν ἀλλ' ἐχόντων ἀτρόμητον καρδίαν» δὲν εἶναι ὀρθὴ ἢ ἀντίθεσις «δρακὸς ἀλλ' ἐχόντων», δι' ὃ παραλείπτεον τὸ ἀλλὰ ἢ ἀντὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ «δρακὸς» γραπτέον τὸ ἐπίθετον «ὀλίγων», «δρακὸς ὀλίγων ἐχόντων».

«Λαμβάνει ἠθικὰς ἐνεργείας» ἀντὶ «ἀναλαμβάνει ἐνεργείας» ἢ «προβαίνει εἰς ἠθικὰς ἐνεργείας». «Ἐφ' ὅσον ἐξαλείψει πᾶσα ἔλπις» ἀντὶ τῆς καταλήξεως τοῦ ἀχρησιμοιήτου μέλλοντος—ψεῖ χρειάζεται—ψη, ἢ κατάληξις τῆς ὑποτακτικῆς τοῦ ἀορίστου, καὶ

ἀντί τοῦ δῆματος ἐξαλείφω τὸ δῆμα ἐκλείπω. Κατὰ ταῦτα ὀρθή εἶναι ἢ φράσις «ἐφ' ὅσον ἐκλείψῃ (ἢ ἐκλίπῃ) πᾶσα ἐλπίς»· ἢ «ἐφ' ὅσον θὰ ἐκλείψῃ...».

«Μία κατόπιν τῆς ἄλλης» ἀντί «ἢ μία κατόπιν τῆς ἄλλης». «Ἐνόμισαν, ὅτι θὰ νικήσουν» (ἀλλὰ δὲν ἐνίκησαν). Κατὰ τὸν εὐθὺν λόγον ἀπεφαίνοντο οἱ λέγοντες «Θὰ νικήσωμεν» εἰς τὸν πλάγιον ὅμως σημαίνεται τὸ ἀπραγματοποιήτον διὰ τοῦ θὰ καὶ παρατατικού ἢ ὑπερσυντελικού. Γραπτέον ἐνταῦθα λοιπὸν «ἐνόμισαν, ὅτι θὰ ἐνίκων».

«Πρέπει νὰ προσελκύωμεν τοὺς ὑφισταμένους μας εἰς τὴν διάπλασιν τοιούτων χαρακτήρων καὶ καλῶν ὡς ἐκ τούτου ἔργων» Αἱ λέξεις καθ' ἑαυτὰς εἶναι ὀρθαὶ καὶ ἢ σύνταξις εἶναι κανονική, ἀλλ' ἐν τῷ συνόλῳ ἢ φράσις δὲν εἶναι ὀρθή, ὡς θὰ ἦτο ἂν διευκλίνετο «πρέπει νὰ διαπλάσσωμεν τοὺς ὑφισταμένους μας διὰ τῆς προσελκύσεως τῆς ἀγάπης των οὕτως ὥστε νὰ ἀποβῶσι καλοὶ χαρακτήρες καὶ νὰ πράττωσι καλὰ ἔργα».

Λάθος «Ὁ τρόπος τῆς ἐπιβιώσεως τῶν ἀνθρώπων» ἀντί διαβιώσεως.

Ὅρθα τὰ «ἐμόχθησαν διὰ νὰ πλουτήσουν (οἱ ἴδιοι) καὶ ἐμόχθησαν διὰ νὰ πλουτίσουν (τοὺς ἄλλους)· λάθη δὲ τὰ ἐμόχθησαν νὰ πλουτίσουν αὐτοὶ καὶ νὰ πλουτήσουν τοὺς ἄλλους.

«Τὸ ρητὸν συναντᾶται» ἀντί ἀπαντᾶται· οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῶα συναντῶνται, τὰ πράγματα καὶ αἱ ἀφηρημέναι ἔννοιαι ἀπαντῶνται.

«Προσεπάθει νὰ ἀνταπεξέλθῃ ἐκ τῆς δυσκόλου θέσεως» ἀντί τῶν ὀρθῶν «νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς...» ἢ «ν' ἀντεπεξέλθῃ εἰς τὰς δυσκολίας τῆς θέσεώς του...».

«Ἀντεπεξέρχεται τὰς δυσχερείας» ἀντί «εἰς τὰς δυσχερείας, ἢ ἀντιμετωπίζει τὰς δυσχερείας». «Ὁ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν νόμων» ἀντί τὴν τήρησιν ἢ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων ἢ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν νομίμων καθηκόντων· δὲν ἐκπληροῦνται ἀλλὰ τηροῦνται ἢ ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι.

«Ἡ φθορὰ τοῦ ὀργανισμοῦ ψυχικῶς καὶ σωματικῶς». Τὰ ἐπιρρήματα γενικῶς καὶ τὰ ἐνταῦθα ψυχικῶς καὶ σωματικῶς προσδιορίζουσι δῆματα καὶ συνάπτονται συντακτικῶς μὲ δῆματα.

ἀλλ' εἰς τὴν προκειμένην φράσιν ὑπάρχουν μόνον δύο οὐσιαστικά: φθορὰ καὶ ὄργανισμοῦ, τὰ ὁποῖα μὲ ἐπίθετα ἢ μὲ ἐπιθετικὰς ἀντωνυμίας καὶ μετοχὰς ἢ μὲ ἐπιθετικὰς περιφράσεις μόνον προσδιορίζονται. Ἐπομένως ἐνταῦθα ἂν μὲν ὁ γράφας συνέδεε κατὰ νοῦν τὰς ἐννοίας τῶν ἐπιρρημ. μὲ τὸ οὖσ. φθορὰ ἔπρεπε νὰ γράψῃ ἢ ψυχικὴ καὶ σωματικὴ φθορὰ ἂν δὲ μὲ τὸ «ὄργανισμοῦ» ἔπρεπε νὰ γράψῃ «ψυχικοῦ καὶ σωματικοῦ ὄργανισμοῦ». Μόνον ἂν τὸ οὖσ. φθορὰ μετέβαλλεν εἰς ῥῆμα, τότε ἀντὶ τῆς φράσεως ἢ φθορὰ ἢ ψυχικὴ καὶ σωματικὴ τοῦ ὄργανισμοῦ (=τοῦ ἀνθρώπου), θὰ ἦτο ὀρθὴ ἢ φράσις «ὁ ὄργανισμὸς φθείρεται ψυχικῶς καὶ σωματικῶς». Καθ' ὅμοιον τρόπον λέγονται: «ἢ ταχεῖα ἀντίληψις καὶ ἀντιλαμβάνομαι ταχέως», «ἢ κακὴ γραφὴ καὶ γράφει κακῶς» ἢ ἀπροσδόκητος ἦτα καὶ ἡττήθη ἀπροσδοκῆτως.

Ἐπεθύμει τὴν ἀπόκτησιν ἀγαθῶν ἀνέτως: Ἐνταῦθα δηλοῦται, ὅτι ἢ ἄνεσις ἀνήκει εἰς τὴν ἐπιθυμίαν, διότι τὸ ἐπιρρημα προσδιορίζει τὸ ῥῆμα ἐπεθύμει· ἐπειδὴ ὅμως ὁ λέγων εἶχε τὴν πρόθεσιν νὰ χαρακτηρίσῃ τὸ οὐσιαστικὸν «ἀπόκτησιν» ἔπρεπε νὰ μεταχειρισθῇ ὄχι ἐπιρρημα ἀλλ' ἐπίθετον «ἄνετον». Οὕτω θὰ ἦτο ὀρθὴ ἢ φράσις ἂν ἐγράφετο «ἐπεθύμει ἄνετον ἀπόκτησιν ἀγαθῶν».

Ἄλογω τῆς μὴ ὑπάρξεως μηδόλως πειθαρχίας. Ἡ ἄρνησις μηδόλως ἀναφέρεται εἰς τὴν ὑπαρξιν καὶ πρέπει νὰ λάβῃ τὸν ἐπιθετικὸν τῆς τύπον καὶ νὰ συμφωνήσῃ ὡς ἑξῆς: Ἄλογω τῆς μὴ ὑπάρξεως μηδεμιᾶς πειθαρχίας ἢ μετατρεπομένου εἰς ῥῆμα τοῦ ἀφηρημένου «πειθαρχίας», «οὐδόλως ἐπειθαρχουν».

Συμπέρασμα: Ἐπιρρήματα μετὰ ῥηματίων, ἐπίθετα μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν.

«Ὅσον καὶ σκληρὸς νὰ εἶναι» ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ «ὅσον καὶ νὰ (ἢ ἂν) εἶναι σκληρὸς» ἢ «ὅσον σκληρὸς καὶ ἂν εἶναι».

Ἐπιδιώκουν τὴν οἶόν τε ἄνετον ζωὴν, ἀντὶ τοῦ πλήρους... τὴν ὅσον οἶόν τε... »

Ὁ ἀστικὸς βίος εἶναι πηγὴ δυναμιτισμοῦ· Ἐν πρώτοις δὲν πρόκειται περὶ δυναμιτιστῶν καὶ δυναμιτισμοῦ· ἀλλὰ περὶ δυναμιτισμοῦ, δι' οὗ νοεῖται παρακαταθήκη ἐνεργείας μελλοντι-

κῆς, ἀχρησιμοποίητου πρὸς τὸ παρόν. Ἐπιπλέον, ἡ ἀποθήκευσις καὶ φειδωλὴ χρῆσις ἀνθρωπίνης ἐνεργείας καὶ μάλιστα πνευματικῆς, ἥτις εἶναι τὸ ἀπὸ τῶν ζῶων διακριτικὸν τοῦ ἀνθρώπου γνώρισμα, γίνεται πολὺ μᾶλλον εἰς τὴν ἀγροτικὴν ζωὴν ἢ εἰς τὴν ἀστικήν.

«Ὁ ἀγρότης ζῆ οἰκονομικὴν ζωὴν» ἀντὶ ζῆ ὀλιγαρκῆς ἢ ὀλιγαρκῶς ἢ φειδωλῶς». Οἰκονομικὴ εἶναι ἡ ζωὴ παντὸς ἀνθρώπου ἔχοντος τὴν πνευματικὴν ἰκανότητα καὶ πρόνοιαν νὰ ἀποθηκεύῃ μέρος τῶν εἰς τὴν διάθεσίν του ἀγαθῶν διὰ τὸ μέλλον καὶ νὰ φροντίζῃ πρὸς μελλοντικὴν ἀπόκτησιν καὶ ἄλλων ἀγαθῶν. Ἄλλων ὅμως τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν χαρακτηρίζει ἡ φειδωλία, ἄλλων δὲ ἡ σπατάλη. Τοῦ ἀγρότου τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν χαρακτηρίζει ἡ ὀλιγάρκεια καὶ ἡ φειδώ.

«Εἶναι καθήκον τοῦ νὰ βλέπῃ τις κλπ.» ἀντὶ «νὰ βλέπῃ» ἄνευ ἄρθρου. «Ὁνειρεύεται τὸ πῶς θὰ νικήσῃ» ἀντὶ «πῶς θὰ νικήσῃ», ἄνευ ἄρθρου.

Γενικῶς, ὅταν ὑποκείμενον ἀπρόσωπον ἢ ἀντικείμενον ἡμιαντικῆς ἐνεργείας εἶναι ὀλόκληρος πρότασις δὲν χρειάζεται τὸ ἄρθρον πρὸς οὐσιαστικοποίησίν της. Ὁμοίον λάθος καὶ μετ' οὐσιαστικῶν ἐν τῇ φράσει «ὁ πόθος τὸ πῶς θὰ πλουτήσωμεν» ἐν ᾧ παρέλκει τὸ ἄρθρον. Ὁρθὸν «ὁ πόθος πῶς θὰ πλουτήσωμεν» καὶ ὀρθότερον «ὁ πόθος τοῦ πλουτισμοῦ μας».

«Ἀπέθανον κακὴν κακῶς» τὸ ἐπίθετον κακῶς εἰς τὰς τοιαύτας φράσεις πρέπει νὰ τίθεται εἰς γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν οἷα ἀπαιτεῖ ἡ συντακτικὴ θέσις του εἰς τὴν πρότασιν, εἰς τὴν λαμβάνεται ἐνίοτε ὡς οὐσιαστικὸν (παραλειπομένου τοῦ οὐσιαστικοῦ «ἄνθρωπος» κλπ.). Οὕτως «ἐθανατώθησαν κακοὶ κακῶς» «τοὺς ἐθανάτωσαν κακοὺς κακῶς». «Ὁμίλου περὶ αὐτῶν κακῶν κακῶς». Ἡ ἄνω λοιπὸν φράσις εἶναι ἐσφαλμένη κατὰ τὸ κακὴν, ὅπερ ἀναφερόμενον εἰς τὸ παραλειπόμενον ὑποκείμενον τοῦ ἀπέθανον δεῖν νὰ συμφωνῇ κατὰ γένος ἀριθμὸν καὶ πτώσιν. Ἐν λοιπὸν ἄνδρες ἀπέθανον, γραπτέον «κακοὶ κακῶς» ἢ δὲ παιδιά «κακὰ κακῶς» κ.τ.τ.

«Ἔργον οὐδ' ὄνειδος.» ἀντὶ «Ἔργον οὐδὲν ὄνειδος» «Μηδὲ συμφορὰν ὄνειδήσης» ἀντὶ «Μηδενὶ συμφορὰν ὄνειδήσης».

Λάθη εις τὴν σύνταξιν

Α'. *Εἰς τὰ ὑποκείμενα.*

1) Πρῶτον λάθος εἶναι ἡ παράλειψις τοῦ ὑποκειμένου, ὅταν δὲν νοῆται ἐκ τῶν συμφραζομένων : «Αἱ Θεριοπούλαι ἐδοξάσθησαν, διότι ἔπεσον ἠρωϊκῶς καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου των ἐστήθη λέων».

2) Ἡ διὰ τῆς συντάξεως προκαλουμένη ἀμφιβολία περὶ τοῦ ὑποκειμένου : «οἱ Ἕλληνες ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας καὶ κατέφυγον εἰς τὰ πλοῖα». «Ἐτράπησαν οἱ Πέρσαι εἰς φυγὴν καὶ τοὺς ἠκολούθησαν κατὰ πόδας.

3) Ἡ μὴ κατάλληλος θέσις καὶ πτώσις τοῦ ὑποκειμένου : «Πᾶν, ὅ,τι θέλει νὰ ἀποκτήσῃ, πρέπει νὰ ἐργασθῆ». Γραμματικῶς φαίνεται ὑποκείμενον τὸ πᾶν τροποποιουμένης τῆς συντάξεως φαίνεται τὸ πραγματικὸν ὑποκείμενον. «Διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τις πᾶν, ὅτι θέλει, πρέπει νὰ ἐργασθῆ». Μὲ προσθήκην δύο λέξεων «διὰ» καὶ «τις» γίνονται μὲν τρεῖς αἱ προτάσεις, ἀλλ' ἐπιτυγχάνεται ἡ φανέρωσις τοῦ ὑποκειμένου «τις».

4) Ἡ θέσις τῶν λέξεων παρασύρει εἰς συσκότισιν τοῦ ὑποκειμένου. Τὸ λάθος διορθώνεται δι' ἀπλῆς μεταθέσεως συνδέσμων : «Ἐκαστον μέλος τῆς οἰκογενείας, διὰ νὰ προκόψῃ, χρειάζεται ἐργασία» καὶ «Εἰς τὴν οἰκογένειαν, ὅταν ὅλοι ἐργάζονται, προοδεύει». «Οἱ Ῥωμαῖοι, καίτοι ὑπέταξαν τοὺς Ἕλληνας, διετήρησαν τὴν κατὰ πόλεις παραδεδομένην αὐτονομίαν». Ὁρθῶς θὰ διευτυπῶντο αἱ προτάσεις ὡς ἑξῆς : «Διὰ νὰ προκόψῃ τῆς οἰκογενείας ἕκαστον μέλος, χρειάζεται ἐργασία.» «ὅταν ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας ἐργάζονται, αὕτη προοδεύει» ἢ «Ἡ οἰκογένεια, ὅταν ὅλα τὰ μέλη της ἐργάζονται, προκόπτει» καὶ ἡ τρίτη φράσις διατυπῶνται ὀρθῶς οὕτω. «Οἱ Ἕλλ., καίτοι τοὺς ὑπέταξαν οἱ Ρ.. διετήρησαν...

5) Ἡ ἀσυγχώρητος ἔλξις τοῦ ὑποκειμένου ὑπὸ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας :

«Τὰς γνώσεις, τὰς ὁποίας ἠντλήσαμεν ἐκ τοῦ βιβλίου, εἶναι πολλαί.» ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ : «Αἱ γν., τὰς ὁπ., εἶναι πολλαί».

«Ὅλους, ὅσους βλέπομεν νὰ διαπρέπουν, ἔχουν ἰδρώσει» ἀντὶ «Ὅλοι, ὅσους...»

B' Εἰς τὰ ἀντικείμενα Δάθη.

1) Εἰς τὴν πῶσιν τοῦ ἀντικειμένου.

«Ὅσον ἀφορᾷ τοῦ μέρους» γενικὴ ἀντιαιτιατικῆς «τὸ μέρος»
 Οὕτω καὶ «ὅσον ἀφορᾷ ἐμέ, σέ, αὐτοὺς» οὐδέποτε ὡς ἀναφορά.

«Θὰ μὲ τὸ φέρης, θὰ σέ πάρω τράγον, θὰ τὸν φέρω γαίδα-
 ρον». Ἡ σύνταξις αὕτη εἶναι διαλεκτικῆ, ἐκτὸς δὲ τῆς δυσαρέ-
 στου ἀπηχίσεως εἰς τὰ ὅτα τῶν πλείστων ἄλλων Ἑλλήνων προ-
 καλεῖ καὶ παρεξηγήσεις ἐνίοτε· ὀρθὰ θὰ εἶναι « θὰ μοῦ τὸ φέ-
 ρης, θὰ σοῦ πάρω..., θὰ τοῦ φέρω...».

«Τοῦ ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὰ κακὰ» ἀντὶ «τὸν ἀπαλλάσσει»
 «Δεόμεθα τὴν ὑψίστην δύναμιν» ἀντὶ «τῆς ὑψ. δυνάμεως» ἢ
 «παρακαλοῦμεν τὴν ὑψ. δύναμιν».

«Ἐπιτάσσει τοὺς νέους» ἀντὶ «ἐπιτ. εἰς τοὺς νέους» ἢ «δια-
 τάσσει τοὺς ν.» «Ἐπιβουλεύεται τῶν ἔλευθεριῶν» ἀντὶ «ἐπιβ.
 τὰς ἔλευθερίας». «Ἀποσκοποῦσι πρὸς τὸ ἀγαθόν» ἀντὶ «ἀπασκ.
 τὸ ἀγαθόν». «Οὐδενὸς διαφεύγει, ὅτι...» ἀντὶ «οὐδένα δ...» ἢ οὐδε-
 νὸς τὴν προσοχὴν». «Ἐπερέχουν ἐκ πολλῶν ἄλλων» ἀντὶ «ὑπερέ-
 χουν πολλῶν» ἢ «ὑπερισχύουν αὐτῶν» ἢ «ὑπερβάλλουν αὐτούς».

«Τὸ νὰ ἀρχηταί τις ἄλλους» ἀντὶ «τὸ νὰ ἀρχῆ τις ἄλλων».
 Ἐνταῦθα ἐκτὸς τῆς πτώσεως τοῦ ἀντικειμένου εἶναι λάθος καὶ
 ἡ μέση φωνὴ τοῦ ῥήματος.

2) Εἰς τὴν χοῆσιν ἀμεταβάτων ὡς μεταβατικῶν ῥημάτων.

«Οἱ Πέρσαι κατέπλευσαν τὸν στόλον». Τὸ ῥῆμα τοῦτο εἶναι
 ἀμετάβατον καὶ δὲν θέλει ἀντικείμενον· ὀρθὸν «οἱ Πέρσαι κα-
 τέπλευσαν». «Πειθαρχεῖ τις τὰς ὁρμᾶς του»· δὲν θέλει ἄμεσον
 ἀντικείμενον τὸ πειθαρχεῖ. ἡδύνατο τὸ νόημα νὰ διατυπωθῆ
 ὡς ἐξῆς: «Ἐποβάλλει τις εἰς πειθαρχίαν τὰς ὁρμᾶς» ἢ ὑποβάλλει
 πειθαρχίαν εἰς τὰς ὁρμᾶς» ἢ ὑποτάσσει τὰς ὁρμᾶς» ἢ «κυριαρ-
 χεῖ τῶν ὁρμῶν του».

Ἄντεπεξέρεται τὰς ἀντιξοότητας ἀντὶ «... εἰς τὰς...» ἢ
 «...κατὰ τῶν ἀντιξοοτήτων».

Εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν ἀπλῶν πτώσεων ἀντικειμένων τοῦ ἀρ-
 χαίου λόγου εἰς ἐμπροθέτους προσδιορισμούς. «Ἡ τοῦ στρα-
 τιώτου πειθαρχία τοῦ διοικοῦντος» ἀντὶ «ἡ τοῦ στρατ. πρὸς τὸν
 διοικοῦντα πειθαρχία» Τραπέντιος τοῦ ῥήματος τῆς προτάσεως

«πειθαρχεῖ ὁ στρατιώτης πρὸς τὸν διοικοῦντα» εἰς οὐσιαστικὸν ἀφρημένον «πειθαρχία» τὸ μὲν ὑποκειμενὸν τοῦ ῥήματος γίνεται ὑποκειμενικὴ γενικὴ τοῦ ἀφρημένου, τὸ δὲ ἐμπρόθετον ἀντικείμενον (ἀντὶ δοτικῆς τῶν ἀρχαίων) παραμένει ὡς ἔχει. «Ἐχω συνέντευξιν τούτου» ἀντὶ «πρὸς τούτον» (ἐντυγχάνω τούτῳ). «Οἱ ἄγιοι οὐδένα μνησικακοῦσι» ἀντὶ «...κατ' οὐδενός...».

4) Εἰς τὴν φωνὴν τοῦ ῥήματος λάθη

«Ἡ ἐργασία ἀπαιτεῖται τὴν χοῆσιν μέσων». Ἡ μέση φωνὴ τοῦ ῥήματος τούτου εἰς τὴν νέαν ἑλληνικὴν δὲν δέχεται ἀντικείμενον· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ γραφῆ «...ἀπαιτεῖ...» ἢ ἀπαιτεῖται ἢ χοῆσις μέσων εἰς τὴν ἐργασίαν... «Ὅμοιος εὐχαριστεῖται τὴν ζωὴν» ἀντὶ «εὐχαριστεῖται ἐκ τῆς ζωῆς» ἢ «ἀπολαμβάνει εὐχαρίστως τὴν ζωὴν». Ὅμοιος «ὁ ἄνθρωπος ἐπινοεῖται μέσα» ἀντὶ «ἐπινοεῖ μέσα». «Δέχεται τις τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀρχομένων αὐτὸν» ἀντὶ «δέχ... τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ (τῶν προϋσταμένων)» ἢ «τῶν ἀρχομένων ὑπ' αὐτοῦ (τῶν ὑφισταμένων)». «Χρησιμοποιοῦμενοι ἀνήθικα μέσα» ἀντὶ «χρησιμοποιοῦντες μέσα...» ἢ «μὲ χρησιμοποιοῦμενα μέσα ἀνήθικα» ἢ «μὲ χρησιμοποίησιν ἀνηθίκων μέσων».

5) Εἰς καθ' ἑξὶν μεταβολὰς τῆς πτώσεως τοῦ ἀντικείμενου: «Νὰ ἐκτελῶμεν τὰς ὑπὸ τῶν νόμων ἐπιβαλλομένων ὑποχρεώσεων» ἀντὶ «...τὰς (ὑπὸ τῶν νόμων) ἐπιβαλλομένας ὑποχρεώσεις».

6) Διὰ παρεμβολῆς τύπων δημοτικῆς εἰς κείμενον καθαρευούσης: «Χαρὰ προσφέρει δύναμι» «σημασία ἔχει ἡ πειθαρχία». Εἰς τὴν δευτέραν φράσιν τὸ ἄρθρον τοῦ ὑποκειμένου μᾶς διδάσκει, ὅτι ἡ λέξις σημασία καὶ κολοβωμένη σημαίνει τὸ ἀντικείμενον, ἀλλ' εἰς τὴν πρώτην φράσιν εἶναι ἀμφίβολον, ποία ἐκ τῶν δύο εἶναι ἀντικείμενον, ἂν δηλαδὴ δύναμιν προσφέρει ἢ χαρὰ ἢ χαρὰν προσφέρει ἢ δύναμις.

7) Εἰς τὴν ἀντικατάστασιν τῶν προθέσεων, μεθ' ὧν τίθεται τὸ ἀντικείμενον. «Προσφέρει ὑπηρεσίας ἐπὶ τῆς κοινωνίας» ἀντὶ «...πρὸς τὴν κοινωνίαν».

Γ') Λάθη εις τὴν Συμφωνίαν ἐπιθέτων, μετοχῶν καὶ προσδιοριστικῶν οὐσιαστικῶν πρὸς τὰ προσδιοριζόμενα

α) *Ἐπιθέτων καὶ ἀντωνυμιῶν πρὸς τὰ προσδιοριζόμενα.*

«Ἐν πάσει περιπτώσει (κατ' ἀναγραμματισμὸν διαλεξικόν) ἀντὶ «ἐν πάσει περιπτώσει». «Ἔχει τις ἐν σκοπὸν» ἀντὶ «ἕνα σκ.» καὶ «ἕνα ἔθνος» ἀντὶ «ἐν ἔθνος» «Διαταγὴ ἀσαφείς» ἀντὶ «...ἀσαφής».

«Ζῶμεν ἐν τῇ γῆ τὴν Ἀττικὴν» ἀντὶ «ἐν τῇ γῆ τῇ Ἀττικῇ».

«Τῆς φωτοδότου χώρας» ἀντὶ «τῆς φωτοδότιδος χώρας».

«Ἐννοια κενῆς σημασίας» ἀντὶ «ἐννοια κενῆ σημασίας» (ἔλξις ἀδόκιμος).

«Μετὰ τὴν φοβερὰν αὐτὴ καταστροφὴν» ἀντὶ «ταύτην».

«Ἡ ὑπαρξίς μας ὡς κράτος» ἀντὶ «ὡς κράτους» διότι προσδιορίζει τό μας, ὅπερ εἶναι γενικῆς ἀντὶ τοῦ ἡμῶν.

«Ἐλυσαν τὰ αἰνίγματα περιπλόκου εἰς τὰς λύσεις» (καθ' ἔλξιν) ἀντὶ «...περίπλοκα...».

«Ὅσοι ἔξω παρὰ θαλάσσαις, λίμναις, ποταμοῖς, διέβαινον ταύτας». Ἡ ἀντωνυμία ἀντικαθιστᾷ καὶ προσδιορίζει τὰς θαλάσσας, τὰς λίμνας, τοὺς ποταμούςς, καὶ ἔπρεπε νὰ συμφωνῇ πρὸς τὸ ἐπικρατέστερον ἀρσενικὸν (ποταμούςς) ἢ νὰ τεθῇ κατ' οὐδέτερον πληθυν. «ταῦτα».

«Ἐγένεν ἡ πώλησις τῶν αἰχμαλώτων ὡς δούλους» ἀντὶ «ὡς δούλων».

β') *Τροπὴ ἐπιθέτων εἰς ἐπιρρήματα*

1) «Ἡ διαρκῶς ἀνέλιξις τοῦ ἀνθρώπου». «Ἡ φθορὰ τοῦ ὄργανισμοῦ ψυχικῶς καὶ σωματικῶς». Εἰς ἀμφοτέραις τὰς φράσεις τὰ ἐπίθετα «διαρκῆς» καὶ «ψυχικοῦ καὶ σωματικοῦ» ἐτροπήσαν εἰς ἐπιρρήματα, ἅν καὶ δὲν προσδιορίζουν ῥήματα ἀλλὰ τὰ ἀφρημένα οὐσιαστικά «ἀνέλιξις - φθορὰ». Τὰ ὀρθὰ εἶναι «ἡ διαρκῆς ἀνέλιξις τοῦ ψυχικοῦ καὶ σωματικοῦ ὄργανισμοῦ».

Ἄν τὰ προσδιοριζόμενα οὐσιαστικά τραποῦν εἰς ῥήματα ἢ μετοχάς, τότε τὰ ἐπίθετα τὰ προσδιορίζοντα αὐτὰ πρέπει νὰ τραποῦν εἰς ἐπιρρήματα «ὁ ἀνθρώπος διαρκῶς ἐξελλίσσεται» καὶ

«ὁ ὄργανισμὸς φθείρεται ψυχικῶς». Οὕτω καὶ «Ἡ τελικὴ νίκη» = ἐνίκησαν τελικῶς «ἢ εὐγενῆς ἀμίλλα» = ἀμιλλῶνται εὐγενῶς «Ἀμύνονται πεισιμόνως» = «ἢ ἀμινα ἦτο πείσιμων».

2 «Ἐργάζομαι σκληρῶς» = «ἢ ἐργασία μου εἶναι σκληρά». Λάθος καὶ τὸ «πλήρεις ἱκανοποιημένοι ἀντὶ πλήρως... Δηλαδὴ συντάσσονται ἐπίθετα μετ' οὐσιαστικῶν, ἐπιρρήματα μετὰ ῥημάτων καὶ μετοχῶν.

Λάθη εἰς τὸ διάφορον γένος τοῦ μέρους καὶ τοῦ κατὰ γενικὴν ἐκφραζομένου ὄλου. «Συνεδέετο μὲ τὰ σπουδαιότερα τῶν χωρῶν» «Ἐν ἑξ αὐτῶν τῶν λαῶν» ἀντὶ «μὲ τὰς σπουδαιότερας (ἐκ) τῶν χωρῶν» «Εἰς ἑξ αὐτῶν τῶν λαῶν» ἐπίσης λάθος «τὰ περισσότερα ἐκ τῶν συμφορῶν» κλπ. Τὸ μέρος καὶ τὸ ὄλον πρέπει νὰ εἶναι τοῦ αὐτοῦ γένους ὅταν τὸ μέρος ἐκφράζεται ἐπιθετικῶς.

δ) Καθ' ἕλξιν συμφωνία ἄτοπος «Δίδει συμβουλήν πλήρη σοφίαν» ἀντὶ πλήρη σοφίας.

ε) Εἰς τὰς μετοχάς : «Μολὸν λαβὲ» ἀντὶ «μολῶν λαβέ». «Ἐπιμονῇ τοῦ Θεμιστοκλέους ἐρμηνεύσας τὸν χρησιμὸν» ἀντὶ «ἐρμηνεύσαντος...» «Ἐμειναν οἱ γέροντες, οἱ ὅποιοι ἀντισταθέντες τοὺς ἐφόνευσαν οἱ Π.» ἀντὶ «... τοὺς ὁποίους ἀντισταθέντας ἐφόνευσαν». ἢ «οἱ ὅπ... ἀντισταθέντες ἐφρονεῦθησαν ὑπὸ τῶν Π.». «Ἡ ἀπάτη τοῦ Θεμιστοκλέους ἀποστείλας τὸν ὑπρήτην» ἀντὶ «ἀποστείλαντος...» «Ἐκ τῶν διαπραχθέντων ἐγκληματικῶν πράξεων» ἀντὶ «διαπραχθειῶν» «Τὸ ἔθνος ἔχων ἐπίγνωσιν...» ἀντὶ «... ἔχον (οὐδέτ.)» «Τῶν περιφερειῶν τῶν ἐχόντων δρόμους» ἀντὶ «τῶν ἐχουσῶν» «τῶν παρασυρθέντων μαζῶν» ἀντὶ «τῶν παρασυρθειῶν» «Πρᾶξις... περιελθὼν εἰς τὴν Δικαιοσύνην» ἀντὶ «περιελθοῦσα». «Ἐπὶ τοῦ ἀτόμου... ἔχων ὑπ' ὄψει» ἀντὶ «ἔχοντος...» «Παραγκωνισάντων αὐτοὺς ἄλλοι πρότερον» ἀντὶ... ἄλλον (ὑποκ. τῆς μετοχῆς). «Παραδείγματα ἡρώων ὑπομνήσκοντες» ἀντὶ «ὑπομνήσκοντα».

στ) Εἰς τὴν ἄτοπον χρῆσιν τῆς ὀνομαστικῆς τῶν μετοχῶν ἀντὶ γενικῆς ἀπολύτου : «Συγκρινομένη ἢ ἀξία τῆς πατρίδος πρὸς πᾶσαν ἄλλην ἢ πλάστιγξ κλίνει κλπ.» ἀντὶ «συγκρινομένης ... (γενικῆς ἀπολύτου).—«Συντελεῖται ἢ ὑπὲρ τῆς πατρίδος αὐτοθυσία μαχόμενοι οἱ πολῖται...» ἀντὶ μαχομένων τῶν πολιτῶν.

«Ενούμενα τὰ κρατίδια τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος θὰ ἐξηφανίζοντο αἱ τοπικαὶ προσωπικότητες» ἀντὶ «Ἐνουμένων τῶν κρατιδίων...»

«Πράττοντες οὕτως οἱ ἄνθρωποι θὰ παύσῃ ἡ κλοπὴ» ἀντὶ «πραττόντων...».

«Οἱ ἥρωες τοῦ 1821 ἐπετέλεσαν θαύματα ἀναλογιζόμενοι πόσον πενιχρὰ μέσα εἶχον» ἀντὶ «ἀναλογιζομένων...» ἢ «ἀναλογιζόμενοι...θαυμάζομεν τοὺς ἥρωας...». Ὡς ἔχει, ὑποκείμενον τῆς μετοχῆς εἶναι οἱ ἥρωες, ἐσφαλμένον.

«Εὐρισκομένη ἡ πατρίς εἰς κομμουνιστικὴν λαίλαπα δὲν πρέπει νὰ διαφεύγῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἀρμοδίων ἢ ἐπιβολὴ» ἀντὶ «Εὐρισκομένης τῆς πατρίδος...».

Γενικῶς οἱ γράφοντες πρέπει νὰ θέτουν τὰς μετοχὰς εἰς γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν, καθ' ἃ εὐρίσκονται τὰ ὑποκείμενά των εἰς τὴν πρότασιν, καθ' ἃ εἰς τὸ ἐδάφιον ὃ ἀνεπτύχθησαν διὰ παραδείγματων διωρθωμένων. Ἐν ὅμως οὔτε ὑπάρχει οὔτε ἐπιτρέπει ἡ σύνταξις νὰ νοηθῇ ὡς ὄρος τῆς προτάσεως τὸ ὑποκείμενον τῆς μετοχῆς, τότε ἡ μετοχὴ τίθεται κατὰ γενικὴν ἀπόλυτον. Δὲν εἶναι ὅμως ἄσκοπον νὰ ἀποφεύγῃ κανεὶς τὰς μετοχὰς καὶ ἀν' αὐτῶν νὰ χρησιμοποιῇ προτάσεις δευτερευούσας: Οὕτω ἐν τῷ τελευταίῳ παραδείγματι ἠδύνοτο νὰ γραφῇ «ἐπειδὴ ἡ πατρίς εὐρίσκεται εἰς λαίλαπα...» καὶ ἐν προηγουμένοις «Ἐν πρῶτῳ οὕτως οἱ ἄνθρ., θὰ παύσῃ ἡ κλοπὴ». — «Ἐν ἀναλογισθῶμεν πόσον πενιχρὰ μέσα εἶχον οἱ ἥρωες τοῦ 1821, θὰ ἐννοήσωμεν τίνα θαύματα ἐπετέλεσαν».

Δ') Λάθη εἰς τὴν σύνδεσιν τῶν ὄρων τῶν προτάσεων

1) «Συνεπεία τῶν μέσων τούτων ἦτο ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἐμπορίου» ἀντὶ «συνέπεια...» ἢ «συνεπεία...ἀνεπτύχθη...».

2) «Εἴμεθα πλήρεις ἱκανοποιημένοι» ἀντὶ «εἴμεθα πλήρως ἱκανοποιημένοι» ἢ «εἴμεθα πλήρως ἱκανοποίησεως».

3) «Ἄνικανοὶ τῶν προσδοκιῶν τοῦ ἔθνους» ἀντὶ «κατώτεροι τῶν προσδοκιῶν...» ἢ «ἀνίκανοι νὰ ἱκανοποιήσουν τὰς προσδοκίας τοῦ ἔθνους».

4) «Μὴ φειδόμενοι καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς» ἀντὶ «μηδ' αὐτῆς...» ἢ ἐπίτασις εἰς μὲν τὰς θετικὰς συμπλοκάς γίνεται διὰ τοῦ «καὶ» π.χ. φειδόμενοι καὶ τῶν ἐλαχίστων» εἰς δὲ τὰς ἀρνητικὰς διὰ τοῦ οὐδὲ (ἐπὶ προτάσεων κρίσεως), μηδὲ (ἐπὶ προτάσεων ἐπιθυμίας) οὔτε καὶ μήτε εἰς τὴν νέαν. «Μὴ φειδόμενοι μηδ' αὐτῆς τῆς ζωῆς».

5) «Τὸ ἕαρ, μία ἐκ τῶν καλυτέρων ἐποχῶν», ἀντὶ «..ἢ καλυτέρα ἐποχή». Δὲν εἶναι τόσον πολλαὶ αἱ ἐποχαί, ὥστε νὰ ὑπάρχη ὁμὰς καλυτέρων ἐποχῶν. Οὕτω θεωρητέα ὡς λάθος καὶ ἢ φράσις «Μὲ ὑποδέχονται καὶ οἱ ἀγαπητότεροι τῶν οἰκείων».

6) «Ἐν εὐτυχίᾳ καὶ χαρᾷ». ἀντὶ ἐν εὐτυχίᾳ καὶ χαρᾷ».

7) «πρὸς ἐπιβολὴν ἐτέρα πόλις ἐπὶ τῶν ἄλλων». ἀντὶ «πρὸς ἐπιβολὴν τῆς κυριαρχίας μιᾶς πόλεως...».

8) «Κατηδάφισαν τὰ οἰκοδομήματα τῶν Θ. πλὴν τῶν ἱερῶν καὶ τὴν οἰκίαν τοῦ Πινδάρου» ἀντὶ «καὶ τῆς οἰκίας τοῦ Π.» ὥστε νὰ συνδεθῇ ἡ οἰκία μὲ τὸ «πλὴν» καὶ ὄχι μὲ τὸ «κατηδάφισαν».

9) «Ἄλέξ. ἄρχιστράτηγος τῶν Ἑλλήνων ἐναντίον τῶν Περσικῶν πολέμων» ἀντὶ «ἐναντίον τῶν Περσῶν» ἢ «κατὰ τοὺς ἐναντίον τῶν Περσῶν πολέμους».

10) «Ἐνίκησαν ἀπὸ τὸν ὀλίγον στρατὸν» ἀντὶ «μὲ τὸν ὀλίγον στρατὸν».

11) «Μέχρι τὰ βάθη» ἀντὶ «μέχρι τῶν βαθῶν».

12) «ὁ πρόφην αὐτοῦ βασιλεύς» ἀντὶ «ὁ πρὸ αὐτοῦ β.» ἢ ἀπλῶς «ὁ πρόφην βασ.».

13) «Αἱ διηγηθεῖσαι ἱστορίαι» ἀντὶ «αἱ ἱστορίαι, τὰς ὁποίας διηγήθησαν», διότι τὰ διηγοῦμαι, διηγήθη ἔναι ἐνεργητικά.

14) «Οὔτε ὁ εἰς μήτε ὁ ἄλλος» ἀντὶ «οὔτε... οὔτε» δὲν ἀλλάσσομεν τοὺς συμπλεκόμενους συνδέσμους.

15) «Ἡ καθ' ἑαυτῇ ἔννοια...» (οὐδέποτε ἢ κατὰ μετάδοσιν.) ἀντὶ «ἡ καθ' ἑαυτήν...» ἢ ἐπιρρηματικῶς «ἡ καθ' αὐτὴν ἔννοια...».

16) «Παρ' ὄλον πού ἔβρεχε» «παρ' ὄλον ὅτι εἰργάζετο» ἀντὶ «ἂν καί, καίτοι...», ἢ τρεπομένου τοῦ ῥήμ. εἰς ἀφηρημένον «παρὰ τὴν βροχὴν, τὴν ἐργασίαν». «παρ' ὄλον ὅτι ἐπετέθησαν

ὀρητικῶς ἀπέτυχον» ἀντί τοῦ ὀρθοῦ «ἄν καί ἐπετ...» ἢ «παρά τὴν ὀρητικὴν ἐπίθεσιν...».

17) «Ἡ ἀνάγκη ἠνάγκασε τὸν ἄνθρωπον νά...» ἀντί «ἡ ἀνάγκη ἐβίασε, ὥθησε. ἔκαμε τὸν ἄνθρ. νά...».

18) «Ἡ ἱκανοποίησις τῶν ἀναγκαίων πρὸς τὸ ζῆν» ἀντί «ἡ ἱκανοποίησις τῶν ζωτικῶν ἀναγκῶν» ἢ «ἡ προμήθεια τῶν ἀναγκαίων...».

19) «Ἐπαφαὶ τῶν Ἑλλήνων μεταξὺ τῶν βαρβάρων» ἀντί «ἐπαφαὶ μεταξὺ τῶν Ἑλλ. καὶ βαρβ...» ἢ «ἐπαφαὶ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων» ἢ... πρὸς βαρβ.

20) «Διαμένει τις εἰς τὸ ἔθνος» ἀντί «ἀνήκει εἰς τὸ ἔθνος» ἢ διαμένει εἰς τὴν ἐπικράτειαν τοῦ ἔθνους». «Ἐθνος εἶναι σύνολον ἀνθρώπων, εἰς τὸ ὅπλιον δὲν διαμένομεν ἀλλ' ἀνήκομεν διαμονὴ ὑπάρχει εἰς τόπον, εἰς τὴν ἐπικράτειαν».

21) «Εἰς τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχῃ» καθ' ἑλξιν ἀντί... μάχην»

22) «Διοίκησις αὐτοῦ τούτου τοῦ ἰδίου» ἀντί «διοίκα... ἑαυτοῦ ἢ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ, ἢ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου» χωρὶς τὸ «τούτου».

23) «Τοῦτο ὀφείλεται ἐκ τῆς καλῆς ἀγωγῆς» ἀντί «τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν καλὴν ἀγωγὴν» ἢ «τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς..».

24) «Ὁνειρεύεται τὸ πῶς θὰ νικήσῃ» «προσπάθησεν εἰς τὸ νὰ ἀποκτήσῃ φήμην» «ὁ πόθος τὸ πῶς θὰ πλουτισωμεν» «συνήθισεν εἰς τὸ νὰ ὑπακούῃ» «ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὴν ἰδιότητα εἰς τὸ νὰ ἐθίζεται». «Ἐφρόντισαν ὥστε νὰ μάθωσι». Περιτταὶ παρεμβολαὶ προθέσεων καὶ ἄρθρων ἀντί τῶν ὀρθῶν «Ὁνειρεύεται πῶς θὰ νικήσῃ» «προσπάθησε νὰ ἀποκτήσῃ», «ὁ πόθος τοῦ πλούτου (ἢ τοῦ πλουτισμοῦ)», «συνήθισε νὰ ὑπακούῃ» «ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ ἐθίζεται» «ἐφρόντισαν νὰ μάθωσι».

25) «Νὰ ἔχη μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς ὄρους εὐνοϊκοὺς» ἀντί «Νὰ ἔχη εὐνοϊκοὺς πρὸς ἑαυτὸν ὄρους».

26) «Ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς ὑποθέσεως, εἴτε καλῶς θὰ εἶναι αὕτη, εἴτε κακῶς» ἀντί «ἐκ τῆς καλῆς ἢ κακῆς ἐκβάσεως τῆς ὑποθέσεως».

28) «Ὁ στρατιώτης ὀφείλει ὑποταγὴν τῶν ἀνωτέρων του» ἄν τὸ ἀφηρημένον γίνῃ ῥῆμα, ὁ στρατιώτης ὑποτάσσεται, δὲν ὑποτάσσει. Ὑποτάσσεται δὲ εἰς τοὺς ἀνωτέρους του, τὸ δὲ ἐμ-

πρόθετον ἀντικείμενον τῆς νεοελληνικῆς δὲν τροποποιεῖται μὲ τὴν τροπὴν τοῦ ῥήματος εἰς ἀφρημένον. Τὸ ὀρθὸν λοιπὸν εἶναι : «...πρὸς τοὺς ἀνωτέρους του».

29) «Οἱ Ἕλληνες ἔζων ὑπὸ διαφόρων κυβερνητῶν» ἀντὶ «ὑπὸ διαφόρους κυβερνήτας» οὕτω καὶ «ἡ ὑποδιοίκησις ὑπὸ τὸν ὑπομοιράρχου» καὶ ὄχι «ὑπὸ τοῦ ὑπομοιράρχου». Ἡ ὑπὸ μετὰ γενικῆς ἐκφράζει τὸ ποιητικὸν αἷτιον καὶ ὄχι τὸν προϊστάμενον ὄμοιον «τοὺς ὑπ' αὐτοῦ συνανθρώπους» ἀντὶ «τοὺς ὑπ' αὐτὸν συνανθρώπους».

30) «Οἱ πόλοι, περὶ ὧν στρέφεται ἡ γῆ» ἀντὶ «περὶ οὓς». Ἡ περὶ μετὰ αἰτιατικῆς σημαίνει περίξ τόπου, θέσεως, ὄντος τινός.

31) «Αἱ δόλγαι χιλιάδες στρατεύματα» ἀντὶ «αἱ...χιλ.... στρατιωτῶν».

32) «Ὅποσον χαρὰν φέρει τὸ Πάσχα !» «Ὅποσον λυπούμεθα !» «Ὅποσαν γνώμην ἔχετε ;» Ἐσφαλμένα αἱ ἐρωματικά ἀντωνυμία καὶ εἰς τὰς τρεῖς προτάσεις, διότι εἰς τὰς εὐθείας ἐρωτηματικὰς προτάσεις ὡς καὶ εἰς τὰς σημαίνουσας Θαυμασμόν χρησιμοποιεῖ ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα τὰς ἀντωνυμίας (καὶ τοὺς συνδέσμους) τὰς ἀρχομένας ἀπὸ=π=ἡ=τ=ἡ δὲ νέα ἑλληνικὴ καὶ εἰς τὰς πλαγίας ἐρωτήσεις. Ὅρθά λοιπὸν τὰ «Ὅποσον χαρὰν φέρει τὸ Πάσχα ! πόσον λυπούμεθα ! Ποίαν γνώμην ἔχετε ;»

«Περὶ τῆς μάχης τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο γνωστὸν» ἀντὶ «Τῆς μάχης τὸ ἀποτέλεσμα...».

«Διὰ βαθείας πίστεως... κατεχόμενοι οἱ Ἕλληνες» ἀντὶ «ὑπὸ βαθείας πίστεως».

35) «Κοινωνικοὶ τομεῖς ἀτομικοὶ καὶ γενικοὶ» κατ' ὄξυωριαν λάθος, διότι οἱ ἀτομικοὶ τομεῖς ἐνεργείας δὲν εἶναι κοινωνικοί.

36) «Μεταξὺ τοῦ στενοῦ τῆς Σαλαμίνας» ἀντὶ «ἐντὸς τοῦστ...»

37) «Ἡνάγκασεν ὁ Θεμιστοκλῆς τὸν ἐν τῷ Σαλαμῖνι στενῷ στόλῳ νὰ ναυμαχήσῃ ἐντὸς τῆς Σαλαμίνας» ἀντὶ «...τὸν ἐν τῷ στενῷ τῆς Σαλαμίνας στόλον νὰ ναυμαχήσῃ ἐκεῖ (ἐν τῷ στενῷ) παρὰ τὴν Σαλαμίνα». Οἱ στόλοι δὲν μάχονται ἐπὶ τῆς ξηρᾶς.

38) «Συνηθίζεται παρὰ τοῖς χωρίοις» ἀντὶ τῶν ὀρθῶν «συν-
ηθίζεται ἐν τοῖς χωρίοις» ἢ «συνηθίζεται παρὰ τοῖς χωρικοῖς».

39) «Διῆλθε μακρὸς χρόνος» ἀντὶ «παρῆλθε χρόνος...» ὁ
χρόνος παρέχεται, ἡμεῖς διερχόμεθα χρόνους μακροὺς.

40) «Τὸ ὄρος Αἰγάλεω» «ἢ πόλις τῆς Λαμίας» «ἢ νῆσος τῆς
Σαλαμίνος» «ἢ Θάλασσα τῆς Μεσογαίου». Κατὰ λάθος ἀντὶ τῆς
κατὰ πῶσιν συμφωνίας τοῦ προσηγορικοῦ καὶ τοῦ κυρίου ὀνόμα-
τος ἐπὶ ἐννοϊῶν γένους καὶ εἶδους, ἢ λέξεις τοῦ εἶδους τίθεται
εἰς γενικήν, διότι παρασύρονται οἱ γράφοντες ἐκ συγγενῶν ἐκ-
φράσεων ὄλου καὶ μέρους του «τὸ κάστρο τῆς Λαμίας» «τὸ στε-
νὸν τῆς Σαλαμίνος» «οἱ κόλποι τῆς Μεσογαίου» «αἱ κορυφαὶ
τῆς Πίνδου» ὀρθοὶ εἶναι αἱ φράσεις «τὸ ὄρος Πίνδος, Αἰγά-
λεων» «ἢ πόλις Λαμίας» «ἢ νῆσος Σαλαμίς». Εἰς τὴν πόλιν Ἄ-
θήνας, -Κόρινθον, - Ἄργος, -Λαμίαν» «ἐν τῇ πόλει Ναυπλίου».

Ἀρκεύμενοι εἰς τὰ ἄνω πληροφοροῦμεν τοὺς ἀναγνώστας,
ὅτι ποικίλα καὶ πολλὰ ἄλλα λάθη συνδέσεων τῶν ὄρων τῶν
προτάσεων πρὸς ἀλλήλους δύναται τις νὰ παρατάξῃ· ἀλλὰ δὲν
πρόκειται νὰ περιλάβῃ τὸ βιβλίον ὕλην πρὸς ἀπομνημόνευσιν
ἀλλὰ τύπους λαθῶν, ἀπὸ τοὺς ὁκοίους ὡς καὶ ἀπὸ τὰ ὁμοίωτα
λάθη δέον νὰ προφυλάσσονται οἱ γράφοντες.

Ε' Δάθη εἰς τὰς συνδέσεις τῶν προτάσεων

1) «Ὁ Λεωνίδας, καίτοι ἀπέθανεν, ἡ μνήμη τοῦ ζῆ» ἐνῶ
ἀνεμένετο ῥῆμα ἔχον ὑποκείμενον «ὁ Λεωνίδας» ἐμφανίζεται ὑ-
ποκείμενον ἡ μνήμη, εἰς ἣν διὰ τῆς ἀντωνυμίας «του» ὁ Λεω-
νίδας γίνεται γενική ἀντικειμενική· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ τεθῆ «Τοῦ
Λεωνίδου ἡ μνήμη ζῆ, καίτοι ἀπέθανεν (οὗτος)» ἢ «Καίτοι ὁ
Λεωνίδας ἀπέθανεν, ἡμν...».

Ὅμοιως θεραπεύονται τὰ λάθη διὰ μεταθέσεως τῶν συνδέ-
σεων εἰς τὰς κάτωθι συνδέσεις προτάσεων :

«Πᾶς ἄνθρωπος, ἂν δὲν καρπωθῆ τὰς εὐκαιρίας, ἡ τύχη θὰ
γίνη δυσμενης· ἀντὶ» «ἂν πᾶς ἄνθρ..., ἡ τύχη...» ἢ «εἰς πάν-
τα ἄνθρ...».

«Τὸν μαθητὴν, καίτοι τὸν διαπαιδαγωγεῖ τὸ σχολεῖον, ἡ
προσπάθειά του δὲν καρποφορεῖ» ἀντὶ «Καίτοι τὸ σχ. διαπαιδ.
τὸν μαθητὴν, ἡ προσπάθειά του...». «Δὲν ἄγει μόνον εἰς τὴν

ἀθανασίαν τοὺς 300 ἀλλὰ σειρὰς γενεῶν» ἀντὶ «δὲν ἄγει εἰς τὴν ἀθ... μόνον τοὺς 300 ἀλλὰ σειρὰς...».

2) «ὕποχρεοῦται ὅπως ὀρθογραφῆ», «προσπαθεῖ, ὅπως ἀμυνηθῆ». «Παρακάλεσαν, ὅπως παραμείνωσι» καὶ «ἀνάγκη ὅπως ἔχωμεν ὑπ' ὄψει...», «δέον ὅπως ὑπακούωμεν...».

«Πρέπει ὅπως ἔχοντες πρότυπον τοὺς προγόνους νὰ θυσιάζωμεν...»:

«Ἐπρότειναν οἱ πολιορκηταὶ ὅπως οἱ πολιορκούμενοι παραδώσωσιν ἔκουσίως τὴν πόλιν, νὰ ἀπέλθωσι σῶοι» «Συμβουλευόμεν ὅπως ἐπιμελήσθε, νὰ γίνετε ἐπιστήμονες».

Εἰς τὰ ἄνω παραδείγματα καὶ εἰς χιλιάδας ὁμοίων φραστικῶν συνδυασμῶν τὰ ῥήματα θέλουν ἀπαρέμφατον τελικόν (ἀναλυόμενον μὲ «νὰ καὶ ὑποτακτικὴν») τὰ μὲν προσωπικὰ ὡς ἀντικείμενον, τὰ δὲ ἀπρόσωπα ὡς ὑποκείμενον, ὡς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ «θέλω φαγεῖν» «ὕποχρεοῦμαι ἐργάζεσθαι» «πειράται ἀμύνεσθαι» «δεῖ ὑποκοῦειν» «χρὴ τοῦτο ποιεῖν» «Τὰ τελικὰ δὲ αὐτὰ ἀπαρέμφατα, εἴτε ἀντικείμενα προσωπικῶν εἴτε ὑποκείμενα ἀπρόσωπων ῥημάτων, ἀναλύονται εἰς τὴν νέαν ἑλληνικὴν ἐν γένει μὲ τὸν σύνδεσμον ΝΑ καὶ ὑποτακτικὴν «ὕποχρεοῦται νὰ ὀρθογραφῆ» «προσπαθεῖ νὰ ἀμυνηθῆ» «παρακάλεσαν νὰ παραμείνωμεν» καὶ «ἀνάγκη (εἶναι) νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει» «δέον (ἔστι) νὰ ὑπακούωμεν» «πρέπει νὰ θυσιάζωμεν... ἔχοντες πρότυπα τοὺς προγόνους». «Ἐπρότειναν οἱ π/αι νὰ παραδώσωσιν οἱ π/οι..., ἵνα (διὰ νὰ (ὅπως) ἀπέλθωσι σῶοι». «Συμβουλευόμεν νὰ ἐπιμελήσθε, διὰ νὰ (ὅπως) γίνητε...» καὶ παραστατικότερον «Θέλω νὰ φάγω, διὰ νὰ χορτάσω» «θέλω νὰ ἔλθω, διὰ νὰ σᾶς ἴδω».

Τὸ ἀντικείμενον δηλαδὴ τῆς ἐπιθυμίας, εὐχῆς, προσπαθείας μας, ἂν εἶναι ῥῆμα, πρέπει νὰ τὸ ἐκφράζωμεν μὲ τὸ νὰ καὶ ὑποτακτικὴν, ὡς καὶ τὸ ὑποκείμενον ἀπρόσωπων ῥημάτων (ἢ καὶ ἀπρόσωπων ἐκφράσεων) θελήσεως, ἀνάγκης, χρέους σημαντικῶν, τὸν δὲ σκοπὸν τῆς ἐνεργείας ἢ ἄλλης καταστάσεως σημαυνομένης διὰ τῆς ἀπαρέμφατικῆς φράσεως (νὰ καὶ ὑποτακτικῆς) διὰ τελικῆς προτάσεως (ὅπως, ἵνα, διὰ νὰ καὶ ὑποτακτικῆς): ἔχω ἀνάγκην νὰ κοιμηθῶ, ὅπως ἀναπαυθῶ ἐκ τῶν κό-

πων τῆς ἡμέρας. Τὸ ἀντίστροφον «εἶναι ἀνάγκη (ἢ ἔχω ἀνάγκη) ὅπως κοιμηθῶ νὰ ἀναπαυθῶ» εἶναι λάθος οὐ μόνον φραστικὸν ἀλλὰ καὶ λογικόν, διότι εἰς τὸ εἶναι ἀνάγκη συνάπτεται γλωσσικῶς ὑποκειμενὸν ἢ ἀπερσεμφατικὴ φράσις «νὰ ἀναπαυθῶ» ὁ δὲ σκοπός, δι' ὃν ἡ ἀνάπαυσις εἶναι ἀναγκαία, ἐκφράζεται μὲ τὴν τελικὴν πρότασιν «ὅπως κοιμηθῶ». Ἄλλ' οὐδεὶς ἀναπαύεται, διὰ νὰ κοιμηθῇ, ἀλλὰ πάντες κοιμῶνται, διὰ νὰ ἀναπαυθῶσι. Ἡ μόνη ἀπαίτησις τοῦ συνδέσμου ΝΑ εἶναι νὰ συνδέηται ἀμέσως μὲ τὸ ῥῆμα του· δὲν λέγεται δηλαδὴ «λαμβάνω τιμὴν νὰ παρακαλέσω νὰ εὐαρεστούμενοι καὶ λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν κλπ. μοὶ χορηγήσητε...» ἀλλὰ ἡ «νὰ μοὶ χορηγήσητε εὐαρεστούμενοι κ. λ. π.» ὁπότε θὰ συνέχωνται δύο ΝΑ, ἡ τότε καὶ μόνον τὸ ὅπως ἀντὶ τοῦ ΝΑ κατὰ παραχώρησιν: «λ. τ. τ. νὰ παρακαλέσω ὅπως εὐαρεστούμενοι...». Τὸ χειρότερον λάθος εἶναι νὰ γράφωμεν μετὰ τὸ ὅπως καὶ ΝΑ, ἂν παρεμβάλλωνται λέξεις «ἐπιθυμῶ νὰ ἔλθῃς, ὅπως μετὰ τοῦ δι' ἐμὲ ἐνδιαφέροντός σου νὰ μὲ βοηθήσης».

«Ὁ καλὸς πολίτης, ὅταν ἡ πατρις κινδυνεύει, προσέρχεται» κατ' ἀντιστροφὴν τῶν ἐγκλίσεων, ἀντὶ τῶν ὀρθῶν... ὅταν κινδυνεύῃ, προσέρχεται. «Ὅπως μᾶς λέγει τὸ ῥητόν, πρέπη νὰ μελετῶμεν». Ἐξελήφθη τὸ ὅπως τελικὸς σύνδεσμος καὶ συνετάχθη μὲ ὑποτακτικὴν ἀντὶ ὀριστικῆς, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ τὸ ἀναφορικὸν ἐνταῦθα «ὅπως» (καθ' ὃν τρόπον). Τὸ πρέπη ἄνευ ὑπογεγραμμένης εἶναι ἀνύπαρκτος τύπος· ἐνταῦθα χρειάζεται ὀριστικὴ, δηλοῦσα τὸ βέβαιον, τὸ γινόμενον, τὸ ὄν. Ὁρθῶς κατὰ ταῦτα ἡ πρότασις ἔχει οὕτως: «ὅπως μᾶς λέγει τὸ ῥητόν, πρέπει νὰ μελετῶμεν».

«Ἴνα ἔχει, ὅπως (τελικόν) λέγομεν, ἵνα βάλλομεν, διὰ νὰ ἔρχονται». Οἱ σύνδεσμοι, ἵνα, ὅπως, διὰ νὰ, ὡς τελικοὶ σημαίνοντες ἐπιδικώμενον σκοπὸν, θέλουν ὑποτακτικὴν «ἵνα ἔχη, ὅπως λέγομεν, διὰ νὰ ἔρχονται, ἵνα βάλλωμεν».

Ἄνεκπλήρωτον

α') Μόνον ὁσάκις ἡ τελικὴ πρότασις σημαίνει σκοπὸν ἀνεκπλήρωτον, οἱ σύνδεσμοι αὐτοὶ συντάσσονται μὲ ὀριστικὴν ἀλλὰ χρόνου παρατακτικὴν ἢ ὑπερσυντελικόν: π.χ. «παρακάλουν νὰ ἦρ-

χετο ὁ Δ., ἵνα τοὺς ἐβοήθει» (ἀλλὰ δὲν ἐπραγματοποιήθη ἡ βοήθεια). Καὶ κατ' ἄλλας συντακτικὰς συνδέσεις τὸ ἀνεκπλήρωτον ἐκφράζεται μὲ παρατατικὸν ἢ ὑπερσυντέλικον.

β') Ἐπὶ ὑποθετικῶν λόγων :

Γράφει τις. «Ἄν ὁ Σωκράτης ἀπέδρα, θὰ παρέβαινε τοὺς νόμους». Εἰς τὴν ὑπόθ. ἀντὶ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ θέτει ἀόριστον ἀπέδρα, ὅπερ ἄτοπον εἰς τὴν νέαν ἑλληνικὴν, εἰς δὲ τὴν ἀπόδοσιν ἀντὶ πάλιν ὑπερσυντελικοῦ θέτει παρατατικόν. Τὸ ὀρθὸν εἶναι «ἂν εἶχεν ἀποδράσει θὰ εἶχε παραβῆ» (ὑπερσ. διότι τὸ ἀντίθετον ἐπραγματοποιήθη εἰς τὸ παρελθόν. (δὲν ἀπέδρασε καὶ ἐπομένως δὲν παρέβη). ἡ αὐτὴ σχέσις ἐκφράζεται καὶ αἰτιολογικῶς : «ἐπειδὴ ὁ Σωκράτης δὲν ἀπέδρασε, δὲν παρέβη τοὺς νόμους».

«Ἄν δὲν ἐμάχοντο γενναίως οἱ ἥρωες τοῦ 1821, θὰ εὐρισκόμεθα (θὰ ἤμεθα) δοῦλοι». ἀντὶ «ἂν δὲν εἶχον πολεμήσει...» διότι τὸ πραγματοποιηθὲν ἀντίθετον εἶναι «ἐπολέμησαν τότε καὶ δὲν εὐρισκόμεθα, δὲν εἴμεθα τώρα». Ὅσαίς ὅμως τὸ πραγματοποιηθὲν εἰς τὸ παρελθόν ἀντίθετον παρουσιάζεται ὡς διαρκές, τότε εὐσταθεῖ καὶ ὁ παρατατικὸς. «Ἄν τῷ ἐπετρέπετο, θὰ ἐνήργει» ἀλλὰ «δὲν τῷ ἐπιτρέπεται καὶ δὲν ἐνεργεῖ (εἰς τὸ παρὸν) «ἂν τὸν εἶχομεν εἰδοποιήσει δὲν θὰ παρηυρίσκετο» ἀλλὰ δὲν τὸν εἰδοποιήσαμεν (εἰς τὸ παρελθόν) καὶ παρευρίσκεται εἰς τὸ παρὸν) «ἂν δὲν τὸν εἶχομεν προσκαλέσει, δὲν θὰ εἶχε παρουσιασθῆ» ἀλλὰ «τὸν προσεκαλέσαμεν καὶ παρουσιάσθη». Διὰ τοῦ παρατ. σημαίνεται, ὅτι τὸ ἀντίθετον πραγματοποιοῦνται εἰς τὸ παρὸν, ἐνῶ διὰ τοῦ ὑπερσυντελ. εἰς τὸ παρελθόν.

γ') Εἰς ἀνεκπληρώτους εὐχὰς τηρουμένης τῆς ἰδίας διακρίσεως παρατατικοῦ καὶ ὑπερσυντελικοῦ. «Εἶθε νὰ ἐμελέτας» ἀλλὰ «δὲν μελετᾷς» (εἰς τὸ παρὸν). «Εἶθε νὰ εἶχες μελετήσει» ἀλλὰ δὲν ἐμελέτησες». «Εἶθε νὰ ἐγυμνάζεσο» ἀλλὰ «δὲν ἐγυμνάζεσο, (εἰς τὸ παρελθόν ἀλλὰ κατὰ διάρκειαν). «Εἶθε νὰ εἶχες γυμνασθῆ, ἀλλὰ δὲν ἐγυμνάσθης».

δ') «Ὁφείλομεν νὰ τρέχωμεν ἢ νὰ ἐτρέχομεν (ἀλλὰ δὲν τρέχομεν) ὠφείλομεν νὰ εἶχομεν τρέξει...», ἀλλὰ δὲν ἐτρέξαμεν.

ε') «ἤθελον νὰ ἐγνώριζον» ἀλλὰ «δὲν γινώριζω». «ἤθελον νὰ εἶχες μάθει» ἀλλὰ δὲν ἔμαθες.

στ') Ἀντὶ τοῦ θὰ μετὰ παρατακτικοῦ ἢ ὑπερσυντελείσου ὀριστικῆς τίθεται εἰς τὴν ἀπραγματοποίητον ἀπόδοσιν τῶν ὑποθετικῶν λόγων καὶ περιφρασις «ἤθελον μετ' ἀπαρεμφάτου τοῦ ῥήματος» ὡς «ἤθελον ἐνεργεῖ ἢ ἤθελον ἐνεργήσει» ἀντὶ «θὰ ἐνήργουν ἢ θὰ εἶχον ἐνεργήσει» «ἂν εἶχον διδαχθῆ καλλιγραφίαν, ἤθελον γράφει καλύτερον» ἀλλὰ δὲν ἐδιδάχθην καὶ δὲν γράφω.

Καὶ μέσου ἐνεστῶτος ἀπαρέμφατα ἐκτὸς τοῦ παθ. ἀορίστου τίθενται μετὰ τοῦ ἤθελον «ἤθελον ἔρχεσθαι ἤθελον συναριθμεῖσθαι, ἤθελον γράφεσθαι ἀντὶ θὰ ἤρχόμην, θὰ συνηριθμούμην, θὰ ἐγραφόμην, ἀλλὰ ταῦτα ὡς κακόφωνα ἐγκαταλείπονται ἤδη.

ζ') «Ἐπρεπε νὰ εἶχον βοηθήσει ὅλοι οἱ Ἕλληνες εἰς τὸν Μαραθῶνα» (ἀλλὰ δὲν ἐβοήθησαν). «Ἐπρεπε νὰ ἐβοήθουν τὴν Κυβέρνησιν», (ἀλλὰ δὲ τὴν βοηθοῦσιν).

η') «Πιθανὸν νὰ ἤρχόμην» (ἀλλὰ δὲν ἔρχομαι). «πιθανὸν νὰ εἶχον γράψει» (ἀλλὰ δὲν ἔγραψα εἰς τὸ παρελθόν).

θ') «Ἴσως θὰ εἰσηκούετο» (ἀλλὰ δὲν εἰσακούεται τώρα) «Ἴσως θὰ εἶχεν εἰσακουσθῆ» (ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη εἰς τὸ παρελθόν). Ὅμοίως πιθανὸν νὰ εἰσηκούετο, πιθανὸν νὰ εἶχεν εἰσακουσθῆ.

«Σημ. Τὸ ἴσως ὡς ἐπίρρομα συντάσσεται μὲ ῥήματα, ὄχι μὲ ἀπαρέμφατα «ἴσως λύει, ἴσως θὰ λύσῃ, ἴσως ἔλυσε, ἴσως ἔχει λυθῆ, ἴσως ἔχει ἀκούσει, ἴσως εἶχες ἀκούσει» χωρὶς τὸ «νὰ» τοῦ ἀπαρεμφάτου, ἐνῶ εἰς τὸ πιθανὸν κατόπιν ἐννοεῖται «εἶναι ἦτο», ὅτε ἀποτελεῖται ἀπρόσωπος περιφρασις συντασσομένη μὲ ἀπαρέμφατον «πιθανὸν (εἶναι) νὰ μάθητε» ἢ πιθανὸν νὰ τὰ εἶχετε μάθει κλπ. ὄχι ὅμως «ἴσως νὰ εἶχετε μάθει» ἀλλ' ἀπλῶς «ἴσως εἶχετε μάθει».

ι') «Ἄς ἤρχετο, ἄς ἔγραφε, ἄς εἶχε γράψει» ποῖος τὸν ἠμπόδισε; (ἀλλὰ δὲν ἔρχεται ἢ δὲν ἔχει ἔλθει, δὲν γράφει, δὲν ἔγραψε).

ια') Μεταξὺ τῶν φράσεων «ἐνόμισαν ὅτι θὰ νικήσουν» καὶ «ἐνόμισαν ὅτι θὰ ἐνίκων» ἐπὶ ἀπραγματοποιήτου προτιμητέα ἢ

δευτέρα· ὁμοίως καὶ «ἠλπίζον, ὅτι θὰ ἐνίκων» ὄχι ὅμως καὶ «περιέμενον, ὅτι θὰ ἐνίκων» ἀλλὰ «περιέμενον νὰ νικήσουν». Διότι τὸ περιμένω ὡς προσδοκίας, θελήσεως, σημαντικὸν θέλει τελικὸν ἀπαρέμφατον.

Τὸ ἀοριστολογικὸν «ἄν»

Εἰς τὰς ἀοριστολογικὰς ἀναφορικὰς προτάσεις συνοδεύονται συνήθως αἱ ἀναφορικαὶ λέξεις, ὅποιος, ὅστις, ὅσος, ὅσον, ὅπως κλπ. μὲ τὸ ἀοριστολογικὸν ἄν : ὡς «ὅποιος κ' ἄν εἶσαι, μάθητο, εὐχολα δὲν πεθαίνω» «ὅποτα μάννα μ' ὅποτα, κ' ὅσα κ' ἄν θέλῃ δὸς τού-τα». Δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὸ ἀοριστολογικὸν αὐτὸ ἄν μὲ τὸ ὑποθετικὸν ἄν—ἐάν. Ἐπομένως ἡ φράσις «οἰσοσδήποτε καὶ ἐάν θέλῃ» δὲν εἶναι ὀρθή κατὰ τὸ ἐάν· ἔπρεπε νὰ γράφηται «οἰσοσδήποτε καὶ ἄν θέλῃ».

Ἐνακολουθίαι

1) «Τοῦ μὲν Εὐριβιάδου ἐπιμένοτος... τοῦ δὲ Θεμιστοκλέους ὅστις ἦτο ἐμπειρότερος, ἐθεώρει σκόπιμον...» ἀντί... «τοῦ Θεμ... θεωροῦντος σκόπιμον... ὁ Ξέρξης ἀπέκλεισε τὰς ἐξόδους». «Μὲ τοὺς συνδέσμους μὲν-δὲ συνδέονται ὅμοια, ὡς καὶ μὲ τοὺς «καὶ» «ἀλλὰ» δηλαδή μετοχὴ μὲ μετοχὴν, ὁμότακτοι εἰς τὴν πρότασιν κλπ.

2) «Μὴ βοηθεῖτε τὸν δυνάμενον νὰ ἐργασθῆ ἀλλὰ δὲν ἐργάζεται» ἀντί «ἀλλὰ μὴ ἐργαζόμενον».

3) «Δὲν σταματοῦν τὴν μελέτην καὶ νὰ ἀρκεσθοῦν εἰς τὰ μαθημένα» ἀντί... καὶ δὲν ἀρκοῦνται,....».

4) «Ἐμεγαλοῦργει καὶ κατήγαγε νίκας» (παρατικ.+ἀόρ.) ἀντί «(Ἡ Ἑλλάς) ἐμεγαλοῦργει καὶ κατήγε νίκας (παρατικ.+παρατικ.)»

5) Πάντες οἱ ἐπιστήμονες μελετῶσι· ὅμως πάντες ἐργάζονται πνευματικῶς», δὲν ὑπάρχει ἀντίθεσις ἀλλὰ μᾶλλον ταυτότης· δι' ὃ ἄτοπον τὸ ὅμως.

6) «Νὰ παραμελῆ καὶ ὑποβάλλῃ» (ἐνεστ.+ἀόρ.) ἀντί «νὰ ὑποβάλλῃ».

7) Διεξήγαγε και διεξαγάγη (ή Ἑλλάς πολέμους.....) (όριστ. + ὑποτ.) ἀντί «...καὶ διεξάγει».

Λογοκοπία (θερμπαλισμοί)

1) «Τὰ καθήκοντα ἀποτελοῦσι τὸν ὑψηλὸν τοῦ ἐπὶ γῆς ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ, ὧν τινῶν τὰ νήματα αἰωνοβίως θὰ συνάπτουν τὴν δόξαν».

2) Τὸ ἐπίγραμμα ἔχει περιεχόμενον ἐθνικόν, ἠθικόν, κοινωνικόν, οἰκουμενικὸν καὶ πανανθρώπινον.

3) Ἡ πειθαρχία πρέπει νὰ τίθεται καὶ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐπιβλητικῆ καὶ μεγαλειώδους εἰς ἑαυτὸν τοῦ ἔχων ἐν παντὶ ὑπ' ὄψει τὸ ἀθάνατον ῥητὸν τῶν ἀρχαίων ἐνδόξων καὶ σοφῶν ἡμῶν προγόνων ἀνυπερβλητοὶ ὄντες χρησίμως τῆς ἀνθρωπότητος διὰ τε τὰ αἰσθήματα καὶ ἐκ τῶν συναισθηματικῶν διεγέρσεων.

Πλῆθος δύναται τις νὰ ἀλιεύσῃ καὶ ὄχι μόνον ἐξ ἐκθέσεων μαθητῶν Γυμνασίων ἀλλὰ καὶ ἐκ κακολογοτεχνικῶν κειμένων.

Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν πρέπει νὰ μὴ γράφωμεν ὅ,τι δὲν ἔχομεν σαφῶς κατανοήσει καὶ ὅ,τι δὲν δυνάμεθα νὰ ἐκφράσωμεν μὲ προτάσεις καὶ τύπους κατὰ τοὺς γραμματικὸς κανόνας καὶ κατὰ τὸ γλωσσικὸν μας ἀναίσθημα.

Πραγματικὰ λάθη

1) «Ἔω ἔειν ἀγγέλειν». Τὰ λόγια αὐτὰ τὰ εἶπον διὰ στόματος τοῦ ἀρχηγοῦ οἱ τριακόσιοι τῶν Θερμοπυλῶν».

2) «Κατὰ τὴν ἄνοιξιν ἀρχίζουν νὰ ἀνατέλλουν αἱ πρῶται ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου».

3) «Τὸ ἔαρ εἶναι μία ἐκ τῶν καλύτερων ἐποχῶν τοῦ ἔτους», ὡσεὶ ἦσαν δεκάδες ἐποχῶν.

4) «Ὁ ποιητὴς Σιμωνίδης ἔστησε πλάκα ἐν Θερμοπύλαις».

5) «Τὴν ἔνωσιν τῶν Ἑλλήνων ἐπεχείρησαν οἱ Φίλιπποι».

6) «Ὅλα τὰ οὐράνια σώματα κινουῦνται περὶ τὸν ἥλιον».

7) «Ἡ φύσις εἶναι ἡ αὐτὴ εἰς πᾶν μέρος τῆς ὕδρογειοῦ».

8) «Ὁ μὴ ἐργαζόμενος μηδὲ ἐσθιέτω, λέγει τὸ Εὐαγγέλιον».

9) «Ὁ ἱστορικὸς τῶν Ἀθηναίων Σιμωνίδης».

10) «Ἐν ἓκ τῶν μέσων, δι' ὧν μετακινοῦνται οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, εἶναι καὶ ἡ συγκοινωνία.

11) «Ἡ Ἑλλάς ἡ χώρα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς Θεότητος».

12) «Ὁ Μελάς ἔπεσε στὴ Σιάτιστα».

13) «Ὁ πρωτόγονος ἄνθρωπος μὲ τὴν τριήρη του κωπηλατῶν».

14) «Εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἐπὶ Κολόμβου οὐδ' ἔχνος πολιτισμοῦ ὑπῆρχε».

15) «Ἦλθον διὰ τὰ ὑποδουλώσουν τὰς Ἀθήνας καὶ ἐν συνεχείᾳ τὰς ὑπολοίπους πόλεις τῆς Πελοποννήσου».

16) Ἀντιμετώπισαν τὸν κίνδυνον οἱ 300 μὲ τοὺς 700 Πλαταιεῖς. Ὁ Λεωνίδας ἀπέπεμψε τοὺς 700 Πλαταιεῖς.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα ἀρκοῦσιν, ὅπως προκαλῶσι τὴν προσοχὴν τῶν γραφόντων πρὸς ἀποφυγὴν καταχωρίσεως λεπτομερειῶν τινῶν ἀναφερομένων εἰς πραγματικὰ γεγονότα, ἅτινα δὲν κατέχουσι καλῶς.

—

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Γραπτεία

Σελ.	8	στίχ.	23	προσδιορίζουσα ✓
»	9	»	13	Ἐλθὼν τις ✓
»	9	»	14	ὡς ὄξεια ✓
»	9	»	18	σκέψεις τινές ✓
»	14	ἐκ τοῦ τέλους	στίχ.	5 μὲ τὰ ἀρχικά Α καὶ Ε ✓
»	14	» »	»	4 νάγαπῆς ✓
»	15	στίχ.	3	παρ' αἴματος, τ' ἄλλο: (ἐν συνεχείᾳ) ✓
»	»	»	4	μεταθετέα ἢ πρόθ. ἀντὶ πρὸ «τῶν ὀρθῶν» ✓
»	»	»	5	Μετὰ τὴν λέξιν αἴματος: γραπτέον «λάθος» ✓
»	»	»	»	ἀντὶ ὀρθῶν γραπτέον εὐφωνα ✓
»	16	»	6	» «καὶ ἡ σύγχρονος» ✓
»	»	»	9	» ἡμεδαπὸς ✓
»	»	»	»	» εἶτε - εἶτε ✓
»	16	»	12	μετὰ τὸ καὶ γραπτέον εἰς
»	»	»	21	γραπτέον διὰ τοῦ δὲν ✓
»	»	»	22	» εἰς τὸ «καεῖς» ✓
»	»	»	29	» ἐβρόντησεν ✓
»	»	»	30	» νὰ συνοδεύῃ ✓
»	19	τέλος	»	γράφονται ✓
»	30	»	19	ἀντὶ δεικτικῆς γραπτέον ἐρωτηματικῆς ✓
»	34	»	20	μετὰ τὰς λέξεις λάθη τὰ προσθετέον πρὸ Χριστὸν μετὰ Χριστοῦ ὡς καὶ ✓
»	36	»	25	ἀντὶ μεταφορὰν γραπτέον ἀναφορὰν. ✓
»	40	»	14	ἀντὶ μιᾶς γρ. μίας ✓
»	»	»	15	» μίας, οὐδεμίας γραπτ. μιᾶς οὐδεμιᾶς ✓
»	»	»	29	ἀντὶ ζεῖ γράπτ. εἰ ✓
»	43	ἐκ τοῦ τέλους	10	γραπτέον θὰ ἔρχομαι, ✓
»	44	»	»	7 » ἥλλαξα ✓
»	47	»	»	12 » σταχυολογηθέντων ✓
»	48	στίχ.	17	» ὀρθὰ τὰ: ✓

